

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

13/2014. (IV. 18.) AB határozat	a Pécsi Törvényszék 4.Bf.276/2013/7. számú végzése, valamint a Siklói Járásbíróság 4.B.85/2012/16. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről	588
3120/2014. (IV. 24.) AB határozat	Tiszakeszi Község Önkormányzata Képviselő-testületének az egyes tiltott közösségellenes magatartásokról, az elkövetőkkel szembeni igazgatási bírság kiszabásának szabályairól szóló 13/2012. (X. 19.) számú önkormányzati rendeletének 2012. november 30-ig hatályos 8. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapításáról és folyamatban lévő ügyben történő alkalmazásának kizárásáról	601
3121/2014. (IV. 24.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	604
3122/2014. (IV. 24.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	610
3123/2014. (IV. 24.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	612
3124/2014. (IV. 24.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	614
3125/2014. (IV. 24.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	617
3126/2014. (IV. 24.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	619
3127/2014. (IV. 24.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	621
3128/2014. (IV. 24.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	623
3129/2014. (IV. 24.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	626
3130/2014. (IV. 24.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	628
3131/2014. (IV. 24.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	630
3132/2014. (IV. 24.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	632
3133/2014. (IV. 24.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	634
3134/2014. (IV. 24.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	636
3135/2014. (IV. 24.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	639
3136/2014. (IV. 24.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	641
3137/2014. (IV. 24.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	643
3138/2014. (IV. 24.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	646
3139/2014. (IV. 24.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	648
3140/2014. (IV. 24.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	650

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉTETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 13/2014. (IV. 18.) AB HATÁROZATA

a Pécsi Törvényszék 4.Bf.276/2013/7. számú végzése, valamint a Siklói Járásbíróság 4.B.85/2012/16. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Dienes-Oehm Egon* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Pécsi Törvényszék 4.Bf.276/2013/7. számú végzésének, valamint a Siklói Járásbíróság 4.B.85/2012/16. számú ítéletének az indítványozóra vonatkozó döntése sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert véleménynyilvánítás szabadságát, ezért a határozatokban foglalt bírói döntéseket megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál, amelyben a Pécsi Törvényszék 4.Bf.276/2013/7. számú végzésének alaptörvény-ellenességét állította. Az alkotmányjogi panasz a törvényszék azon döntését támadja, amely az indítványozóra vonatkozik.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapját jelentő bűnügyben első fokon eljáró Siklói Járásbíróság (a továbbiakban: járásbíróság) által megállapított tényállás indítványozót érintő része szerint az indítványozó Siklós város önkormányzati képviselő-testületének tagja. Az indítványozó 2011 januárjában „Mit hozott az új év Marenics Jánosnak? 521 775 forint jutalmat a Siklóiak pénzén” címmel közölt publicisztikát a „Demokrácia megalkuvások nélkül” elnevezésű havi, illetve kéthavi rendszerességgel megjelenő siklói közéleti lapban. Az írás Siklós polgármesterének, dr. Marenics János városvezető tevékenységét bírálta és a polgármester ebbéli tevékenységére utalva írta:
- „Az alakuló ülésen történt polgármester, alpolgármesterek, képviselők fizetésének drasztikus emelése után, 2010. december 30-án újabb pimasz és szemérmetlen döntést hozott a képviselő-testület, megint csak a siklói emberek kontójára. Először csak szilveszteri malackodásnak tűnt, hiszen a televízió már nem volt jelen az ülésen, aztán valóság lett és megszavazták. Amikor nagyon sok embernek a karácsonya nélkülözéssel telt, és sokan még a tüzelőt sem tudták beszerezni, addig városunk kapzsi polgármestere ismét bebizonyította: a pénz mindennél jobban szereti. Sajnos megint a miénket. A jutalom név szerinti szavazása: [...] Bizonyára emlékeznek még, amikor 3 havi jutalmat markolt fel a polgármester, a világon egyedülként komolyan véve Györei »humbuk« Zsolt frenetikus meséit. A meg nem valósult ötletbörze és a lebukás után a jutalmat elfelejtette visszafizetni. A magát Ludas Matyinak képzelő városvezető alig, hogy hazatért évi szokásos luxusrnyaralásainak egyikéből, a város katasztrofális állapotára fittyet hányva – ami az ő áldásos tevékenységének a következménye – ismét a siklóiak zsebébe nyúlt.

Amíg saját magukra nem sajnálják az adófizetők pénzét és úgy bánnak vele mintha a sajátjuk lenne, addig a Marenics János – Mehring Tóth Szilvia városvezetés az új év alkalmával drasztikus megszorító csomaggal állt elő, amely minden eddiginél mélyebben érinti a lakosságot.

Név szerinti szavazás: [...]”

- [3] Ilyen tények alapján a polgármester magánindítványának előterjesztését követően a Komlói Városi Ügyészség az indítványozóval szemben a korábban hatályban volt Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 180. § (1) bekezdés *a*) és *b*) pontjaiba ütköző és aszerint minősülő nagy nyilvánosság előtt elkövetett becsületsértés vétsége miatt emelt vádat. A büntetőügyben eljáró járásbíróság az indítványozót a Btk. 179. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés *b*) pontja szerint minősülő rágalmozás vétségében mondta ki bűnösnek és a korábban megállapított próbára bocsátások megszüntetése miatt halmazati büntetésül pénzbüntetésre ítélte. A járásbíróság ítéletének indokolásában az Alkotmánybíróság a 36/1994. (VI. 24.) számú határozatában foglaltakat felidézve kifejtette, hogy a közügyek vitatása során az értékítéletet magában foglaló vélemény alkotmányosan nem büntethető. Ugyanakkor a járásbíróság azt is előadta, hogy a tényállítások során a vélemény szabadság szigorúbb korlátok között érvényesülhet, így „az nem terjed ki a becsületsértésre alkalmas, valótlan tények közlésére, ha a nyilatkozó személy kifejezetten tudatában volt közlése valótlanságának, vagy a foglalkozása, illetve a hivatása folytán tőle elvárható lett volna a tények valóságtartalmának a vizsgálata, de ezt a szóban forgó alapjog felelős gyakorlásából adódó gondosságot elmulasztotta. A vélemény nyilvánítás szabadsága csak a bírálat, jellemzés, nézet, és kritika szabadságát foglalja magában, a tények meghamisítására a védelem nem vonatkoztatható” (erről lásd: járásbíróság ítéletének 9. és 10. oldalait). A járásbíróság álláspontja szerint az újságcikkben közölt mondat, amely szerint „saját magára nem sajnálja az adófizetők pénzét, és úgy bánik vele, mintha a sajátja lenne [...]” olyan állítás, amely tényeket tartalmaz, hiszen „valamely végbement, vagy végbemenő eseményre, jelenségre, állapotra utal.” E tény pedig a közpénzek tilalmazott felhasználására való utalás, amely a járásbíróság következtetése szerint már csak abban az esetben élvezheti a vélemény szabadság oltalmát, ha valóban bizonyul (erről lásd: járásbíróság ítéletének 10. oldalát). Minthogy az írásban közölt állítás valósága a lefolytatott büntetőeljárás során bizonyítatlan maradt, így a járásbíróság rágalmozás bűncselekménye miatt megállapította az indítványozó büntetőjogi felelősségét.
- [4] A felmentésre irányuló védelmi fellebbezés alapján eljáró Pécsi Törvényszék (a továbbiakban: törvényszék) 2013. október 25. napján kelt és aznap jogerőre emelkedett végzésében az első fokú bíróság ítéletét mind a megállapított tényállás, mind a cselekmény jogi minősítése és a kiszabott büntetés tekintetében helybenhagyta. A törvényszék érvelése szerint a járásbíróság kellő indokát adta annak, hogy az „újságcikkben szereplő mely kifejezések vonatkozásában állapította meg, hogy azok alkalmasak a sértett becsületének csorbítására” (erről lásd: törvényszéki végzés 2. oldalát). A törvényszék álláspontja szerint bár a vélemény nyilvánítás szabadsága alapján a terhelteket megilleti bírálat joga, az indítványozó által közölt inkriminált mondatrész azonban ezen túlmutat, mert valótlan tények közlésével azt a látszatot keltette, hogy a „sértett hivatali helyzetével visszaélve vagyonkezelői kötelezettségét megszegve saját magát jogosulatlanul vagyoni előnyben részesítette” (erről lásd: törvényszéki végzés 2. oldalát). A törvényszék megítélése szerint az indítványozó inkriminált újságcikke olyan tényállításokat fogalmaz meg, amelyek a becsület csorbítására alkalmasak, így a járásbíróság ítélete helytálló következtetésre jutott.
- [5] 3. Az indítványozó a törvényszék végzésével szemben az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a törvényszék jogerős végzése alaptörvény-ellenességét állította és a bírói döntés megsemmisítését kezdeményezte. Az indítványozó érvelése szerint az alkotmányjogi panaszban kifogásolt bírói döntés sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében foglalt vélemény nyilvánítás szabadságát. Álláspontja szerint az ügyben eljáró bíróságok a közéleti vita során a közhatalmat gyakorló polgármester munkáját illető kritikát a büntetőjog eszközével szankcionálták, amely sérti az Alaptörvényben garantált szabad vélemény nyilvánításhoz fűződő jogot. Ebbéli meggyőződésének igazolásához az indítványozó az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozatára is utalva kifejtette, hogy a közügyek vitathatósága a demokratikus társadalom nélkülözhetetlen eleme. Ebből fakad, hogy a közügyekre vonatkozó ítéletek és vélemények erősebb alkotmányos védelmet élveznek, még akkor is, ha túlzóak és felfokozottak. Az indítványozó emellett hivatkozott a strasbourgi székhellyel működő Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) releváns esetjogára is, amely az indítványozó szerint azt támasztja alá, hogy a szólásszabadság határainak kijelölésekor figyelemmel kell lenni a vita társadalmi funkciójára is. Az indítványozó érvelése szerint kizárólag erre a követelményre figyelemmel lehet abban dönteni,

hogy a közölt újságcikk tényállításnak vagy értékítéletnek minősül. Az indítványozó megítélése szerint a közölt újságcikk egy olyan vélemény, amely arra kívánta felhívni a figyelmet, hogy a város rossz anyagi helyzete ellenére a „polgármester előszeretettel szavaztat meg magának bizonyos juttatásokat.” Az indítványozó álláspontja szerint az inkriminált mondat nem bűncselekményre, hanem „erkölcsileg elítélendő cselekedetre” utal.

- [6] Az indítványozó álláspontja szerint tehát az alkotmányjogi panaszban kifogásolt bírói döntés alaptörvény-ellenes, így az alaptörvény-ellenesség megállapítását és a döntés megsemmisítését kezdeményezte. Az indítványozó ezen kívül kezdeményezte, hogy az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 429/B. § (1) bekezdése alapján függessze fel a jogerős végzésben kiszabott büntetés végrehajtását.

II.

- [7] Az alkotmányjogi panasz elbírálása során irányadó jogszabályi rendelkezések

- [8] 1. Az Alaptörvénynek az alkotmányjogi panaszban hivatkozott rendelkezései:

„IX. cikk (1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

[...]

(4) A véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére.”

- [9] 2. A Btk. vonatkozó rendelkezései:

„179. § (1) Aki valakiről, más előtt, a becsület csorbítására alkalmas tényről állít vagy hírszettel, vagy ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezést használ, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évig terjedő szabadságvesztés, ha a rágalmozást

- a) aljas indokból vagy célból,
- b) nagy nyilvánosság előtt,
- c) jelentős érdeksérelmet okozva követik el.

180. § (1) Aki a 179. § esetén kívül mással szemben

- a) a sértett munkakörének ellátásával, közmegbízatásának teljesítésével vagy közérdekű tevékenységével összefüggésben,
 - b) nagy nyilvánosság előtt
- a becsület csorbítására alkalmas kifejezést használ, vagy egyéb ilyen cselekményt követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

III.

- [10] 1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében foglaltak alapján mindenképp azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz befogadható-e, vagyis megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.

- [11] 2. A befogadhatóság formai feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott:

- [12] Az Abtv. 30. § (1) bekezdésében és az Abtv. 27. § b) pontjában előírtak szerint az alkotmányjogi panaszt a kifogásolt bírói döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó a törvényszék végzését 2013. november 7. napján vette kézhez, míg az alkotmányjogi panaszt a törvényben előírt határidőt megtartva, 2014. január 6. napján terjesztette elő az első fokon eljáró járásbíróságnál.

- [13] Az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek is. Az alkotmányjogi panasz tartalmazza az Alkotmánybíróság Abtv. 27. § szerinti hatáskörére vonatkozó indokolt hivatkozást. Az indítványozó kifejezetten megjelöli az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert szabad véleménynyilvánításhoz fűződő jogot és egyúttal előadja az Alaptörvényben garantált jog sérelmének okait.

- [14] Az Abtv. 52. § (1) bekezdés *f*) pontja szerint az indítvány – többek között – akkor minősül határozottnak, ha kifejezett kérelmet tartalmaz a jogszabály, jogszabályi rendelkezés vagy a bírói döntés megsemmisítésére. Az alkotmányjogi panasz határozott kérelmet tartalmaz, mert az indítványozó a büntetőügyben hozott törvényszéki döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozza.
- [15] 3. A befogadhatóság tartalmi feltételeit illetően az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörében vizsgálja az Abtv. 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint az Abtv. 29–31. §§ szerinti tartalmi követelményeket. Ezeket a feltételeket vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapította meg:
- [16] 3.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a és az Abtv. 51. § (1) bekezdése szerinti jogosultnak tekinthető és nyilvánvalóan érintett, hiszen a jelen alkotmánybírói eljárás alapjául szolgáló büntetőügyben az indítványozó terheltként szerepel.
- [17] Az Abtv. 27. §-a szerint alkotmányjogi panasz az ügy érdemében hozott bírósági döntés, vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntéssel szemben terjeszhető elő, feltéve, hogy az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Jelen ügyben az indítványozó a büntetőeljárás törvény szerint rendelkezésre álló fellebbezési lehetőségének kimerítését követően terjesztett elő alkotmányjogi panaszt, így a panasz eleget tesz az Abtv. 27. §-ban foglalt e követelménynek.
- [18] 3.2. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. A befogadhatóság e két követelménye vagylagos jellegű, így az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálta e feltételek kimerülését.
- [19] Az indítványozó álláspontja szerint sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert véleménynyilvánítás szabadságához fűződő alapvető jogát a büntetőbíróság azon jogértelmezése, amely a helyi közéletet bíráló kritikát, értékítéletet tényállításnak minősítette és ennek alapján állapította meg bűnösségét rágalmozás bűncselekményében. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló büntetőügyben eljáró bíróságok azért mondták ki az indítványozó bűnösségét, mert értékelésük szerint az inkriminált bírálat tényállítás, amelynek igazságtartalma a büntetőeljárás során nem nyert bizonyítást. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság megítélése szerint az alkotmányjogi panaszban állított kifogás a bírói döntést érdemben befolyásolhatta, ami felveti a bírói döntés alaptörvény-ellenességének kételyét {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [20]}.
- [20] Emellett az Alkotmánybíróság észlelte, hogy az indítványozó által előadott alkotmányjogi probléma vizsgálata az egyedi ügyön túlmutató jelentőségű. Az Alkotmánybíróság a közügyek vitatását érintő véleményszabadsággal összefüggő alkotmányossági mércét ezidáig ugyanis kizárólag normakontroll típusú eljárásokban dolgozhatta ki [például: 36/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 219.; 34/2004. (IX. 28.) AB határozat, ABH 2004, 490., illetve legutóbb: 7/2014. (III. 7.) AB határozat]. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság eddig nem jelölhette ki azt az alkotmányos mércét, amely a jogalkalmazóknak segítséget nyújthat a közügyek vitatását érintő tényállítások és értékítéletek megkülönböztetéséhez. Az új közjogi rendszer azonban a bírói döntések alaptörvény-ellenességének vizsgálatára is hatáskört nyitott az Alkotmánybíróságnak, amelyen keresztül az Alkotmánybíróság a véleményszabadság érvényesülésének jogalkalmazói gyakorlatát is hatékonyan ellenőrizheti {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [53]}. Így a konkrét ügygel összefüggésben az Alkotmánybíróság érdemi határozata a jövőre nézve általánosan is megfogalmazhatja azokat a szempontokat, amelyekre figyelemmel a közszereplők bírálatával összefüggő véleménynyilvánítási ügyeket megítélő bíróságok az Alaptörvényből fakadó követelményekkel összhangban foglalhatnak állást a közéleti vitákban elhangzó tényállítások és értékítéletek megkülönböztetéséről {erről hasonlóan lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [33]}. Az Alkotmánybíróság ezért az érdemi eljárás során megválaszolendő alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek elsősorban azt tekinti, hogy az Alaptörvényben elismert véleménynyilvánítás szabadságából mely olyan főbb követelmények fakadnak, amelyeket kötelező szempontként szükséges érvényesíteni a közéleti vitát érintő tényállítás és értékítélet elhatárolásakor.
- [21] Jelen alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában foglalt mindkét, alternatív jellegű feltételnek megfelel. Így e szempontok alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrend 31. § (6) bekezdésével összhangban döntött az alkotmányjogi panasz befogadásáról és az érdemi alkotmányossági vizsgálatról. A járásbírói tájékoztatása szerint a büntetőügyben nincs folyamatban rendkívüli jogorvoslati eljárás.

IV.

- [22] 1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a véleménysszabadsághoz fűződő jog sérelmére hivatkozott, így az Alkotmánybíróság a határozat indokolásának ebben a részében érdemben vizsgálja véleménysszabadság alkotmánybíróági gyakorlatban érvényesülő felfogását. Az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdésében foglalt alaptörvény-értelmezési kötelezettséget szem előtt tartva az Alkotmánybíróság ennek során bemutatja a közügyek szabad vitatását, illetve a közszereplők bírálhatóságát biztosító véleménynyilvánítási szabadság tartalmát, valamint annak határait kibontó alkotmánybíróági gyakorlatot. Az Alkotmánybíróság ennek során felvázolja a véleménynyilvánítási szabadság azon határát, amelyet a büntetőjog fogalmazhat meg. Az Alkotmánybíróság ezt követően áttekintést nyújt arról, hogy a hazai jogrendben az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4. napján aláírt Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) és annak értelmezésére életre hívott EJEB a közéleti szereplők bírálhatóságának milyen felfogását képviseli, illetve a tények és értékítéletek elhatárolásának milyen szempontjait érvényesíti. Az Alkotmánybíróság ezek után azt vizsgálja meg, hogy az így megismert alapjogi mérce a véleménysszabadság érvényesülése érdekében milyen elvárásokat fogalmaz meg egy-egy közszereplőt ért bírálat büntetőjogi megítélése, illetve büntethetőségének értékelése során, illetve melyek a tényállítások és az értékítéletek megkülönböztetésének mértékadó szempontjai.
- [23] 2. A demokratikus jogállamokban a véleménynyilvánítás szabadságának kitüntetett szerepe van: nemcsak az egyéni önkifejezés, a személy szabad kibontakozásának és szellemi autonómiájának záloga, hanem egyúttal a demokratikus közvélemény és akaratképzés nélkülözhetetlen forrása is. A demokratikus kormányzás és a politikai közélet ugyanis feltételezi a különféle vélemények akadálymentes közlésének, közölhetőségének és ütköztetésének szabadságát. A szólás-, és sajtószabadság pedig a polgárok önkormányzását és a demokratikus párbeszédben való részvételét elősegítve garantálja a demokratikus közélet fejlődését. Az Alaptörvény hatályba lépését megelőzően az Alkotmánybíróság gazdag gyakorlat kimunkálásán keresztül alakította a véleménysszabadság alapjogának jelentését, tartalmát és határait. Ennek során meghatározta a véleménysszabadságnak a politikai közösség demokratikus működésében játszott alkotmányos szerepét is. Az Alkotmánybíróság a 7/2014. (III. 7.) AB határozatában úgy foglalt állást, hogy a szólás-, és sajtószabadság korábban kibontott alkotmányjogi összefüggései az Alaptörvény hatályba lépését követően is megőrzik érvényességüket {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [20]–[24]}. Ebből következően jelen ügy megítéléséhez az Alkotmánybíróság kiindulópontját a korábban kimunkált alkotmányjogi összefüggések jelentik.
- [24] 2.1. Az Alkotmánybíróság értelmezésében a véleménynyilvánítási szabadság többféle szabadságjog, az ún. kommunikációs jogok „anyajoga”. E szabadságjog nyújt megalapozott részvételi lehetőséget a társadalmi és politikai folyamatokban a véleménynyilvánítás, illetve a közügyekről szóló információtovábbítás, a tájékozódás és a véleményalkotás szabadságán keresztül. Nem bizonyos gondolatok, vélemények, eszmék vagy értékek, hanem maga a véleménynyilvánítás lehetősége élvezi az alkotmányos védelmet. Így a véleménynyilvánítás fórumának szabadsága maga hordozza az alkotmányos értéket. A véleménynyilvánítási szabadság alapjoga ennek megfelelően nem tagadható meg azért, mert az elhangzottak mások érdekét, világfelfogását, szemléletét vagy érzékenységét sértik. A véleménysszabadság és a vélemények kifejtésének szabad lehetősége éppen ezért a sokszínű és demokratikus közvélemény, illetve politikai akaratképzés elsődleges garanciája.
- [25] A sajtó olyan fórumot kínál a szólás szabadságához és a közügyek szabad vitathatóságához, amely kulcsfontosságú szerepet játszik abban, hogy a közvélemény és a politikusok számára ellenőrizhetővé válhassanak a közhatalmat gyakorlók, illetve a köztisztviselők. A polgárok kizárólag ilyen információk birtokában alkothatnak szabadon véleményt a közhatalmat gyakorlók teljesítményéről, munkájának hatékonyságáról és minőségéről. Az állami szervek ellenőrizhetősége pedig a polgárok demokratikus önkormányzásának lehetőségét biztosítja, így a polgároknak alapvető joguk van ahhoz, hogy a közügyeket érintő kérdésekről információhoz juthassanak. Mindezekből fakad, hogy az alkotmányos demokráciák a közügyekben való megszólalást fokozott védelemben részesítik. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően a közéleti véleménynyilvánítás lehetőségét annak tartalmára tekintet nélkül azért részesíti védelemben, hogy a politikai közösség valamennyi tagjának esélye és joga lehessen a közügyeket érintő kérdések szabad vitatásához [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167.; 18/2004. (V. 25.) AB határozat, ABH 2004, 303.]. Ebből az is következik, hogy a véleménynyilvánítási szabadság alkotmányos határainak meghúzásakor a közélet demokratikus és szabad fejlődésének szempontjára is mindig kiemelt figyelmet szükséges szentelni [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167.; 37/1992. (VI. 10.)

AB határozat, ABH 1992, 227.; legutóbb megerősítette: 165/2011. (XII. 20.) AB határozat, ABH 2011, 478, 503.; és 7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [39]–[40].

- [26] E politikai diskurzusok és közéleti viták elválaszthatatlan részét alkotja a közügyek alakításában résztvevő személyek nyilvános bírálata is. A közügyek szabad vitatása így szükségszerűen együtt jár a közügyek formálóinak, vagyis a közszereplők ebbéli tevékenységének adott esetben akár éles hangú vagy túlzó kritikájával, illetve nézeteik hitelességének megkérdőjelezésével, szabad cáfolatával és bírálatával. A közéleti párbeszédhez és a közügyek vitatásához ugyanis szorosan hozzátartozik, hogy a közszereplők nyilatkozatai és tettei a nyilvánosság előtt méretetnek meg. A demokratikus társadalmakban a közhatalom és a köztisztviséget gyakorlók ellenőrzésének és ellenőrizhetőségének garanciája felöleli a közszereplők bírálatának szabadságát is. Ennek érvényesüléséhez pedig nélkülözhetetlen követelmény, hogy a polgárok különféle retorziók és hátrányos következményektől való félelem nélkül vehessenek részt a közéleti vitákban. E megfontolás alapja, hogy a közügyeket érintő véleménynyilvánítás középpontjában elsősorban a politikai közösség demokratikus működése és nem a szólással, bírálattal érintett közszereplő személye áll [erről hasonlóan lásd: 18/2004. (V. 25.) AB határozat, ABH 2004, 303, 308.].
- [27] Az Alkotmánybíróság a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatában részletesen vizsgálta a közszereplők bírálatóságát és a bírálatóság határait. E döntésében az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy a vélemény szabadság „különleges védelmet követel akkor, amikor közügyeket és a közhatalom gyakorlását, a közfeladatot ellátó, illetve a közéletben szerepet vállaló személyek tevékenységét érinti. A közhatalom gyakorlásában résztvevő személyek védelmében a véleménynyilvánítás szabadságának szűkebb körű korlátozása felel meg a demokratikus jogállamiságból adódó alkotmányos követelményeknek. A demokratikus társadalom létezésének és fejlődésének nélkülözhetetlen eleme a közügyek vitatása, amely feltételezi a különböző politikai nézetek, vélemények nyilvánítását, a közhatalom működésének bírálatát. A demokratikus hagyományokkal rendelkező társadalmak tapasztalatai szerint is e vitákban esetenként kellemetlen, éles, esetleg igazságtalan támadásokat intéznek a kormányzat és a közhivatalnokok ellen és nyilvánosságra kerülnek olyan tények is, amelyek a közéleti szereplők becsületének csorbítására alkalmasak” (ABH 1994, 219, 228.). Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a demokrácia lényegi eleméhez tartozik az állami és önkormányzati intézményrendszer működésének és tevékenységének szabad bírálata, kritikája még akkor is, ha a kritika túlzó jellegű értékítélet formájában ölt testet (ABH 1994, 219, 230.).
- [28] Mindezek miatt a közszereplőket támadó kritikát és bírálatot a véleménynyilvánítás szabadsága szélesebb körben védelmezi, mint az átlagpolgárt érő bírálatot. Az Alkotmánybíróság következetes felfogása szerint tehát a közügyekre vonatkozó és a közéletben szerepet vállaló személyek és szervezetek tevékenységét érintő véleménynyilvánítás erősebb alkotmányos védelmet élvez, és így korlátozhatósága szűkebb körben nyerhet alkotmányos igazolást. Ennek megfelelően a közügyek vitatását érintő vélemény szabadság korlátozását előíró jogszabályokat megszorítóan szükséges értelmezni. E kiemelt alkotmányos védelem azonban még a közszereplőket támadó bírálat tekintetében sem lehet korlátlan.
- [29] 2.2. Az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdéséből is kitűnően az emberi méltóságból fakadó becsületvédelem, jó hírnév és az állami intézményekbe vetett közbizalom a vélemény szabadság és így a közügyeket érintő szólás alkotmányosan igazolható korlátját jelenti. Nyilvánvaló emellett az is, hogy nem a közéleti véleménynyilvánítás szabadságával él, aki a másik személy emberi mivoltában való megalázása érdekében használ súlyosan bántó, vagy sértő kifejezéseket. Ennek megfelelően az emberi státuszt közvetlenül megtestesítő emberi méltóság a közéleti vita szabadságának határát jelöli ki. A közügyeket vitató szólásnak az emberi méltóság e korlátozhatatlan, az emberi státuszt meghatározó lényege előtt kell engednie. A közügyek vitatását érintő vélemény szabadság emberi méltóságból fakadó konkrét jogági korlátait elsősorban a polgári jog személyiségvédelmi szabályai, valamint a büntetőjog eszközei jelölik ki {lásd: 7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [43]}.
- [30] Az emberi méltóság büntetőjogi védelme a büntetőjog *ultima ratio* jellegéből fakadóan kizárólag azokkal a legsúlyosabb esetekkel szemben nyújthat oltalmat, amikor a közölt vélemény alkotmányos jogot sért vagy a jogsérelem veszélye közvetlenül jelen van. Ezt az álláspontot erősíti egyfelől az állami büntetőigény érvényesítésének közhatalmi, legális kényszerkelemben nyugvó karaktere, másfelől pedig a büntetőjogi szankció megtorló és stigmatizáló jellege is. A büntetések elrettentő hatása a közélet véleményformálásában résztvevőket is megfélemlíti, elriasztja, amely így éppen a demokratikus és plurális alapokra épülő közélet kibontakozását és értékét gyengíti el. A szólás-, és sajtószabadság gyakorlásának kriminalizálása és büntetőjogi szankcióval sújtása ugyanis egy olyan visszatartó hatás (*chilling effect*) kiváltására alkalmas, amely öncenzúrára kényszerítheti

a szabadságjoggal élni kívánókat [erről lásd hasonlóan: az Amerikai Egyesült Államok Legfelső Bíróság *Lamont v. Postmaster General*, 381 U.S. 301 (1965)]. Éppen ezért a közügyeket érintő vélemény szabadságával élőkkel szemben utólagos büntetőjogi szankció kiszabása szűk körben, akkor lehet indokolt, ha a közlés mások alapvető jogát sérti. Minthogy a közéleti vitát érintő véleménynyilvánítások fokozott alkotmányos védelmet élveznek, ezért a közszereplőket ért bírálattal szembeni büntetőjogi fellépésre csak szigorú korlátok között nyílik lehetőség aszerint különböztetve, hogy a közügyet érintő nyilvános közlés értékítéletet, avagy tényállítást fogalmaz meg.

- [31] Az Alkotmánybíróság mindezen szempontok mérlegelése alapján mondta ki, hogy a hatóság, hivatalos személy, valamint a közszereplő politikus e minőségére tekintettel megfogalmazott, becsületének csorbítására alkalmas értékítéletet kifejező véleménynyilvánítás alkotmányosan nem büntethető. A becsület csorbítására alkalmas tények állítása vagy híresztelése ugyanakkor nem élvez a véleményszabadság oltalmát akkor, ha a tényeket állító vagy híresztelő tudta, hogy közlése valótlan, avagy a valótlanságról azért nem tudott, mert a foglalkozása szerint elvárt figyelmet vagy körültekintést elmulasztotta [36/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 219, 230.]. Ezeket a tételeket az Alkotmánybíróság egy évtizeddel később, a 34/2004. (IX. 28.) AB határozatában erősítette meg, amikor azt is kimondta, hogy az országgyűlési képviselővel és más közhatalmat gyakorló vagy egyéb módon közszereplő politikussal szemben közérdekű tevékenységgel összefüggésben becsületsértés bűncselekménye nem is követhető el (ABH 2004, 490, 500). Ebből következik, hogy az Alkotmánybíróság mércéje szerint az értékítéletet és személyes meggyőződést közvetítő vélemények mindaddig, amíg összefüggésben állnak a közügyekkel, attól függetlenül élvezik a véleményszabadság alkotmányos oltalmát, hogy helyes vagy helytelen, tetsző vagy nem tetsző, értékes vagy értéktelen gondolatot tartalmaznak. Ezt kívánja meg a nézőpontsemleges véleménynyilvánítási fórum szabadságának értéke is. Ezzel szemben a közügyeket érintő, ámde hamisnak bizonyult tényállításokat már csak abban az esetben oltalmazza a véleményszabadság, ha aényt állító vagy híresztelő jóhiszemű volt. Mindebből az is következik, hogy a tények értékítéletektől történő jogalkalmazói elhatárolása a konkrét esetekben döntően befolyásolja a véleményszabadság alapjogának terjedelmét, gyakorolhatóságát és tényleges érvényesülését {erről lásd: 7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [49]–[50]}.
- [32] Az Alkotmánybíróság a véleményszabadság kérdéseit ezidáig kizárólag normakontroll típusú eljárásokban vizsgálhatta, így nem nyílt lehetősége ahhoz, hogy meghatározza a tényeknek az értékítéletektől történő megkülönböztetések a joggyakorlat számára mértékadó szempontokat. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja azonban konkrét bírói döntések vizsgálatára is hatáskört biztosít az Alkotmánybíróságnak, így jelen alkotmányjogi panasszal összefüggésben az Alkotmánybíróság felvázolja azokat a szempontokat, amelyeket irányadónak tekint a közéleti viták során elhangzó és a közügyeket érintő tényállítások és értékítéletek megkülönböztetéséhez {vö. jelen Indokolás [20]–[21] bekezdéseivel és 7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [53]}. Az Alkotmánybíróság ennek meghatározásához elsődlegesen segítségül hívja a konkrét jogalkalmazói döntéseket is értékelő nemzetközi jogvédelmi mechanizmusok gyakorlatát és megvizsgálja, hogy azok milyen szempontokat tekintenek relevánsnak.
- [33] 3. Az Alkotmánybíróság itt emlékeztet arra, hogy az alapjogok érvényesülésének minimális mércéjeként fogadja el a nemzetközi jogvédelmi mechanizmusok által biztosított jogvédelmi szintet {először lásd: 61/2011. (VII. 13.) AB határozat, ABH 2011, 290, 321.; megerősítette, többek között: 22/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [16]}. Magyarország alávetette magát az európai közrend őrzése, illetve az emberi jogok és szabadságok megóvása érdekében életre hívott EJEB joghatóságának, így az Alkotmánybíróság felvázolja, hogy az EJEB saját joggyakorlatában milyen korlátokat fogalmaz meg a közéleti vitát érintő szólásszabadság gyakorlása során, illetve milyen szempontrendszer szerint különböztet tények és értékítéletek között.
- [34] 3.1. Az Egyezmény 10. Cikk (1) bekezdése mindenkinek jogot biztosít a véleménynyilvánítás szabadságához, amely többek között magában foglalja a véleményalkotás, illetve az információk és eszmék közlésének szabadságát anélkül, hogy ebbe hatósági szerv beavatkozhat. Ugyanezen Cikk (2) bekezdése a véleményszabadság egyik igazolható korlátjaként említi a jó hírnév védelmét.
- [35] Az EJEB értelmezése szerint a véleménynyilvánítás szabadsága a társadalom demokratikus fejlődésének egyik elengedhetetlen előfeltétele [EJEB, *Handyside kontra Egyesült Királyság* (5493/72), 1976. december 7., 49. bekezdése]. Az Egyezmény valamennyi véleményt védelemben részesít függetlenül attól, hogy azok támadóak, sokkolóak vagy zavaróak, hiszen ezt követeli meg a demokratikus társadalmak alapelveiként működő tolerancia, pluralizmus és a nyitottság követelménye [EJEB, *Castells kontra Spanyolország* (11798/85), 1992. április 23.,

42. bekezdése]. Ennek megfelelően az EJEB a véleménynyilvánítási szabadság korlátozásának megengedhetősége során az Egyezmény egészét is átható demokratikus társadalom értékrendjét tartja szem előtt és arra keresi a választ, hogy adott esetben a véleményszabadság korlátozása szükséges-e egy demokratikus berendezkedésű társadalomban, vagyis van-e olyan nyomós társadalmi érdek, amely a jogkorlátozást kellően indokolja [EJEB, *Sunday Times kontra Egyesült Királyság* (6538/74), 1979. április 26., 58–67. bekezdések]. Az EJEB a közügyeket érintő viták megítélése során is a véleményszabadságnak a demokratikus társadalomban betöltött szerepéből indul ki. Olvasatában ugyanis a sajtószabadság a „házőrző kutya” küldetését ellátva a közügyek nyilvános vitatásának garantálásán keresztül óvja a demokratikus közéletet. Ez a szerep pedig a túlzó, sőt a provokatív, adott esetben vulgáris vélemények közlését is szükségszerűen magában foglalja [EJEB, *Prager és Oberschlik kontra Ausztria* (15974/90), 1995. április 26., 38. bekezdése; EJEB, *Bergens Tidende kontra Norvégia* (26132/95), 2000. május 2., 48–50. bekezdések]. Ezt az EJEB nemcsak lehetőségként, hanem a demokratikus országokban a sajtó kötelességeként fogja fel [EJEB, *Goodvin kontra Egyesült Királyság* [GC] (17488/90), 1996. március 27., 32. bekezdés]. Az EJEB szintén a demokratikus közélet követelményeit szem előtt tartva a *Lingens kontra Ausztria* ügyben tett első ízben különbséget a közszereplőket és a magánszemélyeket támadó bírálat határai között. Minthogy a közéleti viták szabadsága a demokratikus társadalmak lelke, így a bírálhatóság határai a politikusok esetében a magánszemélyekéhez képest szélesebbek. A politikusok ugyanis annak tudatában vállalnak közszereplést, hogy szavaikat és tetteiket a nyilvánosság figyelme kíséri. A bírálat határai még szélesebbek a kormányzattal szemben, amelynek tevékenységét nemcsak a törvényhozás és a bírói hatalom, hanem a közvélemény és a sajtó is ellenőrizheti és amelynek így szigorú önmérsékletet szükséges tanúsítania a kritikára válaszként adott állami büntetőhatalom gyakorolhatósága során, különösen akkor, ha a jogtalan kritikával szembeni védekezéshez más eszközök is rendelkezésére állnak [EJEB, *Lingens kontra Ausztria* (9815/82), 1986. július 8., 42. bekezdése és EJEB, *Castells kontra Spanyolország* (11798/85), 1992. április 23., 46. bekezdése, megerősítette például: EJEB, *Şener kontra Törökország* (26680/95), 2000. július 18., 40. bekezdése, legutóbb megerősítette: EJEB, *Pentikäinen kontra Finnország*, (11182/10), 2014. február 4., 37. bekezdés].

[36] Magyarország részes állama a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának (a továbbiakban: Egyezségokmány), amelynek 19. Cikk (2) bekezdése biztosítja a véleménynyilvánítás szabadságát, míg ugyanazon Cikk (3) bekezdés a) pontja enged kivételt e szabadság alól mások jó hírvéneke vagy jogainak tiszteletben tartása érdekében. Az EJEB bemutatott felfogását erősíti az Egyezségokmány ellenőrző mechanizmusaként működő ENSZ Emberi Jogi Bizottságának gyakorlata is. Az Emberi Jogi Bizottság olvasatában a véleményszabadság bármely társadalomban az egyik legfontosabb szabadságnak számít, így korlátozásának lehetőségét megszorítóan szükséges értelmezni [lásd például: *Rakhim Mavlonov és más kontra Üzbegisztán*, (1334/2004) 2009. április 27., 8.4. pontját, *Albert Womah Mukong kontra Kamerun*, (458/1991), 1994. július 21., 9.7. pontját]. Az Alkotmánybíróság itt jegyzi meg, hogy más regionális jogvédelmi mechanizmusok, így az Emberi Jogok Amerikai-közi Bírósága is hasonló felfogást képvisel, amikor a véleményszabadság szerepét a demokratikus közélet szabad vitájának zálogaként jellemzi [*Verbitsky kontra Argentína*, 1994. szeptember 20., *Ivcher-Bronstein kontra Peru*, 2001. február 6., 151. bekezdése].

[37] 3.2. Az Alkotmánybíróság ezek után azt vizsgálja meg, hogy egy-egy közügyet vitató szólásról vagy közlésről milyen szempontrendszer alapján dönthető el, hogy az Egyezmény 10. Cikkében biztosított véleménynyilvánítási szabadság oltalmát élvezi. Egy-egy vélemény minősítése során az EJEB figyelembe veszi a megjelenésének körülményeit, a közlés tartalmát és a kontextusát [EJEB, *News Verlags GmbH & Co. KG kontra Ausztria* (31457/96), 2000. január 11., 52. bekezdése] valamint a szerepét és a célját [EJEB, *Thorgeir Thorgeison kontra Izland* (39394/98), 1992. június 25., 66–67. bekezdések]. Mindezek alapján lehet eldönteni, hogy a szóban forgó közlés a közügyek vitatását érinti-e vagy sem. Amennyiben a közlés a kontextusa és célja alapján a közügyek vitatását érinti, úgy a vita korlátozására az Egyezmény 10. Cikk (2) bekezdése minimális teret enged [EJEB, *Sürek kontra Törökország*, (26682/95), 1999. július 8., 61. bekezdése]. Az EJEB a már felhívott *Lingens kontra Ausztria* ügyben helyezkedett először arra az álláspontra, hogy egy-egy közlés megítélésekor szükséges különbséget tenni tényállítások és értékítéletek között. A különbségtétel lényege, hogy míg a tények valósága bizonyítást nyerhet, addig az értékítéletek bizonyíthatóságáról, vagyis azok igazságtartalmáról nem is lehet beszélni [EJEB, *Lingens kontra Ausztria* (9815/82), 1986. július 8., 42. bekezdése]. A különbségtétel jelentősége éppen ebben áll: az értékítéletek bizonyítását nem is lehet megkívánni, így azok önmagukban élvezik a véleményszabadság oltalmát. Az EJEB felfogása szerint amennyiben egy állítás igazságtartalma legalább részben ellenőrizhető, igazolható akkor tényállításról van szó [EJEB, *Keller kontra Magyarország*, (33352/02), 2006. április 4., EJEB,

Csánics kontra Magyarország, (12188/06), 2009. január 20., 38. bekezdés] egyébként pedig minden más esetben értékítéletéről, amely magában foglalja a túlzó, akár vulgáris kifejezést használó bírálatot, vagy ízlésbeli megnyilatkozást [EJEB, *Uj kontra Magyarország*, (23954/10) 2011. július 19., 21. bekezdése]. A határeseteket az úgynevezett értékítélettel terhelt tényállítások jelentik, amelyek az EJEB gyakorlatában a véleményszabadság magas szintű védelmét élvezik [EJEB, *Karsai kontra Magyarország*, (5380/07), 2009. december 1., 33–35. bekezdések]. Szintén a véleményszabadság oltalma alatt állnak az erős, túlzó jellegű kritikát megfogalmazó és polemikus stílusban megírt, ámde vékony ténybeli alapokon nyugvó értékítéletek is [EJEB, *Dichand és masok kontra Ausztria*, (29271/95), 2002. február 26., 52. bekezdés]. Ugyanakkor az EJEB mércéje szerint minél határozottabb, erősebb egy-egy értékítélet, annál szorosabb ténybeli kötődést kell mutatnia [EJEB, *Pedersen és Baadsgaad kontra Dánia*, (49017/99), 2004. december 17., 76. bekezdés]. Emellett az Egyezményben garantált véleménynyilvánítás szabadsága már nem oltalmazza azokat a közléseket, amelyek célja önmagában a másik bántása, megalázása vagy a közügyekkel össze nem függő, öncélú támadása, megsértése [EJEB, *Skalka kontra Lengyelország*, (43425/98), 2003. május 27., 34. bekezdés].

- [38] 4. Az Alkotmánybíróság mindezen szempontok figyelembevételére alapján határozza meg azt a mércét, amely ahhoz szükséges, hogy egy-egy közügyek vitatását érintő nyilvános közlés büntetőjogi megítélése összhangban álljon az Alaptörvény IX. cikkében és emellett az Egyezmény 10. cikkében biztosított véleménynyilvánítás szabadságából fakadó követelményekkel {lásd: 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [25]}.
- [39] 4.1. A nyilvános közlés megítélése során elsőként arról szükséges dönteni, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalást, közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. Ennek megítéléséhez pedig elsődlegesen a közlés megjelenésének *módját, körülményeit* és a vélemény *tárgyát, kontextusát* szükséges figyelembe venni. Így a közlést érintően vizsgálni kell a médium típusát, a közlés apropóját adó eseményt, illetve az arra érkező reakciókat és az adott közlésnek ebben a folyamatban játszott szerepét. További szempontként szükséges értékelni a kijelentés *tartalmát, stílusát*, illetve a közlés *aktualitását*, valamint *célját*. Amennyiben e körülmények értékelésével az állapítható meg, hogy a közlés a közügyek szabad vitatását érinti, úgy a közlés automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmat élvez. Az ilyen közlés ugyanis a közhatalom és a közhatalmat gyakorlók ellenőrzésének, ellenőrizhetőségének egyik legfőbb garanciája, amely egy plurális alapokra épülő társadalom demokratikus és nyílt működéséhez nélkülözhetetlen követelmény (vö. jelen Indokolás [29]–[32]).
- [40] 4.2. Ezt követően hasonló szempontok alapján abban szükséges dönteni, hogy a közlés értékítéletnek vagy tényállításnak tekinthető-e. A véleményszabadság gyakorlásának határai a közügyeket érintő kérdésekben aszerint különböznek, hogy az adott közlés értékítéletnek, avagy tényállításnak minősül-e. Vagyis e minősítésnek azért kell összhangban állnia az Alaptörvény IX. cikkében biztosított véleményszabadság követelményeivel, mert egyben döntően és közvetlenül befolyásolja annak határait is, így az alapjog gyakorolhatóságát és tényleges érvényesülését. A véleményszabadság nemcsak bizonyos felfogások vagy eszmék, hanem magának a véleménynyilvánításnak a lehetősége előtt nyit szabad utat. Ebből következik, hogy a közügyeket érintő értékítéletek szabad folyása biztosított, hiszen a tényállításokkal szemben az értékítéletek közös sajátossága, hogy igazságtartalmuk nem ellenőrizhető és nem igazolható. A közhatalom, illetve a közhatalmat gyakorlók ellenőrzése és a közvélemény tájékoztatása, figyelmének felhívása érdekében pedig bizonyos fokú túlzást, provokációt is magukban foglalhatnak. Éppen ez adja ugyanis a plurális és sokszínű demokratikus berendezkedésű társadalmak alapját. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel, a korábbi alkotmánybírósági gyakorlathoz képest hangsúlyozza ugyanakkor, hogy a véleményszabadság határa mások emberi méltóságából fakadó becsület és jó hírnév védelme. Vagyis a véleményszabadság már nem nyújt védelmet az olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, így a magán-, vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben, amelyek célja a pusztán megalázás, illetve a bántó vagy sértő kifejezések használata, vagy más jogsérelem okozása {vö. jelen Indokolás [34]–[36] bekezdéseivel és 7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [62]}. Ezen kívüli nem védelmezi a közéleti vitában kifejtett véleményt sem, ha az abban megfogalmazottak az emberi méltóság korlátozhatatlan magját sértik, így az emberi státusz nyilvánvaló és súlyos becsúrlésében öltenek testet {vö. jelen Indokolás [29]–[32] bekezdéseivel és a 7/2014. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [60] és [62]}.

- [41] Az értékítéletekkel szemben a tényállítások mindig olyan konkrétumokat tartalmaznak, amelyek valósága bizonyítás útján igazolható, ellenőrizhető. Így a közügyeket érintő véleménynyilvánítás szabadsága a valónak bizonyult tények tekintetében korlátlanul, míg a hamis tény állításával vagy híresztelésével szemben már csak akkor véd, ha a híresztelő nem tudott a hamisságról és a foglalkozása által megkívánt körütekintést sem mulasztotta el. Az ilyen becsületsértésre alkalmas tényállítások a rágalmazás bűncselekményének törvényi tényállási elemei közé illeszkednek, így büntetendők. Az Alkotmánybíróság e körben jegyzi meg, hogy az értékítéletek és a tényállítások közötti különbségtétel a közügyeket nem érintő vélemények minősítésekor is döntő jelentőségű. E minősítés határozza meg ugyanis az adott véleménnyel szemben megengedhető tolerancia határait. Míg az értékítéletet megjelenítő vélemények nagyobb toleranciát követelnek, addig a tényeket állító, avagy híresztelő kifejezések esetében fokozottabb gondosság követelhető meg. Az értékítéletek és a tényállítások eltérő megítélése tehát korrelál a közügyeket vitató és az egyéb ügyeket érintő szólások tekintetében.
- [42] A közügyeket vitató közlésekkel szembeni állami büntetőhatalom gyakorlása a büntetőjogi szankció súlyossága, stigma jellege és öncenzúra kiváltására alkalmas hatása miatt ugyanakkor különösen érzékenyen érinti a véleményszabadságot és a szabadsággal élni kívánókat (vö. jelen Indokolás [29]–[32] bekezdéseivel). A büntetőjogi jogszabályoknak éppen ezen okok miatt nem lehet olyan kiterjesztő értelmet adni, amely lerontaná vagy korlátozná az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében biztosított véleménynyilvánítás szabadságát. Ezzel összhangban pedig a közügyek vitatását érintő véleménynyilvánítás szabadsága alóli kivételeket jelentő büntetőjogi törvényi tényállásokat megszorítóan szükséges értelmezni. Ellenkező esetben a közügyeket vitató szólas kriminalizálása az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében garantált alapjog szabad érvényesülése ellen hatna. Mindebből következően a rágalmazás bűncselekményének törvényi tényállásában írt „tényt állít vagy híresztel, vagy ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezést használ” fordulatait kizárólag az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdéséből fakadó követelményekkel összhangban lehet értelmezni.

V.

- [43] 1. Az Alkotmánybíróság ezek után a bemutatott alkotmányos mércéből kiindulva az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló egyedi ügygel összefüggésben értékelte, hogy az ügyben eljáró bíróságok jogértelmezése, a történeti tényállás jogi értékelése összhangban áll-e az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében garantált véleményszabadságból fakadó követelményrendszerrel. Az Alkotmánybíróság ezt követően vizsgálta az alkotmányjogi panaszban előadott konkrét sérelmet és annak jogkövetkezményét.
- [44] 1.1. Az indítványozó egy helyi közéleti újságban, 2011 januárjában olyan publicisztikát közölt, amelyben bírálta a polgármester vagyongazdálkodását. A polgármester magánindítványa alapján az ügyben eljáró városi ügyészség e publicisztika közlése miatt vádat emelt az indítványozóval szemben. A publicisztika inkriminált mondatrésze szerint „[a]míg saját magukra nem sajnálják az adófizetők pénzét és úgy bánnak vele mintha a sajátjuk lenne [...]”. Az ügyben eljáró első-, és másodfokú bíróság a történeti tényállást egyezően minősítve a publicisztika inkriminált mondatrésze miatt az indítványozót rágalmazás bűncselekményében mondta ki bűnösnek. A bíróságok indokolása szerint a vádbeli cselekmény azért illeszkedik a rágalmazás bűncselekményének törvényi tényállási elemei közé, mert a közölt mondatrész tényállításnak tekinthető, hiszen egy „végbement vagy végbemenő eseményre, jelenségre, állapotra utal” és a „tényállítás a közpénzek tilalmazott felhasználására való utalás – valósága esetén – büntetőeljárás megindításának szolgálhat az alapjául”. A bíróságok álláspontja szerint ilyen okok miatt a közölt írás meghaladta a véleménynyilvánítás szabadságának határait.
- [45] 1.2. Az indítványozó a bírói döntésekkel szemben azért terjesztett elő alkotmányjogi panaszt, mert álláspontja szerint az ügyben eljáró bíróságok a közéleti vita során a közhatalmat gyakorló polgármestert érintő kritikáját alaptörvény-ellenesen szankcionálták a büntetőjog eszközeivel. Érvélese szerint az általa közzétett publicisztika inkriminált része nem tényállítás, hanem értékítélet, amely egy közügyeket érintő vitában jelent meg. Nem bűncselekmény elkövetésével vádolta a polgármestert, hanem egy erkölcsileg elítélendő cselekedetre hívta fel a helyi közélet figyelmét, ami pedig a véleménynyilvánítás szabadságának védelmét élvezzi.
- [46] 1.3. Az Alkotmánybíróság elsődleges értékelése szerint az alkotmányjogi panasszal érintett büntetőügyben az eljáró bíróságok felismerték és figyelmet szenteltek az ügy alkotmányjogi aspektusainak. Ennek során a bíró-

ságok felhívták az Alkotmánybíróság korábbi döntéseit és mérlegre tették az ügyben releváns szerepet játszó alapjogi konfliktust is. Ennek során felidéztek, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jognak igen kevés joggal szemben kell csak engednie, és utaltak a tényközlések és értékítéletek megítélésének különbségeire is.

- [47] Alapul véve ugyanakkor a jelen Indokolás [39]–[42] bekezdéseiben kibontott mércét, az Alkotmánybíróság megítélése szerint a büntetőügyben eljáró bíróságok által alkalmazott jogértelmezés még sincs összhangban az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert, a közügyek vitathatóságát érintő véleménynyilvánítási szabadságból fakadó követelményekkel. Az Alkotmánybíróságnak a következőkben bemutatott álláspontja szerint a kifogásolt büntetőügyekben eljáró bíróságok a rágalmozás bűncselekményének törvényi tényállásában foglalt „tényt állít” fordulatnak olyan kiterjesztő értelmet adtak, amely sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert alapjogot és az abból fakadó mércét.
- [48] 1.4. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a büntetőügyben eljáró bíróságoknak a kérdés megítélésakor először arról szükséges döntenüik, hogy a vád tárgyát jelentő publicisztikára kiterjed-e a közügyek vitatását megillető magas szintű alkotmányos védelem. Ennek során a büntetőügyben eljáró bíróságoknak figyelemmel kell lenniük a közlés *tárgyára* és *kontextusára*, megjelenésének *módjára*, *körülményeire* és *aktualitására*, vagyis arra, hogy az inkriminált publicisztika egy helyi közéleti lapban jelent meg, és a közhatalmat gyakorló polgármester vagyongazdálkodási tevékenységét, a város költségvetésével összefüggő döntéseit bírálta. Szükséges figyelemmel lenni továbbá arra is, hogy az írást nem öncélúság jellemezte, mert aktualitását a városi költségvetést érintő döntések adták. Mindezek mérlegelése alapján lehet döntenü arról, hogy a publicisztika a közügyek vitatását megillető magas szintű alkotmányos védelem alatt áll-e (vö. jelen Indokolás [39] bekezdésével). A vélemény-szabadság erősebb oltalmát élvező közügyeket érintő bírálat során megengedett a túlzás, a provokatív vagy a polemikus stílus és ezzel együtt a véleménynyilvánítás korlátait, így a becsületet védő büntetőjogi tényállásokat is megszorítani szükséges értelmezni.
- [49] Ezt követően az a kérdés igényel választ az eljáró bíróságoktól, hogy a publicisztika tényállításnak, avagy értékítéletnek minősül-e. Ennek során figyelemmel kell lenni arra, hogy az inkriminált mondat a teljes szöveg kontextusában nyer értelmet, amelynek célja az önkormányzat vagyongazdálkodásának kritikája volt, vagyis az írás az irónia és a túlzás eszközével élve bírálta a városi vagyongazdálkodást. Szükséges továbbá értékelni a publicisztika *vélemény kontextusát*, amely a helyi közösségen belül tapasztalható vagyoni egyenlőtlenségekre és a pazarló költségvetési gazdálkodásra hívta fel a közélet figyelmét. Mindezek alapján lehet döntenü abban a kérdésben, hogy a publicisztika tartalmaz-e egyáltalán olyan konkrétumot, amelynek igazságtartalma igazolható, ellenőrizhető lenne, vagy az írás egy olyan bírálatot kifejező értékítélet, amelynek éppen a lehetősége és ténye védett, annak tartalmára tekintet nélkül (vö. jelen Indokolás [40]–[42] bekezdéseivel).
- [50] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a bűnügyben eljáró bíróságok a közéleti kérdéseket érintő vélemény-szabadság gyakorolhatóságának az előbbiekben bemutatott releváns szempontjait döntéseikben nem értékelték, így az indítványozó büntetőjogi felelősségre vonása sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert véleménynyilvánítás szabadságát. A bűnügyben eljáró bíróságok ebből következően az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében foglalt alapjog sérelmével terjesztették ki a rágalmozás bűncselekményének törvényi tényállásában szereplő „tényt állít” fordulatot az inkriminált mondatra.
- [51] 2.1. Az Alkotmánybíróságnak az alkotmányjogi panasz alapján folytatott eljárásokban elsősorban jogvédelmi szerepe van, mert az Abtv. 26–27. §§ rendelkezései értelmében az a feladata, hogy az Alaptörvényben elismert alapjogoknak ténylegesen érvényt szerezzen. Ebből következően az Alkotmánybíróság feladatához tartozik annak megválaszolása is, hogy egy adott jogszabály mely jogalkalmazói értelmezése találkozik az Alaptörvényben elismert jogokban rejlő egyes követelményekkel. Az Alkotmánybíróság az alapjogi követelményrendszer érvényesülését a bírói döntések alkotmányos ellenőrzésén keresztül utolsó belföldi fórumként végső soron maga garantálja {8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [55], 25/2013. (X. 4.) AB határozat, Indokolás [48]}. Az Alkotmánybíróság a konkrét büntetőbírói döntés és a döntést támadó alkotmányjogi panaszban előadott kifogások értékelése során figyelembe veszi az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontjában biztosított vizsgálati jogkörének határait is. Az Alkotmánybíróság 7/2013. (III. 7.) AB határozatában foglalt elvi jelentőségű megállapítások értelmében az Alaptörvény az Alkotmánybíróság számára nem biztosít vizsgálati lehetőséget ahhoz, hogy a jogalkalmazó az adott, konkrét ügyben helytállóan értékelte-e a bizonyítékokat, illetve a mérlegelésének eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, illetve ennek során a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban kizárólag a jogalkalmazó számára

fenntartott feladat. Ehhez hasonlóan a jogszabályok értelmezése és a jogági dogmatikához tartozó álláspontok helytállóságának, érvényességének megítélése is a jogalkalmazók számára fenntartott hatáskör. Így az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy az alapügyhöz kapcsolódó tényértékelési, avagy törvényértelmezési és szakjogi kérdésekben állást foglaljon {7/2013. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [33] és [38]}. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ugyanakkor a jelen ügyben felmerülő kérdések alkotmánybírósági értékelése nem haladja meg az Alaptörvényben az Alkotmánybíróság számára kijelölt alkotmányossági szempontú felülvizsgálat határait. Ennek oka, hogy a közéleti vita során elhangzottak bírálatként, avagy tényállításként értékelése, és az ahhoz kapcsolódó jogalkalmazói jogértelmezés közvetlenül befolyásolja a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorolhatóságát és tényleges érvényesülését. A közügyeket vitató szólás minősítése során tehát a szakjogi szabályokkal egyidejűleg és azoktól elválaszthatatlanul, közvetlenül és intenzíven van jelen az alkotmányjog is. Ebből következően pedig a közéleti kérdéseket érintő szólás jogi minősítése egyúttal olyan alapvető jog közvetlen gyakorolhatóságáról is dönt, amelynek forrása az Alaptörvény és az „alkotmányjogi alapjogvédelem nemzetköziesedésének” általános folyamatába illeszkedően az elfogadott nemzetközi emberi jogi egyezmények. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően jelen ügy vizsgálatakor alkotmányossági szempontú értékelést lát el, amelyben az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontjában biztosított hatáskörével élve végső soron maga nyújt garanciát arra, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának absztrakt alkotmányos mércéjétől nem szakad el a konkrét ügyeket elbíráló jogalkalmazói gyakorlat. Az alkotmányosságú szempontú mérlegelésen keresztül biztosítja az Alkotmánybíróság azt is, hogy az állami működést megtestesítő, vagyis a nemzetközi jog általános felelősségi szabályainak megfelelően az államnak betudható jogalkalmazói döntések összhangban állnak a vállalt nemzetközi emberi jogi kötelezettségekkel is. Ez a felfogás egyeztethető össze azzal a várakozással, amely szerint az Alkotmánybíróság feladata, hogy az Alaptörvényben oltalmazott alkotmányos értékek tiszteletének és védelmének nemcsak a jogalkotás során, hanem a joggyakorlatban is ténylegesen érvényt szerezzen {vö. jelen Indokolás [20]–[21] bekezdéseivel és 7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [53]}.

- [52] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasszal támadott büntetőügyben a bíróságok a rágalmozás bűncselekményének törvényi tényállásában szereplő „tényt állít” fogalmat olyan kiterjesztően értelmezték, ami nincs összhangban az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert véleménysszabadságból fakadó követelményekkel. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a és az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján a bírósági határozatban megállapított bírói döntés alaptörvény-ellenességét vizsgálja felül. Előfordulhat azonban, hogy egy-egy bírósági határozat egyidejűleg több bírói döntést is tartalmaz. Az Abtv. 27. §-ából, illetve az Abtv. 43. § (1) bekezdéséből tehát az következik, hogy az Alkotmánybíróság a bírói határozatban foglalt bírói döntések közül azt vizsgálja, amelyet az alkotmányjogi panasz tartalma szerint kifogásol.
- [53] Minthogy az alkotmányjogi panaszban kifogásolt, az indítványozó büntetőjogi felelősségét megállapító bírói döntést az alaptörvény-ellenes jogértelmezés érdemben befolyásolta, így az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Pécsi Törvényszék 4.Bf.276/2013/7. számú végzésének az indítványozóra vonatkozó döntése alaptörvény-ellenes, ezért a bírói döntést az Abtv. 43. § (1) bekezdésének megfelelően megsemmisítette. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kizárólag a törvényszék végzését támadta. Az Abtv. 43. § (4) bekezdése értelmében ugyanakkor az Alkotmánybíróság a bírói döntés megsemmisítése esetén megsemmisítheti a döntéssel felülvizsgált más bírósági vagy hatósági döntéseket is. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság megsemmisítette a Pécsi Törvényszék által helyben hagyott és az alkotmánybírósági eljárásnak alapjául szolgáló büntetőügyben első fokon eljáró Siklósi Járásbíróság 4.B.85/2012/16. számú ítéletének az indítványozó büntetőjogi felelősségét megállapító döntését.
- [54] 2.2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 43. § (2) és (3) bekezdései alapján megállapítja, hogy a megsemmisítő alkotmánybírósági döntés eljárási jogkövetkezményére a bírósági eljárások szabályait tartalmazó törvény rendelkezései vonatkoznak és a szükség szerint lefolytatandó bírósági eljárás során az alkotmányjogi kérdésben az Alkotmánybíróság határozata szerint kell eljárni. A közéleti kérdéseket érintő véleménynyilvánítási ügyekben eljáró büntetőbíróságok számára nemcsak az Alkotmánybíróság jelen határozatának rendelkező része, hanem az indokolásában kibontott elvi jelentőségű alkotmányos mérce alkalmazása is kötelező. Az Alkotmánybíróság így biztosítja, hogy a bíróságok későbbi gyakorlata is megfelelően a véleménynyilvánítási szabadság jelen ügyben felvázolt absztrakt alkotmányos mércéjéből fakadó elvárásoknak.
- [55] Minthogy a jelen ügyben benyújtott alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság soron kívül bírálta el, így a jogerős bírói határozat végrehajtásának felfüggesztésére irányuló kérelemről már nem döntött.

[56] 3. Az Alkotmánybíróság e határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdés második mondata, illetve a határozatban megfogalmazott általános elvekre figyelemmel rendelte el.

Budapest, 2014. április 14.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró különvéleménye

[57] Nem érték egyet a határozat rendelkező részével és indokolásának a bírósági döntések megsemmisítéséhez vezető megállapításaival.

[58] A határozat Indokolásával ([51]–[53] bekezdések) megegyező álláspontom: az Alkotmánybíróságnak tartózkodnia kell attól, hogy az alapügyhöz kapcsolódó tényértékelési, avagy törvényértelmezési és szakjogi kérdésekben állást foglaljon.

[59] A jelen ügyben azonban az Alkotmánybíróság értékelése túlment az alkotmányjogi panaszok, illetőleg az alkotmányossági felülvizsgálatnak az Alaptörvény számára kijelölt és saját maga által megerősített jogi keretein. Álláspontom szerint ugyanis nem helytálló és jogilag aggályos a határozat indokolása hivatkozott pontjának az az ügydöntő megállapítása, amely szerint „[...] az alkotmányjogi panasszal támadott bűnügyben a bíróságok a rágalmasz bűncselekményének törvényi tényállásában szereplő »tényt állít« fogalmat olyan kiterjesztően értelmezték, ami nincs összhangban az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert vélemény szabadságból fakadó követelményekkel.”

Budapest, 2014. április 14.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/123/2014.

Közzétéve a Magyar Közlöny 2014. évi 55. számában.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3120/2014. (IV. 24.) AB HATÁROZATA

Tiszakeszi Község Önkormányzata Képviselő-testületének az egyes tiltott közösségellenes magatartásokról, az elkövetőkkel szembeni igazgatási bírság kiszabásának szabályairól szóló 13/2012. (X. 19.) számú önkormányzati rendeletének 2012. november 30-ig hatályos 8. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapításáról és folyamatban lévő ügyben történő alkalmazásának kizárásáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa folyamatban lévő ügyben alkalmazandó jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Tiszakeszi Község Önkormányzata Képviselő-testületének az egyes tiltott közösségellenes magatartásokról, az elkövetőkkel szembeni igazgatási bírság kiszabásának szabályairól szóló 13/2012. (X. 19.) számú önkormányzati rendeletének 2012. november 30-ig hatályos 8. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenes volt, így az a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 10.K.27.157/2013. szám alatt folyamatban lévő ügyben nem alkalmazható.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az előtte 10.K.27.157/2013. szám alatt folyamatban lévő per tárgyalását felfüggesztette és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. §-a alapján bírói kezdeményezéssel fordult az Alkotmánybírósághoz. A bíróság Tiszakeszi Község Önkormányzata Képviselő-testületének az egyes tiltott közösségellenes magatartásokról, az elkövetőkkel szembeni igazgatási bírság kiszabásának szabályairól szóló 13/2012. (X. 19.) számú önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.) alaptörvény-ellenességének megállapítását, valamint a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 10.K.27.157/2013. számú ügyben való alkalmazásának a kizárását kérte az Alkotmánybíróságtól. Hiánypótlásra történt felhívást követően az indítványozó elsődlegesen az Ör.-t, míg másodlagosan az Ör. 8. § (2) bekezdését jelölte meg az indítványával támadott jogszabályi rendelkezésként. Az indítvány alapjául szolgáló közigazgatási ügy lényege az alábbiak szerint összegezhető. A felperes keresetet terjesztett elő Tiszakeszi Községi Önkormányzat Jegyzője alperes azon határozatának felülvizsgálata iránt, amelyben őt Tiszakeszi Község Önkormányzata Képviselő-testületének a közterületek használatáról szóló 10/2009. (X. 28.) számú önkormányzati rendeletében, valamint az Ör.-ben foglaltak megsértése miatt közigazgatási bírság megfizetésére kötelezte. A bírság alapját a közterület engedély nélküli használata és a közterület-használati díj meg nem fizetése képezte. Ezen magatartással összefüggésben a bírság kiszabásának feltételeit és mértékét az Ör. tartalmazta. Az alperesi önkormányzat az Ör.-t Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 51. § (4) bekezdése és 143. § (4) bekezdés e) pontja alapján kapott felhatalmazás nyomán alkotta meg. Az Alkotmánybíróság időközben a közterületen életvitelszerű lakhatás tilalmának megszegését szankcionáló szabálysértési tényállás és más törvényi rendelkezések megsemmisítéséről szóló 38/2012. (XI. 14.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) megállapította, hogy a Mötv. fenti rendelkezéseiben az önkormányzatok számára adott rendeletalkotási felhatalmazás az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközik, ezért alaptörvény-ellenes. Az Alkotmánybíróság döntését követően az alperesi önkormányzat az egyes tiltott közösség-

ellenes magatartásokról, az elkövetőkkel szembeni igazgatási bírság kiszabásának szabályairól szóló 13/2012. (X. 19.) önkormányzati rendelet módosításáról szóló 21/2012. (XI. 30.) számú önkormányzati rendeletével (a továbbiakban: Örmód.) az Ör.-t 2012. november 30-ával hatályon kívül helyezte. Az indítványozó szerint bár az Ör. a közigazgatási eljárás határozathozatalának az időpontjában hatályban volt, de az Abh.-ra tekintettel az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésének sérelme miatt alaptörvény-ellenes és a bíróság előtt folyamatban lévő ügyben nem alkalmazható.

- [2] 2. Az Alkotmánybíróság eljárása során észlelte, hogy az Örmód. 2012. november 30-án hatályon kívül helyezte az Ör.-t. Az Abtv. 41. § (3) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság a hatályon kívül helyezett jogszabály alaptörvény-ellenességét akkor is megállapíthatja, ha a jogszabályt a konkrét esetben még alkalmazni kellene. A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak az előtte 10.K.27.157/2013. számon folyamatban lévő perben az Ör. már nem hatályos rendelkezését kellene alkalmaznia, az indítvány tárgya e rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítása, erre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ör. már nem hatályos rendelkezése tekintetében folytatta le eljárását.

II.

- [3] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezése:

„32. cikk (2) Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.”

- [4] 2. Az Ör.-nek az indítvánnyal érintett – 2012. november 30-ig hatályos – rendelkezése:

„8. § (2) Aki közterületet engedély nélkül, vagy attól eltérően használja, tiltott, közösségellenes magatartást valósít meg.”

III.

- [5] Az indítvány az alábbiak szerint megalapozott.

- [6] 1. Az Alkotmánybíróság eljárása során elsőként azt vizsgálta meg, hogy az indítvány alapján van-e hatásköre az Ör. alaptörvény-ellenességének vizsgálatára. Az Abtv. 37. § (1) bekezdése az önkormányzati rendelet alkotmányossági felülvizsgálata tekintetében ugyanis korlátozza az Alkotmánybíróság hatáskörét: „37. § (1) Az Alkotmánybíróság a 24–26. §-ban meghatározott hatáskörében az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangját akkor vizsgálja, ha a vizsgálat tárgya az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata nélkül, kizárólag az Alaptörvénnyel való összhang megállapítása”. Jelen ügyben az alkotmányossági vizsgálat tárgya az, hogy – az alaptörvény-ellenesnek talált és emiatt megsemmisített törvényi felhatalmazó rendelkezések hiányában – az Ör. megfelel-e az Alaptörvény rendelkezéseinek. Mivel a bírói kezdeményezés kizárólag az Alaptörvénnyel való összhang vizsgálatára irányul és egyéb normakollízióra nem hivatkozik, ezért az Abtv. 37. §-a alapján a vizsgálat lefolytatása az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság érdemben bírálta el a folyamatban lévő ügyben alkalmazandó jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezést.
- [7] 2. Az Alkotmánybíróság az indítvány tartalmára, valamint az Abtv. 25. § (1) bekezdésének azon rendelkezésére, amely értelmében az indítványozó bíró az általa az egyedi ügyben alkalmazandó jogszabályt/jogszabályi rendelkezést támadhatja bírói kezdeményezéssel, a jelen ügyben a vizsgálatot az Ör. 8. § (2) bekezdésére folytatta le.
- [8] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör. preambuluma szerint az Ör. megalkotására a Mötv. 51. § (4) bekezdése és 143. § (4) bekezdés e) pontja adott felhatalmazást. A Mötv. 51. § (4) bekezdése arra hatalmazta fel a helyi önkormányzat képviselő-testületét, hogy önkormányzati rendeletben tiltott, közösségellenes maga-

tartásokat megtiltson, és e magatartás elkövetőjével szemben ötvenezer forintig terjedő helyszíni bírság, illetve százötvenezer forintig terjedő közigazgatási bírság kiszabását rendelje el. A 143. § (4) bekezdés e) pontjában pedig némiképp eltérő szövegezéssel arra ad felhatalmazást a helyi önkormányzat képviselő-testületének, hogy rendeletben határozza meg a kirívóan közösségellenes magatartásokat, valamint a magatartás elkövetőjével szembeni pénzbírság kiszabásának szabályait. A Mötv.-nek ezek a szabályai 2012. április 15-én a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (Szabs. tv.) hatályba lépésének napján váltak hatályossá, és a helyi önkormányzatok képviselő-testületét korábban a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (régi Szabs.tv.) alapján megillető szabálysértés statuálási jogkör helyébe léptek. Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban megállapította a Mötv. fenti rendelkezéseinek alaptörvényellenességét és azt 2012. november 14. napjával megsemmisítette, mert ellentétes volt az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdéséből levezethető jogbiztonság követelményével. Az Alkotmánybíróság döntésében kifejtette, hogy „a helyi önkormányzatok anélkül kaptak felhatalmazást, hogy a jogalkotó hatáskör terjedelmét, annak kereteit a törvény szabályozná. A »közösségellenes magatartás«, a »kirívóan közösségellenes magatartás« olyan határozatlan jogfogalom, amely rendkívül széles, diszkrecionális jogkört biztosít a helyi önkormányzatok számára, annak eldöntésére, hogy mely magatartásokat ítél a helyi közösség együttélési szabályait figyelembe véve tiltottnak, s bírsággal sújthatónak. [...] A törvényi szabályozás nem tartalmazza azokat a keretrendelkezéseket sem, amelyek anyagi jogi garanciákat nyújthatnának az önkormányzati rendeletben foglalt tilalmak megszegői számára. Nem állapítható meg, hogy az önkormányzatok felhatalmazása mely jogalanyok (csak természetes személyek, vagy szervezetek) magatartásának szabályozására, objektív, vagy szubjektív felelősségen alapuló szankciók statuálására terjed ki. [...] A helyi önkormányzatok rendeletalkotási jogkörét az Alaptörvény 32. cikke szabályozza. A 32. cikk (1) bekezdése alapján a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között rendeletet alkot. E körben a 32. cikk (2) bekezdése alapján eredeti jogalkotási jogkörrel is rendelkezik, feladatkörében szabályozhat olyan helyi társadalmi viszonyokat, amelyeket törvény nem szabályoz. Jogellenes magatartás jogkövetkezményeként büntetés, szankció megállapítása, amely állami kényszer alkalmazására ad lehetőséget, nem tartozik a helyi közügyek körébe. Ilyen szabályokat az önkormányzat csak – az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésének második fordulatának megfelelően – törvény felhatalmazása alapján, annak keretei között alkothat. Az ilyen jogalkotás csak a törvényben előírt anyagi jogi garanciák és egyértelmű felhatalmazás mellett áll összhangban az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdéséből folyó jogállami követelményekkel.” (Indokolás [83], [88]–[90])

- [9] 2.1. A továbbiakban tehát az Alkotmánybíróságnak az indítvány alapján abban a kérdésben kellett döntenie, hogy a felhatalmazó rendelkezések megsemmisítése érinti-e az Ör. érvényességét.
- [10] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy „önmagában a felhatalmazó rendelkezések hatályon kívül helyezése nem teszi kétségesé a »felhatalmazott« jogalkotó felhatalmazásának alkotmányosságát: a felhatalmazó rendelkezés megalkotásakor a »felhatalmazó« jogalkotó közhatalma teljességének birtokában jár el. Amennyiben azonban e jogalkotói hatáskör csorbát szenved, úgy annak delegálására sem kerülhet sor alkotmányosan.” [109/2009. (XI. 18.) AB határozat, ABH 2009, 941, 964.; megerősítette a 3301/2012. (XI. 12.) AB határozat, Indokolás [16]; a 3026/2013. (II. 12.) AB határozat, Indokolás [16]; a 3229/2013. (XII. 21.) AB határozat, Indokolás [9]]
- [11] Tekintettel arra, hogy az Ör. preambuluma kifejezetten hivatkozik a Mötv. 51. § (4) bekezdésére és 143. § (4) bekezdés e) pontjára, mint felhatalmazó rendelkezésekre, valamint arra, hogy az Ör. az egyes tiltott, kirívóan közösségellenes magatartások szabályait rögzíti, az Alkotmánybíróság az Abh.-ban kifejtettek alapján megállapította, hogy az Ör. is delegált jogalkotási hatáskörben született. A felhatalmazó rendelkezések alaptörvényellenessége így kihat a felhatalmazáson alapuló jogszabály alkotmányosságára is. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Mötv. felhatalmazó rendelkezéseinek alaptörvényellenessége okán az Ör. már megalkotásakor sem rendelkezett az Alaptörvénynek megfelelő törvényi felhatalmazással, így az maga is alaptörvény-ellenes.
- [12] 2.2. A következőkben az Alkotmánybíróság az alkalmazási tilalom kimondásának lehetőségét vizsgálta. Az Abtv. lehetővé teszi, hogy az Alkotmánybíróság bírói kezdeményezés alapján, egyedi ügyben a jogszabály alkalmazhatatlanságát mondja ki. Az Abtv. 25. §-a szerint a bírónak lehetősége van az Alkotmánybíróságnál kezdeményezni a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvényellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását, ha az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvényellenességét észleli, vagy alaptörvényellenessé-

gét az Alkotmánybíróság már megállapította. Az Abtv. 41. § (3) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság hatályon kívül helyezett jogszabály alaptörvény-ellenességét akkor állapíthatja meg, ha a jogszabályt a konkrét esetben még alkalmazni kellene. Mivel nem hatályos normáról van szó, az alaptörvény-ellenesség folytán – élve az Abtv. 41. § (3) bekezdésében foglalt felhatalmazással, és figyelemmel a jogbiztonság követelményére – az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezésnek az alkalmazási tilalom tekintetében is helyt adott, és kizárta az Ör. 2012. november 30-ig hatályos 8. § (2) bekezdésének alkalmazhatóságát a rendelkező részben megjelölt peres eljárásban.

Budapest, 2014. április 15.

Dr. Balogh Elemér s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/1916/2013.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3121/2014. (IV. 24.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság a személytaxival végzett személyszállítási szolgáltatás és a személytaxi-szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működtetésének feltételeiről, a taxiállomások létesítésének és igénybevételeének rendjéről és a személytaxi-szolgáltatás hatósági áráról szóló 31/2013. (IV. 18.) Főv. Kgy. rendelet preambuluma-nak „Budapest Főváros Közgyűlése a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény [...] 49. § (3) bekezdés *b*) pontjában [...] kapott felhatalmazás alapján” szövegrésze, a 3. § (1) és (4), valamint (13) bekezdése, a 16. §-a és a 2. számú melléklete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a személytaxival végzett személyszállítási szolgáltatás és a személytaxi-szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működtetésének feltételeiről, a taxiállomások létesítésének és igénybevételeének rendjéről, és a személytaxi-szolgáltatás hatósági áráról szóló 31/2013. (IV. 18.) Főv. Kgy. rendelete egésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló – az Alaptörvény T) cikk (3) bekezdésére alapított – alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

I.

[1] 1. Az indítványozó és további 9 magánszemély az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz, mely

arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a személytaxival végzett személyszállítási szolgáltatás és a személytaxi-szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működtetésének feltételeiről, a taxiállomások létesítésének és igénybevételének rendjéről és a személytaxi-szolgáltatás hatósági áráról szóló 31/2013. (IV. 18.) Főv. Kgy. rendelete (a továbbiakban: Ör.) alaptörvény-ellenességét és egészében semmisítse meg azt. Az indítványozók kiegészítő indítványukban az Ör. egészének megsemmisítése mellett, másodlagosan annak bevezető részét, a 3. § (1) és (4), valamint (13) bekezdését, a 16. §-át és az Ör. 2. számú mellékletét kérték megsemmisíteni.

- [2] Az indítványozók szerint az Ör. sérti az Alaptörvény vállalkozás szabadságát biztosító M) cikkét, a jogszabályi hierarchiát megállapító T) cikk (3) bekezdését, valamint a tulajdonhoz való jogot védő XIII. cikket, végül pedig a hátrányos megkülönböztetés tilalmát (XV. cikk).
- [3] 2. Az indítványozók előadták, hogy a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Tv.) 49. § (1) bekezdés h) pontja alapján a Kormány felhatalmazást kapott arra, hogy a személygépkocsival díj ellenében végzett közúti személyszállítás részletes szabályait rendeletben állapítsa meg.
- [4] Ugyanebben a törvényben, a 49. § (3) bekezdésben a Fővárosi Önkormányzat közgyűlése felhatalmazást kapott a személytaxi és a személygépkocsival végzett személyszállítási szolgáltatás folytatásának, a személyszállítási szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működtetésének – a Kormány rendeletében meghatározott feltételeken túli – műszaki, személyi és pénzügyi alkalmassági feltételeire, valamint a település területén lévő taxiállomások igénybevételének rendjére vonatkozó önkormányzati rendelet megalkotására.
- [5] A Fővárosi Önkormányzat a támadott rendeletet 2013. április 18. napján anélkül alkotta meg, hogy a kormány az e tárgykörben megalkotandó rendeletét elkészítette volna. A kormányrendelet megalkotására egyébként az indítvány benyújtásáig nem került sor, a végrehajtási szintű jogszabálynak ebben a tárgykörben a közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemben tartásáról szóló 89/1988. (XII. 20.) MT rendelet, valamint a személytaxi-szolgáltatás végzésének egyes feltételeiről szóló 21/1992. (X. 27.) KHVM rendelet (a továbbiakban: R.) minősül.
- [6] Az indítványozók azt sérelmezték, hogy az Ör. egésze amiatt ütközik közvetlenül az Alaptörvény T) cikkének (3) bekezdésébe, mert az önkormányzati rendelet megalkotására kapott felhatalmazás alapján a közgyűlés csak a kormányrendeletben meghatározott feltételeken túli tárgykörben alkothatott volna rendeletet, önálló, a kormányzati szintű jogszabálytól független jogalkotási hatásköre azonban nem volt.
- [7] 3. Az Alaptörvény vállalkozás szabadságát biztosító M) cikkének a sérelmét az indítványozók a hátrányos megkülönböztetés tilalmával (XV. cikk) együttesen, azzal szoros összefüggésben állították. A sérelmet az indítványozók abban látták, hogy az R. 2. § (2) bekezdése és a 2. számú melléklete csak az egyes járművek tekintetében írja elő, hogy a karosszéria-elemek egyszínűre festettek (fényezettek) legyenek, ugyanakkor az Ör. az R.-hez képest további korlátozást valósít meg azzal, hogy a sárga szín bevezetésének kötelezettségét valamennyi taxi-gépjárműre egységesen rendeli el. Utaltak arra is, hogy a rendelet csak a Budapest közigazgatási területén taxi-gépjárművet üzemeltetőkre (Budapest közigazgatási területére kiadott tevékenységi engedéllyel rendelkezőkre) terjed ki, az ország más területén működő taxi üzemeltetőket ez a kötelezettség nem érinti. A Budapest területén érvényes viteldíjak rögzítését is diszkriminatívnak értékelték az indítványozók azzal az indokolással, hogy emiatt a szabad árképzés lehetőségével élő többi taxi-gépjárművet üzemeltetőkkal szemben hátrányos helyzetbe kerülnek, mivel a „vidéki” vállalkozók „jóval alacsonyabb összegért” tudnak szolgáltatást nyújtani.
- [8] 4. Az indítványozók végül a tulajdonhoz való jog (Alaptörvény XIII. cikk) sérelmét is állították. Előadták, hogy a sárga szín a „szabad használat jogát korlátozza”, mivel a taxiként üzemelő gépjárműveket a vállalkozók magánéletükben is használják és ennek során egyértelműen kiderül, hogy mi az üzembentartó foglalkozása. Ezt az indítványozók olyan személyes adatnak tekintik, melynek nyilvánosságra hozatalára senki sem kötelezhető. A gépjármű esetleges értékesítése során továbbá az üzemeltető a sárga szín miatt árhátrányba kerül, mert az értékesítés jelentős nehézségekbe ütközik és a magántulajdonnal való rendelkezés jogát sérti.

II.

[9] 1. Az Alaptörvénynek az indítvánnyal érintett rendelkezései:

„M) cikk (1) Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.
 (2) Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.”

„T) cikk (2) Jogszabály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelet. Jogszabály továbbá a Honvédelmi Tanács rendkívüli állapot idején és a köztársasági elnök szükségállapot idején kiadott rendelete.

(3) Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.”

„XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”

„XV. cikk (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

[10] 2. Az Ör.-nek az indítvánnyal támadott rendelkezései:

„Budapest Főváros Közgyűlése a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény [...] 49. § (3) bekezdés b) pontjában [...] kapott felhatalmazás alapján, és az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:”

„3. § (1) Személytaxival személyszállítási szolgáltatást kizárólag olyan járművel lehet végezni, amelyen – a külön jogszabályban előírt tartalmú tájékoztató feliraton kívül – az e rendelet 1. mellékletében meghatározott módon, formátumban és tartalommal a személytaxi-szolgáltató által alkalmazott árak, valamint a panaszok megtételének lehetőségei is feltüntetésre kerülnek.

[...]

(4) A személytaxi üzemeltetője köteles biztosítani, hogy az általa üzemeltetett jármű külső és belső megjelenése esztétikus és tiszta legyen, továbbá megfeleljen az e rendelet 2. mellékletében meghatározott követelményeknek.

[...]

(13) Személytaxi-szolgáltatást végezni csak valamennyi vonatkozó jogszabály együttes megtartása mellett lehetséges. Nem végezhet személytaxi-szolgáltatást a vállalkozás, vagy az a személytaxija, amelyre vonatkozóan a tevékenység végzésére irányadó jogszabályok valamely rendelkezését nem, vagy csak részben teljesíti.”

„16. § (1) Az egységdíjak kötelező mértéke – rögzített hatósági árként – a következő (a díjtételek az általános forgalmi adót tartalmazzák):

Alapdíj (Ft)	Távolsággal arányos egységdíj (Ft/km)	Idővel arányos egységdíj (Ft/perc)
450	280	70

(2) Budapest közigazgatási területén megkezdett, de a közigazgatási határon kívülre irányuló személytaxi-szolgáltatás teljesítése esetén a Budapest közigazgatási határáig teljesítendő visszaútra a vállalkozó az (1) bekezdés szerint meghatározott viteldíjat alkalmazhatja.”

„2. melléklet a 31/2013. (IV. 18.) Főv. Kgy. rendelethez

A személytaxi külső megjelenésére vonatkozó követelmények

1. Felhasznált színek:

Sárga: RAL 1023 Traffic Yellow vagy ezzel megegyező szín

Fekete: RAL 9017 Traffic Black vagy ezzel megegyező szín

2. Az autó alapszíne:

Sárga: RAL 1023 Traffic Yellow vagy ezzel megegyező szín”

III.

- [11] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [12] 1. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az eljárás alapjául szolgáló alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt formai és tartalmi követelményeknek.
- [13] Az Alkotmánybíróság először a formai feltételeket vizsgálta meg.
- [14] Az Ör. rendelkezései 2013. szeptember 1-jén léptek hatályba, az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2013. október 24-én, az Abtv. 30. § (1) bekezdésében megjelölt határidőben, a vitatott jogszabály hatályba lépésétől számított 180 napon belül nyújtotta be az Alkotmánybírósághoz.
- [15] Az alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésben foglalt, az indítványokkal szemben támasztott formai feltételeknek, mivel
- megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [az Abtv. 26. § (2) bekezdését],
 - megjelöli továbbá az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [M) cikk, T) cikk (3) bekezdés, valamint a XIII. cikk (1) bekezdés és XV. cikk (2) bekezdés],
 - megjelöli az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést [Ör. egésze, valamint a bevezető részének a jogszabályok felsorolásánál idézett, kiemelt eleme, a 3. § (1), (4) és (13) bekezdései, a 16. §-a, valamint a 2. számú mellékletének egy része],
 - tartalmazza a kifogásolt rendelkezések alaptörvény-ellenességének indokát,
 - kifejezett kérelmet fogalmaz meg a támadott rendelkezések megsemmisítésére.
- [16] 2. Az indítvánnyal szemben támasztott tartalmi feltételeket megvizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapította meg.
- [17] Az Abtv. 56. §-a szerint az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket.
- [18] 2.1. Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette. Az indítvánnyal összefüggésben megállapítható, hogy az indítványozók jogséremlere az Ör. hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be, és nem áll rendelkezésre a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás.
- [19] 2.2. A panasz érdemi elbírálásának további feltétele a panaszos érintettsége.
- [20] Ebben a tekintetben megállapítható, hogy az indítványozók valamennyien a közlekedési felügyelet által kiadott taxi-engedéllyel rendelkező olyan vállalkozók, akik Budapest területén személytaxi szolgáltatást végezhetnek, azaz az Ör. hatálya alá tartoznak.
- [21] 2.3. Az Alkotmánybíróság ezt követően – az érdemi vizsgálat lefolytatása előtt – azt vizsgálta meg, hogy az indítványozónak az Alaptörvény T) cikkével összefüggő hivatkozása megfelel-e az indítvánnyal szemben támasztott tartalmi követelményeknek.
- [22] Az indítványozó kérelmében az Alaptörvény T) cikk (3) bekezdésének sérelmével kapcsolatban a jogforrások hierarchia megsértését állította. Arra hivatkozott ugyanis, hogy az Ör. közvetlenül az Alaptörvénnyel ellentétes szabályozást tartalmaz; ezen alaptörvényi rendelkezéssel szoros összefüggésben azonban nem jelölt meg más, az Alaptörvényben biztosított jogának a sérelmét. Az Abtv. 26. §-ának (1) és (2) bekezdései egységesen Alaptörvényben biztosított jog sérelme esetén teszik lehetővé alkotmányjogi panasz benyújtását. A T) cikk (3) bekezdésébe foglalt jogforrások hierarchia, illetve annak sérelme (azaz lényegében a jogbiztonság követelményével összefüggő kérdés) az Alkotmánybíróság eddig folytatott következetes gyakorlata szerint önmagában nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jognak, illetve ilyen jog sérelmének. Mivel az indítványozó az Alaptörvény T) cikk (3) bekezdéséhez kapcsolódóan nem állította más, Alaptörvényben biztosított jogának a sérelmét, ezért

az alkotmányjogi panasz alapján az indítvány ezen része nem bírálható el érdemben. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt ebben a részében az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította.

- [23] 3. Ezt követően az Alkotmánybíróság az indítványt érdemben az alábbiak szerint bírálta el.
- [24] 3.1. Az Alaptörvény vállalkozás szabadságát biztosító M) cikkének a sérelmét az indítványozók a hátrányos megkülönböztetés tilalmával (XV. cikk) együttesen, azzal szoros összefüggésben állították, azaz úgy vélték, hogy az Ör. alapjoggal összefüggésben alkalmaz hátrányos megkülönböztetést. Emellett a vállalkozás szabadságát biztosító M) cikk sérelmére önállóan is hivatkoztak.
- [25] Az Alkotmánybíróság a hátrányos megkülönböztetés tilalmával összefüggésben a 3/2014. (I. 21.) AB határozatban az alábbiakat állapította meg.
 „Az Alaptörvény XV. cikke változatlan tartalommal fenntartja az egyenlőség általános, a jogrendszer egészére, nem csak az alapjogokra kiterjedő követelményét és a hátrányos megkülönböztetés tilalmát. Ezért az általános egyenlőségi szabály alkalmazásának dogmatikájában változtatás nem indokolt, az Alkotmánybíróság az általános egyenlőségi szabállyal kapcsolatos eddigi gyakorlatát továbbra is irányadónak tekintette (Indokolás [22–27]). [...]”
 Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az azonos szabályozási körbe vont jogalanyok közötti olyan alkotmányos indok nélkül tett megkülönböztetés tilos, amelynek következtében egyes jogalanyok hátrányos helyzetbe kerülnek. (lásd például: 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [168]).
 A hátrányos megkülönböztetés vizsgálatánál tehát az első eldöntendő kérdés, hogy az adott szabályozás tekintetében állított megkülönböztetés egymással összehasonlítható (homogén csoportba tartozó) alanyi körre vonatkozik-e.” {3/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [46]–[48]}.
- [26] A rendelet területi és személyi hatályát az Ör. 2. §-a határozza meg. E rendelkezés szerint Budapest közigazgatási területére kiadott tevékenységi engedéllyel, személytaxival végzett személyszállítási szolgáltatást, továbbá személyszállítási szolgáltatást közvetítő és szervező szolgáltatást a vonatkozó egyéb jogszabályokban előírt feltételeken túl e rendeletben foglaltak szerint lehet folytatni. A tevékenység végzésének tárgyi feltételeit pedig az Ör. 3. §-a határozza meg, részletesen utalva az Ör. 1. számú mellékletében foglaltakra.
- [27] E rendelkezéseket áttekintve az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az Ör. területi hatályán belül a szabályozás egységesen vonatkozik minden taxi-szolgáltatást végző vállalkozóra, a szabályozás nem tesz különbséget egyes személyek, vállalkozók között. Az indítványozóknak a tevékenységük végzésének igazolására benyújtott taxiengedélyein is szerepel, hogy a tevékenységüket Budapest területén végezhetik, de a közlekedési hatóság az engedély területi érvényességét Pest Megye területére kiterjesztette (illetőleg egyes indítványozók engedélye Pest Megyére szólt, budapesti kiterjesztéssel). Mindegyik indítványozóra egységesen vonatkozik tehát az Ör., mely egyikük számára sem állapít meg többlet-kötelezettséget a többiekhez képest, azaz mindannyiukat azonosan kezeli. Az a tény, hogy a rendelet csak a Budapest közigazgatási területén taxi-szolgáltatást végzőkre (Budapest közigazgatási területére kiadott, vagy e területre kiterjesztett tevékenységi engedéllyel rendelkezőkre) terjed ki, nem teszi a szabályozást diszkriminatívá. Mindez abból a körülményből fakad, hogy a fővárosi közgyűlés rendeletalkotási jogköre a jogalkotásról 2010. évi CXXX. törvény 6. §-a szerint csak a főváros közigazgatási területére terjed ki.
- [28] 3.2. A vállalkozás szabadságával összefüggésben az Alkotmánybíróság az alábbiakra mutat rá. A 3062/2012. (VII. 26.) AB határozatban az Alkotmánybíróság megállapította: „Az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik, valamint a XII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a vállalkozáshoz. Ezzel összhangban az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a vállalkozáshoz való jog alapjog, mely azt jelenti, hogy bárkinek Alaptörvényben biztosított joga a vállalkozás, azaz üzleti tevékenység kifejtése. A vállalkozás joga azonban egy bizonyos, a vállalkozások számára az állam által teremtett közgazdasági feltételrendszerbe való belépés lehetőségének biztosítását, más szóval a vállalkozóvá válás lehetőségének – esetenként szakmai szempontok által motivált feltételekhez kötött, korlátozott – biztosítását jelenti. A vállalkozás joga tehát nem abszolutizálható, és nem korlátozhatatlan: senkinek sincs alanyi joga meghatározott foglalkozással kapcsolatos vállalkozás, sem pedig ennek adott vállalkozási jogi formában való gyakorlásához. A vállalkozás joga annyit jelent – de annyit alkotmányos követelményként feltétlenül –, hogy az állam ne akadályozza meg, ne tegye lehetetlenné a vállalkozóvá válást” (Indokolás [153]–[154]).

- [29] Az Ör. fent megvizsgált rendelkezéseivel összefüggésben megállapítható, hogy a jogalkotó (jelen esetben az önkormányzat) által kialakított közgazdasági feltételrendszer nem teszi lehetetlenné a vállalkozóvá válást a személytaxi szolgáltatást végzők tekintetében, nem veszi el annak a lehetőségét, hogy a feltételek teljesítése esetén a vállalkozók taxiszolgáltatást végezzenek. A rendelet mindössze annyit tartalmaz, hogy a tevékenység csak bizonyos feltételeknek megfelelő gépjárművel végezhető. Önmagában az a követelmény, hogy a személytaxiknak egységes sárga színűeknek kell lenniük, nem teszi eleve lehetetlenné a taxi-szolgáltatás végzését. Egyetlen vállalkozónak sem tiltja meg a jogszabály, hogy a gépjárművét alkalmassá tegye a jogszabály szerinti tevékenység végzésére. Az pedig, hogy a gépjárműveknek egységesen sárga színűnek kell lenniük – mely nyilvánvalóan többletköltséggel jár –, nem alkotmányossági kérdés. Emellett az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az Ör. 18. § (1) és (2) bekezdése számos kérdésben átmeneti szabályozást tartalmaz. Ez azt jelenti, hogy bizonyos technikai feltételeknek a rendelet hatályba lépéséhez képest későbbi időpontban kell megfelelniük a taxigépkocsiknak. A jogalkotó tehát ezzel a megoldással hosszabb átmeneti időt hagy az üzemeltetőknek a feltételek teljesítésére.
- [30] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt a vállalkozás szabadsága és a hátrányos megkülönböztetés tekintetében elutasította.
- [31] 3.3. Az indítványozók végül a tulajdonhoz való jog (Alaptörvény XIII. cikk) sérelmét is állították. Előadták, hogy a sárga szín a „szabad használat jogát korlátozza”, illetve a gépjármű esetleges értékesítése során az üzemeltető a sárga szín miatt árhátrányba kerül, mert az értékesítés jelentős nehézségekbe ütközik.
- [32] A 3219/2012. (IX. 17.) AB végzés a tulajdonhoz való joggal összefüggésben – utalva a 64/1993. (XII. 22.) AB határozatra – megállapította: „az alkotmányos tulajdonvédelem köre és módja nem szükségképpen követi a polgári jogi fogalmakat, és nem azonosítható az absztrakt polgári jogi tulajdon védelmével. Az alapjogként védett tulajdonhoz való jog tartalmát a mindenkori közjogi és (alkotmányos) magánjogi korlátokkal együtt kell érteni. Az alkotmányos tulajdonvédelem terjedelme mindig konkrét; függ a tulajdon alanyától, tárgyától és funkciójától, illetve a korlátozás módjától is. A másik oldalról nézve: ugyanezen szempontoktól függően az adott fajta közhatalmi beavatkozás alkotmányos lehetősége a tulajdonjogba más és más”. {3219/2012. (IX. 17.) AB végzés, Indokolás [6]}.
- [33] Az Alkotmánybíróság által kialakított ezen értelmezés nincs közvetlen összefüggésben az indítványozó által felhozott érvekkel és indokokkal. Önmagában az, hogy a gépkocsi színe meghatározó és utal(hat) a tulajdonosának vagy üzemben tartójának a foglalkozására, sem alkotmányos, sem polgári jogi értelemben nem korlátozza sem a gépkocsi használatát, sem az azzal való rendelkezést. A fentiek miatt továbbá az sem hozható a tulajdonhoz való jog alkotmányjogi tartalmával kapcsolatba, hogy a különleges színű jármű értékesítése az indítványozó szerint nehezebb, mint egy átlagos színű gépjármű eladása.
- [34] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt a tulajdonhoz való jog vélt sérelme vonatkozásában is elutasította.
- [35] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény T) cikk (3) bekezdésével összefüggésben visszautasította, az Alaptörvény M) cikkével, a XIII. cikkének (1) bekezdésével és a XV. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben pedig elutasította.

Budapest, 2014. április 17.

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1538/2013.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3122/2014. (IV. 24.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.I.37.441/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó mint választási eljárásban kérelmező 2014. április 14-én jogi képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúriához, amely az Alkotmánybírósághoz 2014. április 15-én érkezett meg.
- [2] Az alapul fekvő ügyben a kérelmező jelölt politikai reklámfilmjének közlését (melyben „egy katonai egyenruhába bújt majomnak öltözött ember szerepel, aki korábbi magyar miniszterelnökök hangjára tátog”) a médiaszolgáltató megtagadta. A Budapest 03. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság 35/2014. sz. határozatával az emiatt benyújtott kifogást elutasította, a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) 908/2014. számú határozatával az indítványozó fellebbezését elutasította, az NVB döntését pedig a Kúria Kvk.I.37.441/2014/2. számú, 2014. április 4-én kelt végzésével helybenhagyta.
- [3] A kúriai végzés indokolása szerint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) nem tiltja az ún. „negatív kampányt” („a konkurens jelöltek képességei, programja hibáinak felsorolása, felnagyítása, karikírozása, a kampányt folytató előnyeinek felsorolása mellett”), „az ilyen irányú kampánytevékenységnek azonban gátat szabnak a Ve. alapelvei”. A Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontja szerint a választási eljárás szabályainak alkalmazása során érvényre kell juttatni a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvét, ami azt jelenti, hogy a jogintézményekkel célhoz és tartalomhoz kötötten élhetnek annak címzettjei. Ennek megfelelően a véleménynyilvánítás szabadsága az emberi méltósághoz való joggal összeegyeztetve gyakorolható. A Kúria álláspontja szerint „az állattal való azonosítás mindenkor dehumanizálja az érintett személyt, és ez az adott esetben alkalmas lehet az emberi méltóság megsértésére”.
- [4] 2. Az indítványozó úgy véli, a kúriai végzés sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében biztosított véleménynyilvánítás szabadságát. Kifejti, hogy a közzétenni kívánt kampányfilmben a jelenlegi és a volt miniszterelnökre történik utalás, akik mindketten jelöltként indulnak a 2014-es országgyűlési választásokon, tehát olyan közszereplő politikusokat érint, akiknek „nagyon széles a tűrési kötelezettségük”, és „még a nagyon éles kritikát is el kell viselniük, ha az a közéleti tevékenységükkel, illetve a közhatalom-gyakorlásukkal függ össze”. Ráadásul a reklámfilm „nem lejárató, hanem inkább erősen kritikus és a humor eszközt alkalmazza”, arra kíván utalni, hogy az érintettek megbízhatatlanok és komolytalanok. Az indítványozó szerint a Kúria elmulasztotta vizsgálat alá vonni ezeket a kérdéseket, így „a releváns érvek ütköztetése és mérlegelése hiányában a végzés alkotmányellenes konklúzióra jut”.
- [5] Az indítványozó kifogásolja emellett azt is, hogy a Kúria a véleménynyilvánítási szabadsággal összefüggésben a rendeltetésszerű joggyakorlás elvét alkalmazza, holott az alapjogok korlátozására csak az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt alapjog-korlátozási teszt alkalmazásával kerülhet sor.
- [6] Mindezek alapján az indítványozó a Kúria Kvk.I.37.441/2014/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kéri az Alkotmánybíróságtól.

II.

[7] Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„II. cikk Az emberi méltóság sérthetetlen. [...]”

„IX. cikk Mindenkinnek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

[...]

(4) A véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére.”

III.

[8] Az alkotmányjogi panasz az Abtv.-ben meghatározott formai és tartalmi követelményeknek megfelel.

[9] Az alkotmányjogi panasz a Ve. 233. § (1) bekezdésében írt határidőben érkezett: a panaszos a támadott végzést 2014. április 11-én vette át, panaszát pedig 3 napon belül, április 14-én nyújtotta be a Kúriához az Alkotmánybírósághoz címezve. A kérelem megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt feltételeknek.

[10] Tekintettel továbbá arra, hogy a panaszos a kúriai eljárásban kérelmező volt, az Abtv. 27. § szerinti érintettsége is kétséget kizáróan megállapítható. A panaszos Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozik, s a kérelem érdemi elbírálást igénylő, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel.

[11] Az Alkotmánybíróság tanácsa – a befogadási eljárás lefolytatásának mellőzésével – az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján a panaszt érdemben bírálta el.

IV.

[12] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.

[13] 1. Az Alkotmánybíróság állandó – az Alaptörvény hatályba lépését követően is fenntartott – gyakorlata szerint „[a] szabad véleménynyilvánításhoz való jog kitüntetett helyet foglal el az Alaptörvény alapjogi rendjében. A vélemény szabadságnak ez a kitüntetett szerepe kettős igazolással bír: mind az egyén, mind pedig a közösség szempontjából különösen becses jogról van szó. A szabad szólás lehetősége egyrészt nélkülözhetetlen az egyéni autonómia kiteljesítéséhez, [...] [m]ásrészt a szólásszabadság a demokratikus, plurális társadalom és közvélemény fundamentuma. A társadalmi, politikai viták szabadsága és sokszínűsége nélkül nincs demokratikus közvélemény, nincs demokratikus jogállam” {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [39]}. A 36/1994. (VI. 24.) AB határozatban kifejtettek szerint a szólásszabadság „különleges védelmet követel akkor, amikor közügyeket és a közhatalom gyakorlását, a közfeladatot ellátó, illetve a közéletben szerepet vállaló személyek tevékenységét érinti. A közhatalom gyakorlásában résztvevő személyek védelmében a véleménynyilvánítás szabadságának szűkebb körű korlátozása felel meg a demokratikus jogállamiságból adódó alkotmányos követelményeknek” (ABH 1994, 219, 228.).

[14] Ugyanakkor az Alkotmánybíróság azt is hangsúlyozta, hogy „[a]z emberi méltóság alkotmányos helyéből egyenesen következik, hogy az még a kitüntetett szereppel bíró vélemény szabadságnak is korlátja lehet. Az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdése szövegszerűen is egyértelművé tette ezt. Nem vitás tehát, hogy a szólásszabadságnak az emberi méltósággal szemben adott esetben meg kell hajolnia. Az alapjogok korlátozásának az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt általános szabályából következően ugyanakkor az alkotmányosság kérdése ez esetben is mindig az, hogy pontosan mely esetben kell a szólásszabadságnak engednie, azaz annak az emberi méltóság védelmét szolgáló korlátozása mely esetben minősül szükségesnek és arányosnak” {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [43]}.

[15] 2. A 3367/2012. (XII. 15.) AB végzés [13] bekezdése úgy értelmezte az Alaptörvényt, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) és d) pontja szerinti alkotmányjogi panasz jogintézményének elsődleges célja az egyéni, szubjektív jogvédelem: a ténylegesen jogsérelmet okozó alaptörvény-ellenes jogszabály, illetve alaptörvény-

ellenes bírói döntés által okozott jogsérelem orvosolása. A 3149/2013. (VII. 24.) AB határozat [19] bekezdése szerint az alkotmányjogi panasz egyéni jogvédelmi eszköz. A 25/2013. (X. 4.) AB határozat [49] bekezdése értelmében az Alkotmánybíróságnak az alkotmányjogi panasz alapján folytatott eljárásokban elsősorban jogvédelmi szerepe van, mert az Abtv. 26–27. § rendelkezései értelmében az a feladata, hogy az Alaptörvényben biztosított alkotmányos alapjogoknak ténylegesen érvényt szerezzen.

- [16] Az Alkotmánybíróságnak jelen ügyben tehát azt kellett megvizsgálnia, hogy a Kúria döntése alaptörvény-ellenes módon korlátozta-e a panaszos véleménynyilvánítási szabadságát. E körben az volt a vizsgálat tárgya, hogy a közzétenni kívánt kampányfilmben két konkurens – az indítványozó által is elismerten beazonosítható – jelölt hangján megszólaló majom-figura szerepeltetése – tehát a jelölteknek a majommal történő azonosítása – a véleménynyilvánítási szabadság védelmét élvez-e.
- [17] Az Alkotmánybíróság osztja az NVB és a Kúria álláspontját, miszerint a jelöltek állatokkal való azonosítása dehumanizálja az érintett személyeket, mivel így a megjelenített állathoz kötődő esetleges negatív tulajdonságok közvetlenül a kampányfilmben kritizált személyekhez kötődnek. Bár a fentebb kifejtettek szerint az Alaptörvény által védett véleménynyilvánítás köre a közhatalmat gyakorló személyekkel, valamint a közszereplő politikusokkal kapcsolatos vélemények esetében tágabb, mint más személyeknél, az emberi méltóságuknak az ő esetükben is van egy olyan lényegi, érinthetetlen magja, melyet az esetleges kritikát megfogalmazó személyek is kötelesek tiszteletben tartani. Jelen választási ügyben az érintetteknek állatokként történő, megalázó módon megvalósított ábrázolása ezt a lényegi tartalmat – és ezzel az Alaptörvény II. cikkét és a IX. cikk (4) bekezdését – sérti meg.
- [18] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy a Kúria döntése alkotmányos módon – más alapjog védelme érdekében – korlátozta az indítványozó véleménynyilvánítási szabadságát. A Kúria támadott végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló kérelmet ezért az Alkotmánybíróság az Abtv. 65. §-a alapján elutasította.

Budapest, 2014. április 17.

Dr. Lenkovich Barnabás s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/788/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3123/2014. (IV. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Önkormányzati Tanácsa Köf.5.021/2013/4. számú határozata ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Sárrétudvari Nagyközség Önkormányzata (Polgármesteri Hivatal, 4171 Sárrétudvari, Kossuth út 72., képviseletében: Kiss Tibor polgármester) Magyarország Alaptörvénye 24 cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerint alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúria Önkormányzati Tanácsa Köf.5.021/2013/4. számú határozata ellen. Indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság mondja ki, hogy a Kúria Önkormányzati Tanácsa Köf.5.021/2013/4. számú határozata az Magyarország Alaptörvényébe ütközik és kezdeményezte a határozat megsemmisítését.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz előzményéhez tartozik, hogy a Püspökladányi Járásbíróság az előtte díjhátralék megfizetése iránt a hulladékgyártó kft. által magánszemély ellen indított perben az önkormányzat hulladékkezelési közszolgáltatási díjakról szóló 8/2007. (IV. 10.) számú rendeletének (a továbbiakban: Ör.) díjmegállapító szabályai törvénysértő voltát észlelte a 2008. október 1-jei és 2012. szeptember 10. közötti időszakot illetően, ezért az eljárása felfüggesztése mellett a Kúriához fordult. Kérte az Ör. törvényességének felülvizsgálatát. A Kúria a Köf.5.021/2013/4. számú határozatban megállapította, hogy az Ör. a mondott időszakban törvénysértő volt, és úgy határozott, hogy az Ör. díjmegállapító rendelkezései a folyamatban lévő perben, valamint valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben nem alkalmazhatók.
- [3] 3. Az indítványozó szerint a Kúria határozata az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdésének az *a*) pontjába, valamint a (2) és (4) bekezdésébe ütközik.
- [4] A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében, törvény keretei között rendeletet alkot.
- [5] Hivatkozott arra is, hogy a Kúria határozata „sérti a jogbiztonságot és a jogkövetést”. Az indítványozó szerint „a tényleges jogalkotás nem volt ellentétes a törvénnyel.” Jóllehet az Ör. a díjkalkulációs sémát nem tartalmazta, az önkormányzat a díjakat „minden esetben a hatályos jogszabályok [az indítvány szerint a 64/2008. (III. 28.) Korm. rendelet] figyelembe vételével alkotta meg; tartalmilag, ténylegesen nem volt hatósági árszabás, hanem formai, elírási hiba történt”.
- [6] Az indítványozó szerint, ha az Ör. díjmegállapító rendelkezéseit a szóban forgó időszakban nem lehet alkalmazni, akkor „az önkormányzat nem tett eleget alaptörvényi kötelezettségének, helyi közügy marad rendezetlen, szabályozatlan, így a kötelezően fizetendő közszolgáltatási díjat nem kell megtéríteni”.
- [7] 1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról kell döntenie. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben ezért mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az Abtv. 26–27. §-aiban és az Abtv. 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek az alkotmányjogi panasz megfelel-e.
- [8] Az Abtv. 27. §-a szerint az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [9] Jelen esetben önkormányzat nyújtotta be. Ezért az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az indítványozónak fennáll-e az indítványozói jogosultsága.
- [10] 2. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvényben szabályozott alapvető jogok védelmének egyik eszköze. Az alapvető jogok rendeltetése az, hogy az államhatalommal szemben alkotmányos garanciákat teremtsenek az állampolgár, az egyén vagy egy közösség jogainak védelmére, cselekvési autonómiájának biztosítására. [Hasonlóan foglalt állást az Alkotmánybíróság a 65/1992. (XII. 17.) AB határozatban, ABH 1992, 289, 291.] Az Alkotmánybíróság szerint különbséget kell tenni a természetes személyek által létrehozott jogi személyek és az állami szervek, illetve az állam által, meghatározott alapjog gyakorlásával összefüggésben létrehozott szervek között. Közhatalmi állami szervnek nincs az államhatalommal szemben garanciákat jelentő alapvető joga, amely feljogosítaná alkotmányjogi panasz előterjesztésére. [Így döntött az Alkotmánybíróság a 23/2009. (III. 6.) AB határozatban, ABH 2009, 174, 188.] Alkotmányjogi panasz benyújtására tehát az a személyi kör jogosult, akinek az Alaptörvény a közhatalommal szembeni védelemként jogokat állapít meg (ezt tartalmazza a 240/D/2009. AB végzés, ABH 2010, 2947, 2948.).

- [11] A fenti megállapítások alapján a 3317/2012. (XI. 12.) AB végzés (ABH 2012, 1785.) úgy foglalt állást, hogy „a közhatalom gyakorlására jogosult állami szervnek vagy annak vezetőjének ebben a minőségében tehát alkotmányos kötelezettsége áll fenn az alapjogok védelmére, ennél fogva a közhatalommal szemben alapjogi sérelem nem érheti, így alkotmányjogi panasz benyújtására sem jogosult.”
- [12] A jelen esetben az önkormányzat rendeletalkotóként hivatkozik jogai, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdésének az a) pontja, valamint a (2) és (4) bekezdése sérelmére, valamint a jogbiztonságra.
- [13] Alkotmányjogi panaszban önmagában a jogbiztonság elvont sérelmére nem lehet hivatkozni.
- [14] Az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésének c) pontja kimondja, hogy a bíróság dönt az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről. Az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja felül a Kúriának azt a határozatát, amelyben önkormányzati rendelet jogszabályba ütközéséről döntött.
- [15] 3. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozónak alkotmányjogi panasz benyújtására nincs lehetősége, ezért azt az Abtv. 27. § a) pontja, 29. §-a, 56. § (2)–(3) bekezdése alapján visszautasította.

Budapest, 2014. április 15.

Dr. Balogh Elemér s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1695/2013.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3124/2014. (IV. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a Budai Központi Kerületi Bíróság 15.P.XXII.24.378/2011/3. és a Fővárosi Törvényszék 47.Pf.634.017/2012/3. számú ítéletével összefüggésben benyújtott, a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény – 2010. június 30-ig hatályban volt – 15. § (3) bekezdése, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény – 2010. június 30-ig hatályban volt – 63/A. § h) pontja, valamint Budapest főváros közigazgatási területén járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló 24/2009. (V. 11.) Főv. Kgy. rendelete – mely 2010. június 30-ig volt hatályban – alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.
2. Az Alkotmánybíróság a Budai Központi Kerületi Bíróság 15.P.XXII.24.378/2011. és a Fővárosi Törvényszék 47.Pf.634.017/2012. számú alapügyben eljárt bíróságok ítéletének alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.
3. Az Alkotmánybíróság a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény – 2010. június 30-ig hatályban volt – 15. § (3) bekezdése, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény – 2010. június 30-ig hatályban

volt – 63/A. § h) pontja, valamint Budapest főváros közigazgatási területén járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló – 2010. június 30-ig hatályban volt – 24/2009. (V. 11.) Főv. Kgy. rendeletének a Budai Központi Kerületi Bíróság előtt 15.P.XXII.24.378/2011/3. és a Fővárosi Törvényszék előtt 47.Pf.634.017/2012/3. szám alatt befejezett ügyben a perben történő alkalmazhatósága kizárására irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó 2013. március 29-én – a törvényben előírt hatvan napon belül – alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál.
- [2] Az indítványozót a Budai Központi Kerületi Bíróság 15.P.XXII.24.378/2011/3. számú ítéletével – mely a Fővárosi Törvényszék 47.Pf.634.017/2012/3. számú ítéletével 2012. december 13-án emelkedett jogerőre – parkolási díj megfizetésére kötelezte, mert a tulajdonát képező gépjárművel 2009. augusztus 27-én szabálytalanul parkolt. A bíróságok az ítéletüket egyebek mellett a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) – 2010. június 30-ig hatályban volt – 15. § (3) bekezdésére, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 1. § (3) bekezdésére, 8. § (1) bekezdésére és 33. § (1) bekezdésének c) pontjára, valamint Budapest főváros közigazgatási területén járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló – 2010. június 30-ig hatályos – 24/2009. (V. 11.) Főv. Kgy. rendeletének (a továbbiakban: Ör.) 7–8., 47. és 48. §-ára alapították. A jogerős ítéletet 2013. január 30-án kézbesítették az indítványozónak. Az Alkotmánybíróság a jogerős ítélet meghozatala előtt – jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára, mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítvány, valamint alkotmányjogi panasz tárgyában folyamatban volt ügyben – közzétett 109/2009. (XI. 18.) AB határozatával (a továbbiakban: Abh.) megállapította, hogy a Kkt. 15. § (3) bekezdése és az Ötv. 63/A. § h) pontja, valamint az Ör. alkotmányellenes volt, ezért azokat 2010. június 30. napjával *pro futuro* megsemmisítette. A *pro futuro* hatályú megsemmisítés indoka az volt, hogy az Alkotmánybíróság a jogbiztonság alapján mérlegelve úgy ítélte meg, hogy súlyosabb következményekkel járt volna az *ex nunc* hatályú megsemmisítés következtében előálló jogi szabályozatlanság, mint az alkotmányellenessé nyilvánított jogszabályok további – az Abh.-ban meghatározott időpontig történő – alkalmazása.
- [3] Az indítványozó perében eljáró elsőfokú bíróság az Ör. alkalmazási tilalmának kimondása iránt bírói indítvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az Alkotmánybíróság a 1813/B/2010. számú AB végzéssel az eljárást – a bírói kezdeményezésben előadottakat ítélte dolognak minősítve – megszüntette. Egyúttal kimondta, hogy az Ör.-t a 2009. június 1. és 2010. június 30. között létrejött parkolási eseménnyel kapcsolatos vagy jogszerűtlen közúti várakozásból származó jogviták elbírálására alkalmazni kell.
- [4] 2. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. és 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a Kkt. 15. § (3) bekezdése, az Ötv. 63/A. § h) pontja, továbbá az Ör. egésze, de különösen 6–8., 47. és 48. §-ai alaptörvényellenesek (korábban alkotmányellenesek) voltak. Kérte, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 45. § (4) bekezdése alapján az Abtv. 45. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározott időponttól eltérően határozza meg az alaptörvényellenes jogszabályok hatályon kívül helyezésének időpontját. Az indítványozó kérte továbbá az alaptörvényellenessé nyilvánítandó jogszabályoknak a Budai Központi Kerületi Bíróság 15.P.XXII.24.378/2011. és a Fővárosi Törvényszék 47.Pf.634.017/2012. számú ügyekben való alkalmazhatóságának kizárását, valamint az ítéletek alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [5] Az indítványozó szerint a Kkt., az Ötv. és az Ör. indítvánnyal támadott rendelkezései az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe, az M) cikk (1) bekezdésébe és a 32. cikk (3) bekezdésébe és XXVII. cikkébe ütköznek. Arra is hivatkozott, hogy a perben eljáró bíróságok megsértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését is, mert kizárólag a felperes jogainak érvényesülését biztosították.
- [6] Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapított, a bírói ítéletek megsemmisítése iránt előterjesztett indítványát azzal indokolta, hogy a bíróságok az ügyét alaptörvény-ellenes jogszabályok alkalmazásával bírálták el. Emiatt őt jogsérelem érte, amellyel szemben további rendes jogorvoslattal már nem élhet. Arra is hivatkozott, hogy a bíróságok a per befejezése előtt az Alkotmánybíróság által korábban alkotmányellenesnek nyilvánított – a határozathozatal időpontjában már hatályon kívül lévő – jogszabályi rendelkezésekre alapítva hozták meg a

határozatukat. Továbbá azt is előadta, hogy a perben eljáró másodfokú bíróságnak az Alkotmánybírósághoz kellett volna fordulnia a perben alkalmazott jogszabályok alaptörvény-ellenessége és konkrét perbeli alkalmazási tilalmának kimondása iránt.

- [7] 3. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörben vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben írt feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozónak az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panasz a törvényben meghatározott feltételeknek az alábbi okok miatt nem felel meg.
- [8] Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban az indítvánnyal támadott jogszabályok alkotmányellenességét már megállapította és azokat 2010. június 30-ával megsemmisítette. Az Alaptörvény Záró és vegyes rendelkezések – 2013. április 1-jétől hatályos – 5. pontja szerint az Alaptörvény hatálybalépése előtt meghozott alkotmánybírósági határozatok hatályukat veszítik. E rendelkezés nem érinti az ezen határozatok által kifejtett joghatásokat. Az Abh. – az Alaptörvény imént idézett rendelkezése értelmében – hatályát veszítette. Azonban az Abh. által kifejtett joghatás, az a jogi következmény, hogy az Alkotmánybíróság az indítvánnyal támadott jogszabályokat megsemmisítette, érintetlen maradt. A megsemmisített jogszabályok az Abh. hatályának elvesztésével nem lépnek ismét hatályba. Azok az Abh. általi megsemmisítés következtében a jogrendszerből 2010. július 1-jétől már kikerültek azzal, hogy későbbi időpontban történő alkalmazásukra kizárólag akkor van lehetőség, ha az adott ügyben 2010. június 30-a előtt keletkezett jogviszonyt kell elbírálni. A megsemmisített jogszabályok alaptörvény-ellenességének megállapítására, valamint hatályvesztésük időpontjának az Abh.-ban megállapított időponttól eltérő időpontban történő megállapítására nincsen lehetőség, ez az indítvány nyilvánvalóan alaptalan. Ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján visszautasította.
- [9] 4. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két törvényi feltétel meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítvánnyal támadott bírói döntésekben ilyen, az ügyet érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, nincs, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést az indítvány nem vet fel.
- [10] A *pro futuro* megsemmisítés az Alkotmánybíróság által alkotmányellenesnek vagy alptörvény-ellenesnek nyilvánított jogszabály határozott idejű alkalmazása lehetőségével és egyben kötelezettségével jár mindenki számára, hacsak az Alkotmánybíróság az ügyre okot adó konkrét eset(ek)re alkalmazási tilalmat nem rendelt el. Azt is figyelembe kell venni, hogy az Alkotmánybíróság az 1813/B/2010. AB végzésben (ABH 2011, 2936) egyértelművé tette, hogy amikor az Alkotmánybíróság törvényi felhatalmazással élve, az alkotmányellenes jogszabály hatályvesztését a jövőben meghatározott időpontban jelöli meg, akkor lényegében maga terjeszti ki az alkotmányellenes jogszabály alkalmazásának időtartamát, előírja a bíró számára az alkotmányellenes jogszabály alkalmazását. Az Alkotmánybíróság határozata a közzétételét követően mindenkire – így a jelen eljárás tárgyát képező perben eljáró bíróságokra is – kötelező. {3042/2013. (II. 28.) AB végzés, [9]}. Ezért az, hogy a jelen ügy alapját képező perben eljáró bíróságok – a 2010. június 30-a előtt létrejött jogviszony elbírálására – alkalmazták az indítványban támadott jogszabályokat, nem vet fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet.
- [11] Az Alkotmánybíróság az Abh.-val a támadott jogszabályok alkotmányellenességét megállapította és azokat *pro futuro* 2010. június 30-ával megsemmisítette. Az 1813/B/2010. számú végzéssel pedig az Alkotmánybíróság az Ör. alkalmazási tilalmának kimondására irányuló bírói indítványok tárgyában az eljárást megszüntette, egyúttal kimondta, hogy az alkotmányellenessé nyilvánított Ör.-t – a jogbiztonság megóvása érdekében – a bíróságok a 2010. június 30-ig keletkezett jogviszonyok elbírálása során kötelesek alkalmazni. Ezt a gyakorlatot tartotta fenn az Alkotmánybíróság a 3116/2012. (VII. 26.) AB határozatában is. Az indítványozó perében eljáró bíróságok az Alkotmánybíróság tárgyban meghozott határozatai szerint eljárva alkalmazták a támadott jogszabályi rendelkezéseket, emiatt az ítéletek alaptörvény-ellenessége nem állapítható meg. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt e tekintetben is visszautasította az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján.

- [12] 5. A Kkt. 15. § (3) bekezdése, az Ötv. 63/A. § h) pontja és az Ör. perben történő alkalmazásának tilalma azért nem mondható ki, mert az Alkotmánybíróság az Abh.-ban *pro futuro*, 2010. június 30-ával semmisítette meg ezeket a jogszabályokat, ezért azokat az ezen időpontig létrejött jogviszonyokra alkalmazni kell. A *pro futuro* megsemmisítéssel ugyanis az Alkotmánybíróság a jog kiszámítható működését tartotta és tartja szem előtt. A jogszabályok jövőbeli megsemmisítésének indoka a jogbiztonság védelme volt. Ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányellenesnek nyilvánított jogszabályok e konkrét esetre szóló visszamenőleges alkalmazási tilalma iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasította az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján is.

Budapest, 2014. április 15.

Dr. Balogh Elemér s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/526/2013.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3125/2014. (IV. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.I.10.373/2012/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Egy felsőoktatási intézmény (a továbbiakban: indítványozó) 2013. augusztus 29-én alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Kúria Mfv.I.10.373/2012/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] Az alapügyben az indítványozó és a vele közalkalmazotti jogviszonyban álló személy között keletkezett munkaügyi jogvita. 2008-ban a közalkalmazott jelentkezést adott be a Színház- és Filmművészeti Egyetem doktori képzésére, s ennek során egy hamis nyelvvizsga bizonyítványt használt fel abból a célból, hogy a doktori képzésre felvételt nyerjen. Ezért az indítványozó fegyelmi eljárást indított – a közokirat hitelességébe vetett közbizalmat sértő magatartás miatt – a közalkalmazott ellen. (Időközben büntetőeljárás is indult vele szemben. A Pesti Központi Kerületi Bíróság jogerős ítéletében pénzbüntetést szabott ki a fegyelmi eljárás alapjául is szolgáló magatartása miatt.) A fegyelmi tanács 2009-ben hozott fegyelmi határozatában a közalkalmazottal szemben elbocsátás fegyelmi büntetést szabott ki.
- [3] Az elbocsátott közalkalmazott a Fővárosi Munkaügyi Bíróság előtt a fegyelmi határozat hatályon kívül helyezését kérte, elsődlegesen eljárási jogsértésekre hivatkozva. Az első fokon eljáró bíróság 29.M.3367/2009/15.

- számú ítéletével a keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság szerint az alperes (indítványozó) nem követett el a fegyelmi határozat hatályon kívül helyezését eredményező eljárási szabálysértést.
- [4] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes közalkalmazott fellebbezést terjesztett elő. Fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását a tényállás részben hiányos, részben pedig téves megállapítása miatt. A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 55.Mf.634.486/2011/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta.
- [5] Ezt követően a felperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához. A Kúria Mfv.I.10.373/2012/6. számú ítéletében hatályon kívül helyezte a másodfokú bíróság ítéletét, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a fegyelmi büntetést kiszabó határozatot hatályon kívül helyezte, s a felperest eredeti munkakörébe visszahelyezte.
- [6] A Kúria ítéletével szemben az alperes terjesztett elő alkotmányjogi panaszt. Arra hivatkozott, hogy a Kúria ítélete sérti az Alaptörvény XXIV. cikkének (1) bekezdését. Az indítványozó szerint a Kúria nem lett volna jogosult az elmarasztaló ítélet megváltoztatására, erre az eljáró bíróságok által megállapított tényállás és annak eltérő értelmezése önmagában nem jogosította volna fel. Szerinte a „Kúria figyelmen kívül hagyta azt a tény, hogy az elkövetett kötelezettségzegés tárgyi súlya önmagában olyan volt, ami – függetlenül a fegyelmi tanács egyes tagjainak esetleges elfogultságától – az elbocsátás fegyelmi büntetéssel arányban állt”.
- [7] 2. Az Alkotmánybíróság elsőként, az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényi feltételei fennállását vizsgálta meg.
- [8] Az Abtv. 27. §-a értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát a Kúria számára jogsérelmet okozó ítélete ellen nyújtotta be, amellyel szemben nem volt további jogorvoslatnak helye.
- [9] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az indítványozó a Kúria ítéletét jogi képviselője útján 2013. április 26-án vette kézhez. Az alkotmányjogi panasz 2013. június 24-én érkezett az Alkotmánybíróságra. Az alkotmányjogi panasz előterjesztésére tehát a törvényes határidőn belül került sor.
- [10] Az Abtv. 52. §-a értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia.
- [11] Az indítványozó megjelölte ugyan az Abtv. 27. §-át, melyre alapozva nyújtotta be alkotmányjogi panaszát, valamint kifejezett kérelmet terjesztett elő a sérelmezett bírósági döntés alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére vonatkozóan.
- [12] Az indítványozó azonban az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkozott. Az Alaptörvény felhívott rendelkezése szerint: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”
- [13] Az Alkotmánybíróság korábban már rámutatott arra, hogy az Alaptörvény e rendelkezése a hatósági, s nem a bírósági eljárásokra vonatkozik {3181/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [40]; 3193/2013. (X. 22.) AB végzés; Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság azt is megállapította már, hogy bírósági hatáskörbe tartozó eljárás során az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését érintő jogsérelme az indítványozónak elvileg sem keletkezhet {3181/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [40]}.
- [14] Az előbbiekre figyelemmel a jelen indítvány alapján megállapítható, hogy az indítványozó által hivatkozott alaptörvényi rendelkezés és a kifogásolt bírósági ítélet közötti összefüggés hiányzik. A panasz így nem bírálható el érdemben, hiszen érdemét tekintve nem tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a támadott bírói döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. A beadvány ezért nem tekinthető az Abtv. 52. § (1) bekezdésének megfelelő indítványnak.
- [15] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 55. § (4) bekezdés *d*) pontjára – visszautasította.

Budapest, 2014. április 15.

Dr. Balogh Elemér s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1310/2013.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3126/2014. (IV. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.III.37.402/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó mint választási eljárásban kérelmező 2014. április hó 12. napján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúriához, mely az Alkotmánybírósághoz 2014. április hó 14-én érkezett meg.
- [2] A Kúria Kvk.III.37.402/2014/2. számú, 2014. április 2-án kelt végzése a személyesen eljáró kérelmezőnek a Nemzeti Választási Bizottság (továbbiakban NVB) 894/2014. számú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelmét – a kötelező ügyvédi képviselő hiánya miatt – érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A végzést a kérelmező 2014. április 9-én vette át.
- [3] Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a kérelmező 2014. március 24-én, március 25-én és március 26-án elektronikus levélben az NVB-nél azonos tartalmú kifogásokat terjesztett elő, melyet a NVB hatáskörének hiányára figyelemmel elutasított. A kérelmező a NVB határozata ellen bírósági felülvizsgálati kérelmet, valamint költségmentesség engedélyezése és pártfogó ügyvéd kirendelése iránti kérelmet nyújtott be. A Kúria az alkotmányjogi panasszal megtámadott végzésében arra hivatkozott, hogy a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (továbbiakban: Ve.) 224. § (5) bekezdése értelmében a bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselő kötelező. A Ve. 228. § (2) bekezdése arról rendelkezik, hogy a bírósági felülvizsgálati kérelemről a bíróság legkésőbb a beérkezésétől számított három napon belül dönt. A végzés szerint a Ve. 228. § (2) bekezdése és 229. § (2) bekezdései alapján a nemperes eljárásban a 105/1952. (XII. 28.) MT rendelet (a továbbiakban: MT r.) 13. §-a alapján a Pp. szabályai csak akkor alkalmazhatók, amennyiben azok a Ve. szabályaival – annak jellege miatt – összhangban állnak. A Kúria megállapította, hogy a pártfogó ügyvéd kirendelése iránti eljárás lefolytatására a Ve. rövid, de kötelező eljárási határidőket megállapító szabályai következtében nincs lehetőség. Megállapította azt is, hogy a pártfogó ügyvédi képviselő iránti kérelemről a Kúria egyébként sem jogosult dönten, a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényben (továbbiakban Jstv.) foglalt feltételek fennállása esetén arról a kormányhivatalok szakigazgatási szerveként működő Jogi Segítségnyújtó Szolgálat határoz, a kérelem előterjesztésének formájától függően 5 vagy 15 napon belül.
- [4] Az Kúria végzéséből kitűnik, hogy az indítványozónak az NVB-hez benyújtott kifogása annak megállapítására irányult, hogy jogszabálysértő a külképviseleti szavazás jogi képviselőének hiánya abban az esetben, ha a fogadó állam ellenzi azt.
- [5] 2. Az indítványozónak az Alkotmánybírósághoz 2014. április 14-én érkezett alkotmányjogi panasza szerint a végzés sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt állam általános alapjogvédelmi kötelezettségét, va-

- lamint annak (3) bekezdését, a XV. cikkének (1) bekezdésében biztosított törvény előtti egyenlőséghez fűződő alapjogát, a (2) bekezdésében biztosított diszkrimináció tilalmához fűződő alapjogát, a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójogot, valamint a XXVIII. cikkének (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való alapjogát.
- [6] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy sérelmezi a Kúria végzésében kifejtett azon álláspontot, miszerint, hogyha a bíróság nemperes eljárás esetén a beadványt érdemi vizsgálat nélkül elutasítja, akkor nem engedélyezhető költségmentesség. Jelen esetben a költségmentesség engedélyezéséhez pártfogó ügyvédi képviselőre van szükség, így nem fordulhat a Jogi Segítségnyújtó Szolgálathoz. Kifogásolja továbbá azt is, hogy a Kúria elhallgatja azt, hogy a Jstv. 23. § (1) bekezdésében az 5 illetve 15 napos határidő mellett szerepel az azonnali döntés lehetősége a kérelem személyes benyújtása esetén.
- [7] További érvelésének lényege az, hogy egyenlőtlenség áll fenn azon személyek között, akik bírósági felülvizsgálati eljárásban vesznek részt és azok között, akik olyan, más eljárásban vesznek részt, ahol az ügyvédi képviselő szintén kötelező. Ezt azzal indokolja, hogy az első csoportba tartozók igénybe vehetnek költségmentességet és pártfogó ügyvédi képviselőt, a második csoportba tartozók azonban nem.
- [8] A panaszos kifejti azt is, hogy a jelen esetben vagyoni helyzet szerinti megkülönböztetés is fennáll, mert az ügyvédkényszer másként érinti azokat, akik az ügyvédi munkadíj megfizetésére képesek, mint akik erre nem képesek. A Kúria végzése nyomán az indítványozó nem tud bírósághoz fordulni, mert anyagi lehetőségei ezt nem teremtik meg.
- [9] A panaszos a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójog sérelmét látja abban, hogy a választópolgárokat elzárják a választási eljárás során a jogorvoslati jogtól.
- [10] Álláspontja szerint továbbá a költségmentességi és pártfogó ügyvéd kirendelési lehetőségének mellőzése megakadályozza a jogorvoslati eljárás lefolytatását és a jogorvoslati kérelemben foglaltak érdemi vizsgálatát, amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését sérti.
- [11] 3. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz.
- [12] A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban Abtv.) 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [13] A (3) bekezdés úgy szól, hogy az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasszal kapcsolatos eljárás során az Abtv. 30. § (2), (3) és (5) bekezdése, 55. § (3) bekezdése, 57. § (1)–(1f) és (7) bekezdése, 58. § (1) bekezdése és 60. §-a nem alkalmazható.
- [14] Az ügyvédi képviselő a bírósági felülvizsgálati eljárásban a választási eljárást illetően 2005. július 16-tól kötelező.
- [15] A jelen ügyben az alkotmányjogi panasz az NVB határozata ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító végzést támadja. Az alkotmányjogi panaszra az idézett szabályok értelmében – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók. Vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási bíráskodásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó rendes bíróság döntését követően.
- [16] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek megfelelő. Habár a felülvizsgálatot mint a Ve. szerinti jogorvoslati lehetőséget a jelen ügyben nem merítették ki érdemben, a panasz közvetve a felülvizsgálati eljárás szabályaira, ezek alapján közvetlenül a felülvizsgálati döntésben foglalt jogértelmezésre irányul; e döntés ellen jogorvoslatnak nincs helye.
- [17] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz törvényben előírt, tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket.
- [18] Az Abtv. 29. §-a szerint, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadhatja be, azonban az indítványozó alkotmányjogi panasz egyik feltételnek sem felel meg, a következők miatt.

- [19] Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának vizsgálata során az Alkotmánybíróság a bírói döntés mellett figyelemmel volt a Kúria által alkalmazott jogszabályokra is.
- [20] Az Abtv. 27. §-a szerinti panasz érdemben akkor bírálható el, ha az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogai sérelmét állítja. Habár ez az előírás formálisan teljesül a jelen esetben az alkotmányjogi panaszban, tartalmi szempontból, a panasz befogadása körében, vizsgálni kell a hivatkozást abból a szempontból, hogy az az Abtv. 29. §-ának megfelel-e.
- [21] A választási bírászkodás fórumrendszere az Alaptörvényben nem szerepel. Ezt a Ve. határozza meg. A Kúria az indítványra okot adó ügyben a Ve. alapján járt el.
- [22] A Kúriának a jelen esetben az NVB határozata törvényességének felülvizsgálatára van hatásköre. Ez az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés *b*) pontján alapul, és nem az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdésén. A kifogással érintett ügyben nem alanyi jog érvényesítése a vita tárgya, a felülvizsgálati kérelem és az alkotmányjogi panasz közvetlenül nem erre irányul. Ezért nem lehet megállapítani, hogy a jelen esetben és tényállás mellett az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdést vetne fel.
- [23] Az Alkotmánybíróság a fentiekre figyelemmel az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. április 16.

Dr. Balogh Elemér s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/790/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3127/2014. (IV. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.I.37.393/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó mint választási eljárásban kérelmező 2014. április 12-én alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúriához, amely az Alkotmánybírósághoz 2014. április 14-én érkezett meg.
- [2] A Kúria Kvk.I.37.393/2014/2. számú, 2014. április 1-jén kelt végzésével a személyesen eljáró kérelmezőnek a választási szerv hallgatása miatt, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (továbbiakban: Ve.) 242. § (2) bekezdése alapján benyújtott kifogását – a kötelező ügyvédi képviselő hiánya miatt – érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A végzést a kérelmező 2014. április 9-én vette át.
- [3] 1.1. Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a kérelmező 2014. március 12-én kifogással fordult a Nemzeti Választási Bizottsághoz (NVB). Kifogásolta, hogy nem található meg az NVB faxszáma és címe a választások hivatalos oldalán, ezzel a Ve. 2. § (1) bekezdés *a)–b*) és *e*) pontjai, valamint a 212. § (1) bekezdése sérültek. Előadta to-

vábbá, hogy az Alaptörvény számos belső ellentmondása miatt az egyenlő választójog sérül. Hiányolta továbbá a választási eljárási törvényből azt a szabályozást, amikor a külképviseleti szavazás esetén a fogadó állam ellenzi azt. A kifogást tevő hiányolta továbbá a honlapról az aktuális statisztikai adatokat. Előadta azt is, hogy a külképviseleti névjegyzéken szereplőket hátrányos megkülönböztetés éri a Magyarországon átjelentkezőkhöz és a külföldi választópolgárokhoz képest. Kifogásolta továbbá a külképviselet fogalmára vonatkozó értelmező rendelkezések be nem tartását, a bírói út igénybe vételének hiányát, az elbíráló bírák függetlenségét valamint hogy a Köztársasági Elnök az országgyűlési képviselők választását elhamarkodottan tűzte ki. Fentiekén túl sérelmezte a Magyar Állam, az Országgyűlés, a Köztársasági Elnök, a Kormány, a Nemzeti Választási Bizottság és a Nemzeti Választási Iroda által elkövetett választási csalást is.

- [4] A kifogást az NVB a 2014. március 18-án kelt, 840/2014. számú határozatával érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Az NVB határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet a Kúria a Kvk.II.37.372/2014/2. számú végzésével, a jogi képviselő hiánya miatt elutasította.
- [5] 1.2. A kérelmező 2014. március 23-án újabb kifogást nyújtott be az NVB-hez, a fentivel egyező tartalommal, arra hivatkozva, hogy az „NVB a 840/2014. számú határozatában a 2014. 03. 12-i állapotot bírálta el, jelen kifogások pedig a 2014. 03. 23-i állapotra vonatkoznak.”
- [6] A kérelmező 2014. március 29-én a Kúriához fordult, és kérte, hogy a Kúria a Ve. 242. § (2) bekezdése alapján – mivel a 2014. március 23-án benyújtott kifogásai tárgyában az NVB nem döntött – állapítsa meg a jogszabálysértés tényét, és utasítsa az NVB-t az eljárás soron kívüli lefolytatására.
- [7] A Kúria a kifogást Kvk.I.37.393/2014/2. számú végzésével a kötelező jogi képviselő hiánya miatt elutasította.
- [8] 2. Az indítványozó ezt követően az Alkotmánybírósághoz fordult. Az alkotmányjogi panasz szerint a végzés sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt állam általános alapjogvédelmi kötelezettségét, valamint annak (3) bekezdését, a XV. cikkének (1) bekezdésében biztosított törvény előtti egyenlőséghez fűződő alapjogát, a (2) bekezdésében biztosított diszkrimináció tilalmához fűződő alapjogát, a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójogot, a XXVIII. cikkének (7) bekezdésében biztosított jogorvoslati jogát és tisztességes eljáráshoz való jogát, továbbá a XXIV. cikk (7) bekezdése szerinti ésszerű időn belüli eljárást is sérelmezte.
- [9] Az indítványozó szerint a fentiekén túl a Kúria által alkalmazott jogszabály, a Ve. 224. § (5) bekezdése is alaptörvény-ellenes, mert állítása szerint az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdésébe, a XV. cikk (1) és (2) bekezdésébe, a XXIII. cikk (1) bekezdésébe, továbbá a XXVIII. cikk (7) bekezdésébe ütközik.
- [10] 3. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz.
- [11] A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban Abtv.) 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [12] A (3) bekezdés úgy szól, hogy az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasszal kapcsolatos eljárás során az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 30. § (2), (3) és (5) bekezdése, 55. § (3) bekezdése, 57. § (1)–(1f) és (7) bekezdése, 58. § (1) bekezdése és 60. §-a nem alkalmazható.
- [13] Az alkotmányjogi panaszra az idézett szabályok értelmében – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók. Vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási bíráskodásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó rendes bíróság döntését követően.
- [14] 4. Az alkotmányjogi panaszról kiténik, hogy jelen ügyben az indítványozó – akárcsak a Kúria előtt – azt kifogásolja, hogy az NVB nem hozott újabb döntést az általa 2014. március 23-án benyújtott, a korábbival egyező tartalmú kifogás tárgyában.
- [15] Az Alkotmánybíróság hivatalból észlelte, hogy az NVB 2014. március 27-én – két nappal azelőtt, hogy az indítványozó a Kúriához fordult –, a 892/2014. számú határozatával érdemben utasította el az indítványozó azon (2014. március 24-én, 25-én és 26-án azonos tartalommal ismételt benyújtott) kifogását, amely az NVB faxszámának és címének a választások hivatalos oldalán való feltüntetését érintette. A 893, 894, 895, 896, 897,

898, 899, 900, 901, 902 és 903/2014. számú határozataiban pedig hatáskörének hiányára hivatkozva utasította el az NVB az indítványozó fent felsorolt (2014. március 24-én, 25-én és 26-án azonos tartalommal ismételt benyújtott) további kifogásait, mivel azok jogszabály-módosításra irányultak. Az indítványozó az NVB 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902 és 903/2014. számú határozatai ellen minden esetben benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet.

- [16] 5. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, így egyebek mellett az Abtv. 26–27. §-ok által megkövetelt, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének fennállását.
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy jelen ügyben – figyelemmel az NVB 2014. március 27-én meghozott határozataira – az indítványozónak a Kúria előtt az NVB hallgatását állító kifogásai már benyújtásuk pillanatában okafogyottak voltak.
- [18] Ebből következően a Kúria sérelmezett végzése sem okozhatta az indítványozónak az általa állított alaptörvény-ellenességet. Az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének hiánya miatt az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 26–27. §-okban írt törvényi feltételeknek.
- [19] Az Alkotmánybíróság ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. április 16.

Dr. Balogh Elemér s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/791/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3128/2014. (IV. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.I.37.407/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó mint választási eljárásban kérelmező 2014. április hó 12. napján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúriához, mely az Alkotmánybírósághoz 2014. április hó 14-én érkezett meg.
- [2] A Kúria Kvk.I.37.407/2014/2. számú, 2014. április 2-án kelt végzése a személyesen eljáró kérelmezőnek a Nemzeti Választási Bizottság (továbbiakban NVB) 899/2014. számú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelmét – a kötelező ügyvédi képviselő hiánya miatt – érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A végzést a kérelmező 2014. április 9-én vette át.
- [3] Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a kérelmező 2014. március 24-én, március 25-én és március 26-án elektronikus levélben az NVB-nél azonos tartalmú kifogásokat terjesztett elő, melyet a NVB hatáskörének hiányára

figyelemmel elutasított. A kérelmező a NVB határozata ellen bírósági felülvizsgálati kérelmet, valamint költségmentesség engedélyezése és pártfogó ügyvéd kirendelése iránti kérelmet nyújtott be. A Kúria az alkotmányjogi panasszal megtámadott végzésében arra hivatkozott, hogy a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (továbbiakban: Ve.) 224. § (5) bekezdése értelmében a bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselőt kötelező. A Ve. 228. § (2) bekezdése arról rendelkezik, hogy a bírósági felülvizsgálati kérelemről a bíróság legkésőbb a beérkezésétől számított három napon belül dönt. A végzés szerint a Ve. 228. § (2) bekezdése és 229. § (2) bekezdései alapján a nemperes eljárásban a 105/1952. (XII. 28.) MT rendelet (a továbbiakban: MT r.) 13. §-a alapján a Pp. szabályai csak akkor alkalmazhatók, amennyiben azok a Ve. szabályaival – annak jellege miatt – összhangban állnak. A Kúria megállapította, hogy a pártfogó ügyvéd kirendelése iránti eljárás lefolytatására a Ve. rövid, de kötelező eljárási határidőket megállapító szabályai következtében nincs lehetőség. Megállapította azt is, hogy a pártfogó ügyvédi képviselő iránti kérelemről a Kúria egyébként sem jogosult dönteni, a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényben (továbbiakban Jstv.) foglalt feltételek fennállása esetén arról a kormányhivatalok szakigazgatási szerveként működő Jogi Segítségnyújtó Szolgálat határoz, a kérelem előterjesztésének formájától függően 5 vagy 15 napon belül.

- [4] A Kúria végzéséből kitűnik, hogy az indítványozónak az NVB-hez benyújtott kifogása annak megállapítására irányult, hogy a Ve. 3. § 5a. pontjában meghatározott külképviselő definíciója folytán jogszabálysértő a szavazás „kulképviselő által biztosított egyéb helyiségben”.
- [5] 2. Az indítványozónak az Alkotmánybírósághoz 2014. április 14-én érkezett alkotmányjogi panasza szerint a végzés sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt állam általános alapjogvédelmi kötelezettségét, valamint annak (3) bekezdését, a XV. cikkének (1) bekezdésében biztosított törvény előtti egyenlőséghez fűződő alapjogát, a (2) bekezdésében biztosított diszkrimináció tilalmához fűződő alapjogát, a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójogot, valamint a XXVIII. cikkének (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való alapjogát.
- [6] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy sérelmezi a Kúria végzésében kifejtett azon álláspontot, miszerint, hogyha a bíróság nemperes eljárás esetén a beadványt érdemi vizsgálat nélkül elutasítja, akkor nem engedélyezhető költségmentesség. Jelen esetben a költségmentesség engedélyezéséhez pártfogó ügyvédi képviselőre van szükség, így nem fordulhat a Jogi Segítségnyújtó Szolgálatához. Kifogásolja továbbá azt is, hogy a Kúria elhallgatja azt, hogy a Jstv. 23. § (1) bekezdésében az 5 illetve 15 napos határidő mellett szerepel az azonnali döntés lehetősége a kérelem személyes benyújtása esetén.
- [7] További érvelésének lényege az, hogy egyenlőtlenség áll fenn azon személyek között, akik bírósági felülvizsgálati eljárásban vesznek részt és azok között, akik olyan, más eljárásban vesznek részt, ahol az ügyvédi képviselőt szintén kötelező. Ezt azzal indokolja, hogy az első csoportba tartozók igénybe vehetnek költségmentességet és pártfogó ügyvédi képviselőt, a második csoportba tartozók azonban nem.
- [8] A panaszos kifejti azt is, hogy a jelen esetben vagyoni helyzet szerinti megkülönböztetés is fennáll, mert az ügyvédkényszer másként érinti azokat, akik az ügyvédi munkadíj megfizetésére képesek, mint akik erre nem képesek. A Kúria végzése nyomán az indítványozó nem tud bírósághoz fordulni, mert anyagi lehetőségei ezt nem teremtik meg.
- [9] A panaszos a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójog sérelmét látja abban, hogy a választópolgárokat elzárják a választási eljárás során a jogorvoslati jogtól.
- [10] Álláspontja szerint továbbá a költségmentességi és pártfogó ügyvéd kirendelési lehetőségének mellőzése megakadályozza a jogorvoslati eljárás lefolytatását és a jogorvoslati kérelemben foglaltak érdemi vizsgálatát, amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését sérti.
- [11] 3. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz.
- [12] A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban Abtv.) 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [13] A (3) bekezdés úgy szól, hogy az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasszal kapcsolatos eljárás során az Abtv. 30. § (2), (3) és

- (5) bekezdése, 55. § (3) bekezdése, 57. § (1)–(1f) és (7) bekezdése, 58. § (1) bekezdése és 60. §-a nem alkalmazható.
- [14] Az ügyvédi képviselet a bírósági felülvizsgálati eljárásban a választási eljárást illetően 2005. július 16-tól kötelező.
- [15] A jelen ügyben az alkotmányjogi panasz az NVB határozata ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító végzést támadja. Az alkotmányjogi panaszra az idézett szabályok értelmében – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók. Vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási bíráskodásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó rendes bíróság döntését követően.
- [16] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek megfelel. Habár a felülvizsgálatot mint a Ve. szerinti jogorvoslati lehetőséget a jelen ügyben nem merítették ki érdemben, a panasz közvetve a felülvizsgálati eljárás szabályaira, ezek alapján közvetlenül a felülvizsgálati döntésben foglalt jogértelmezésre irányul; e döntés ellen jogorvoslatnak nincs helye.
- [17] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz törvényben előírt, tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket.
- [18] Az Abtv. 29. §-a szerint, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadhatja be, azonban az indítványozó alkotmányjogi panasza egyik feltételnek sem felel meg, a következők miatt.
- [19] Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának vizsgálata során az Alkotmánybíróság a bírói döntés mellett figyelemmel volt a Kúria által alkalmazott jogszabályokra is.
- [20] Az Abtv. 27. §-a szerinti panasz érdemben akkor bírálható el, ha az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogai sérelmét állítja. Habár ez az előírás formálisan teljesül a jelen esetben az alkotmányjogi panaszban, tartalmi szempontból, a panasz befogadása körében, vizsgálni kell a hivatkozást abból a szempontból, hogy az az Abtv. 29. §-ának megfelel-e.
- [21] A választási bíráskodás fórumrendszere az Alaptörvényben nem szerepel. Ezt a Ve. határozza meg. A Kúria az indítványra okot adó ügyben a Ve. alapján járt el.
- [22] A Kúriának a jelen esetben az NVB határozata törvényességének felülvizsgálatára van hatásköre. Ez az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés *b*) pontján alapul, és nem az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdésén. A kifogással érintett ügyben nem alanyi jog érvényesítése a vita tárgya, a felülvizsgálati kérelem és az alkotmányjogi panasz közvetlenül nem erre irányul. Ezért nem lehet megállapítani, hogy a jelen esetben és tényállás mellett az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdést vetne fel.
- [23] Az Alkotmánybíróság a fentiekre figyelemmel az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. április 16.

Dr. Balogh Elemér s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/792/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3129/2014. (IV. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.I.37.409/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó mint választási eljárásban kérelmező 2014. április hó 12. napján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúriához, mely az Alkotmánybírósághoz 2014. április hó 14-én érkezett meg.
- [2] A Kúria Kvk.I.37.409/2014/2. számú, 2014. április 2-án kelt végzése a személyesen eljáró kérelmezőnek a Nemzeti Választási Bizottság (továbbiakban NVB) 901/2014. számú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelmét – a kötelező ügyvédi képviselő hiánya miatt – érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A végzést a kérelmező 2014. április 9-én vette át.
- [3] Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a kérelmező 2014. március 24-én, március 25-én és március 26-án elektronikus levélben az NVB-nél azonos tartalmú kifogásokat terjesztett elő, melyet a NVB hatáskörének hiányára figyelemmel elutasított. A kérelmező a NVB határozata ellen bírósági felülvizsgálati kérelmet, valamint költségmentesség engedélyezése és pártfogó ügyvéd kirendelése iránti kérelmet nyújtott be. A Kúria az alkotmányjogi panasszal megtámadott végzésében arra hivatkozott, hogy a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (továbbiakban: Ve.) 224. § (5) bekezdése értelmében a bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselő kötelező. A Ve. 228. § (2) bekezdése arról rendelkezik, hogy a bírósági felülvizsgálati kérelemről a bíróság legkésőbb a beérkezésétől számított három napon belül dönt. A végzés szerint a Ve. 228. § (2) bekezdése és 229. § (2) bekezdései alapján a nemperes eljárásban a 105/1952. (XII. 28.) MT rendelet (a továbbiakban: MT r.) 13. §-a alapján a Pp. szabályai csak akkor alkalmazhatók, amennyiben azok a Ve. szabályaival – annak jellege miatt – összhangban állnak. A Kúria megállapította, hogy a pártfogó ügyvéd kirendelése iránti eljárás lefolytatására a Ve. rövid, de kötelező eljárási határidőket megállapító szabályai következtében nincs lehetőség. Megállapította azt is, hogy a pártfogó ügyvédi képviselő iránti kérelemről a Kúria egyébként sem jogosult dönten, a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényben (továbbiakban Jstv.) foglalt feltételek fennállása esetén arról a kormányhivatalok szakigazgatási szerveként működő Jogi Segítségnyújtó Szolgálat határoz, a kérelem előterjesztésének formájától függően 5 vagy 15 napon belül.
- [4] Az Kúria végzéséből kitűnik, hogy az indítványozónak az NVB-hez benyújtott kifogása annak megállapítására irányult, hogy a pártfogó ügyvéd kirendelésének jogi megoldatlansága felveti a bírák függetlenségének hiányát.
- [5] 2. Az indítványozónak az Alkotmánybírósághoz 2014. április 14-én érkezett alkotmányjogi panasa szerint a végzés sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt állam általános alapjogvédelmi kötelezettségét, valamint annak (3) bekezdését, a XV. cikkének (1) bekezdésében biztosított törvény előtti egyenlőséghez fűződő alapjogát, a (2) bekezdésében biztosított diszkrimináció tilalmához fűződő alapjogát, a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójogot, valamint a XXVIII. cikkének (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való alapjogát.
- [6] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy sérelmezi a Kúria végzésében kifejtett azon álláspontot, miszerint, hogyha a bíróság nemperes eljárás esetén a beadványt érdemi vizsgálat nélkül elutasítja, akkor nem engedélyezhető költségmentesség. Jelen esetben a költségmentesség engedélyezéséhez pártfogó ügyvédi képviselőre van szükség, így nem fordulhat a Jogi Segítségnyújtó Szolgálathoz. Kifogásolja továbbá azt is, hogy a Kúria elhallgatja azt, hogy a Jstv. 23. § (1) bekezdésében az 5 illetve 15 napos határidő mellett szerepel az azonnali döntés lehetősége a kérelem személyes benyújtása esetén.
- [7] További érvelésének lényege az, hogy egyenlőtlenség áll fenn azon személyek között, akik bírósági felülvizsgálati eljárásban vesznek részt és azok között, akik olyan, más eljárásban vesznek részt, ahol az ügyvédi képviselő

let szintén kötelező. Ezt azzal indokolja, hogy az első csoportba tartozók igénybe vehetnek költségmentességet és pártfogó ügyvédi képviselést, a második csoportba tartozók azonban nem.

- [8] A panaszos kifejti azt is, hogy a jelen esetben vagyoni helyzet szerinti megkülönböztetés is fennáll, mert az ügyvédkényszer másként érinti azokat, akik az ügyvédi munkadíj megfizetésére képesek, mint akik erre nem képesek. A Kúria végzése nyomán az indítványozó nem tud bírósághoz fordulni, mert anyagi lehetőségei ezt nem teremtik meg.
- [9] A panaszos a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójog sérelmét látja abban, hogy a választópolgárokat elzárják a választási eljárás során a jogorvoslati jogtól.
- [10] Álláspontja szerint továbbá a költségmentességi és pártfogó ügyvéd kirendelési lehetőségének mellőzése megakadályozza a jogorvoslati eljárás lefolytatását és a jogorvoslati kérelemben foglaltak érdemi vizsgálatát, amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését sérti.
- [11] 3. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz.
- [12] A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban Abtv.) 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [13] A (3) bekezdés úgy szól, hogy az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasszal kapcsolatos eljárás során az Abtv. 30. § (2), (3) és (5) bekezdése, 55. § (3) bekezdése, 57. § (1)–(1f) és (7) bekezdése, 58. § (1) bekezdése és 60. §-a nem alkalmazható.
- [14] Az ügyvédi képviselést a bírósági felülvizsgálati eljárásban a választási eljárást illetően 2005. július 16-tól kötelező.
- [15] A jelen ügyben az alkotmányjogi panasz az NVB határozata ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító végzést támadja. Az alkotmányjogi panaszra az idézett szabályok értelmében – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók. Vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási bíráskodásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó rendes bíróság döntését követően.
- [16] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek megfelel. Habár a felülvizsgálatot mint a Ve. szerinti jogorvoslati lehetőséget a jelen ügyben nem merítették ki érdemben, a panasz közvetve a felülvizsgálati eljárás szabályaira, ezek alapján közvetlenül a felülvizsgálati döntésben foglalt jogértelmezésre irányul; e döntés ellen jogorvoslatnak nincs helye.
- [17] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz törvényben előírt, tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket.
- [18] Az Abtv. 29. §-a szerint, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadhatja be, azonban az indítványozó alkotmányjogi panasza egyik feltételnek sem felel meg, a következők miatt.
- [19] Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának vizsgálata során az Alkotmánybíróság a bírói döntés mellett figyelemmel volt a Kúria által alkalmazott jogszabályokra is.
- [20] Az Abtv. 27. §-a szerinti panasz érdemben akkor bírálható el, ha az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogai sérelmét állítja. Habár ez az előírás formálisan teljesül a jelen esetben az alkotmányjogi panaszban, tartalmi szempontból, a panasz befogadása körében, vizsgálni kell a hivatkozást abból a szempontból, hogy az az Abtv. 29. §-ának megfelel-e.
- [21] A választási bíráskodás fórumrendszere az Alaptörvényben nem szerepel. Ezt a Ve. határozza meg. A Kúria az indítványra okot adó ügyben a Ve. alapján járt el.
- [22] A Kúriának a jelen esetben az NVB határozata törvényességének felülvizsgálatára van hatásköre. Ez az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés *b*) pontján alapul, és nem az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdésén. A kifogással érintett ügyben nem alanyi jog érvényesítése a vita tárgya, a felülvizsgálati kérelem és az alkotmányjogi panasz

közvetlenül nem erre irányul. Ezért nem lehet megállapítani, hogy a jelen esetben és tényállás mellett az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdést vetne fel.

- [23] Az Alkotmánybíróság a fentiekre figyelemmel az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. április 16.

Dr. Balogh Elemér s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/793/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3130/2014. (IV. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.V.37.438/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó mint választási eljárásban kérelmező 2014. április 12-én alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúriához, amely az Alkotmánybírósághoz 2014. április 14-én érkezett meg.
- [2] A Kúria Kvk.V.37.438/2014/2. számú, 2014. április 3-án kelt végzésével a személyesen eljáró kérelmezőnek a választási szerv hallgatása miatt, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (továbbiakban: Ve.) 242. § (2) bekezdése alapján benyújtott kifogását – a kötelező ügyvédi képviselet hiánya miatt – érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A végzést a kérelmező 2014. április 9-én vette át.
- [3] 1.1. Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a kérelmező 2014. március 12-én kifogással fordult a Nemzeti Választási Bizottsághoz (NVB). Kifogásolta, hogy nem található meg az NVB faxszáma és címe a választások hivatalos oldalán, ezzel a Ve. 2. § (1) bekezdés a)–b) és e) pontjai, valamint a 212. § (1) bekezdése sérültek. Előadta továbbá, hogy az Alaptörvény számos belső ellentmondása miatt az egyenlő választójog sérül. Hiányolta továbbá a választási eljárási törvényből azt a szabályozást, amikor a külképviseleti szavazás esetén a fogadó állam ellenzi azt. A kifogást tevő hiányolta továbbá a honlapról az aktuális statisztikai adatokat. Előadta azt is, hogy a külképviseleti névjegyzéken szereplőket hátrányos megkülönböztetés éri a Magyarországon átjelentkezőkhöz és a külhoni választópolgárokhoz képest. Kifogásolta továbbá a külképviselet fogalmára vonatkozó értelmező rendelkezések be nem tartását, a bírói út igénybevételének hiányát, az elbíráló bírák függetlenségét, valamint hogy a Köztársasági Elnök az országgyűlési képviselők választását elhamarkodottan tűzte ki. Fentiekben túl sérelmezte a Magyar Állam, az Országgyűlés, a Köztársasági Elnök, a Kormány, a Nemzeti Választási Bizottság és a Nemzeti Választási Iroda által elkövetett választási csalást is.

- [4] A kifogást az NVB a 2014. március 18-án kelt, 840/2014. számú határozatával érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Az NVB határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet a Kúria a Kvk.II.37.372/2014/2. számú végzésével, a jogi képviselet hiánya miatt elutasította.
- [5] A kérelmező 2014. március 24-én, 25-én és 26-án újabb kifogást nyújtott be az NVB-hez, a fentivel egyező tartalommal, arra hivatkozva, hogy az „NVB a 840/2014. számú határozatában a 2014. 03. 12-i állapotot bírálta el.”
- [6] Az NVB 2014. március 27-én a 892/2014. számú határozatával érdemben utasította el az indítványozó azon kifogását, amely az NVB faxszámának és címének a választások hivatalos oldalán való feltüntetését érintette. A 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902 és 903/2014. számú határozataiban pedig hatáskörének hiányára hivatkozva utasította el az NVB az indítványozó fent felsorolt további kifogásait, mivel azok jogszabály-módosításra irányultak.
- [7] 1.2. A kérelmező ezt követően, 2014. március 28-án ismételten, a fentivel egyező tartalmú kifogást nyújtott be az NVB-hez azzal, hogy a 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902 és 903/2014. számú határozatai csak „látszat elbírálások” voltak és „egyetlen problémát sem oldottak meg.”
- [8] A kérelmező 2014. április 2-án a Kúriához fordult, és kérte, hogy a Kúria a Ve. 242. § (2) bekezdése alapján – mivel a 2014. március 28-án benyújtott kifogásai tárgyában az NVB nem döntött – állapítsa meg a jogszabálysértés tényét, és utasítsa az NVB-t az eljárás soron kívüli lefolytatására.
- [9] A Kúria a kifogást Kvk.V.37.438/2014/2. számú végzésével a kötelező jogi képviselet hiánya miatt elutasította.
- [10] 2. Az indítványozó ezt követően az Alkotmánybírósághoz fordult. Az alkotmányjogi panasz szerint a végzés sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt állam általános alapjogvédelmi kötelezettségét, valamint annak (3) bekezdését, a XV. cikkének (1) bekezdésében biztosított törvény előtti egyenlőséghez fűződő alapjogát, a (2) bekezdésében biztosított diszkrimináció tilalmához fűződő alapjogát, a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójogot, a XXVIII. cikkének (7) bekezdésében biztosított jogorvoslati jogát és tisztességes eljáráshoz való jogát, továbbá a XXIV. cikk (7) bekezdése szerinti ésszerű időn belüli eljárást is sérelmezte.
- [11] Az indítványozó szerint a fentieken túl a Kúria által alkalmazott jogszabály, a Ve. 224. § (5) bekezdése is alaptörvény-ellenes, mert állítása szerint az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdésébe, a XV. cikk (1) és (2) bekezdésébe, a XXIII. cikk (1) bekezdésébe, továbbá a XXVIII. cikk (7) bekezdésébe ütközik.
- [12] 3. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz.
- [13] A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban Abtv.) 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [14] A (3) bekezdés úgy szól, hogy az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasszal kapcsolatos eljárás során az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 30. § (2), (3) és (5) bekezdése, 55. § (3) bekezdése, 57. § (1)–(1f) és (7) bekezdése, 58. § (1) bekezdése és 60. §-a nem alkalmazható.
- [15] Az alkotmányjogi panaszra az idézett szabályok értelmében – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók. Vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási bíráskodásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó rendes bíróság döntését követően.
- [16] 4. Az alkotmányjogi panaszról kitűnik, hogy jelen ügyben az indítványozó – akárcsak a Kúria előtt – azt kifogásolja, hogy az NVB nem hozott újabb döntéseket az általa 2014. március 28-án benyújtott, a korábbival egyező tartalmú kifogásai tárgyában.
- [17] 5. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, így egyebek mellett az Abtv. 26–27. §-ok által megkövetelt, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének fennállását.

- [18] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy jelen ügyben – figyelemmel az NVB 2014. március 27-én meghozott határozataira – az indítványozónak a Kúria előtt az NVB hallgatását állító kifogásai már benyújtásuk pillanatában okafoyottak voltak.
- [19] Ebből következően a Kúria sérelmezett végzése sem okozhatta az indítványozónak az általa állított alaptörvény-ellenességet. Az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének hiánya miatt az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 26–27. §-okban írt törvényi feltételeknek.
- [20] Az Alkotmánybíróság ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. április 16.

Dr. Balogh Elemér s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/794/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3131/2014. (IV. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.II.37.413/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó mint választási eljárásban kérelmező 2014. április 12-én alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúriához, amely az Alkotmánybírósághoz 2014. április 14-én érkezett meg.
- [2] A Kúria Kvk.II.37.413/2014/2. számú, 2014. április 1-jén kelt végzésével a személyesen eljáró kérelmezőnek a választási szerv hallgatása miatt, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (továbbiakban: Ve.) 242. § (2) bekezdése alapján benyújtott kifogását – a kötelező ügyvédi képviselő hiánya miatt – érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A végzést a kérelmező 2014. április 9-én vette át.
- [3] 2. Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a kérelmező 2014. március 23-án közérdekű adat megismerése iránti igénnyel fordult a Nemzeti Választási Bizottsághoz (NVB).
- [4] A kérelmező, miután az NVB a Ve. 2. § (3) bekezdésben előírt 5 napon belül adatszolgáltatási kötelezettségének nem tett eleget, 2014. március 31-én a Kúriához fordult, és kérte, hogy a Kúria a Ve. 242. § (2) bekezdése alapján állapítsa meg a jogszabálysértés tényét, és utasítsa az NVB-t az eljárás soron kívüli lefolytatására.
- [5] A Kúria a kifogást Kvk.II.37.413/2014/2. számú végzésével a kötelező jogi képviselő hiánya miatt elutasította.
- [6] 3. Az indítványozó ezt követően az Alkotmánybírósághoz fordult. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban a Kúria Kvk.II.37.413/2014/2. számú végzése mellett a Kúria további tíz végzését is támadta. Az alkotmányjogi panasz szerint a végzés sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt állam általános alapjogvédel-

mi kötelezettségét, valamint annak (3) bekezdését, a XV. cikkének (1) bekezdésében biztosított törvény előtti egyenlőséghez fűződő alapjogát, a (2) bekezdésében biztosított diszkrimináció tilalmához fűződő alapjogát, a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójogot, a XXVIII. cikkének (7) bekezdésében biztosított jogorvoslat-hoz való jogát és tisztességes eljáráshoz való jogát, továbbá a XXIV. cikk (7) bekezdése szerinti ésszerű időn belüli eljárást is sérelmezte.

- [7] Az indítványozó szerint a fentiekén túl a Kúria által alkalmazott jogszabály, a Ve. 224. § (5) bekezdése is alap-törvény-ellenes, mert állítása szerint az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdésébe, a XV. cikk (1) és (2) bekezdésébe, a XXIII. cikk (1) bekezdésébe, továbbá a XXVIII. cikk (7) bekezdésébe ütközik.
- [8] 4. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz.
- [9] A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban Abtv.) 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [10] A (3) bekezdés úgy szól, hogy az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasszal kapcsolatos eljárás során az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 30. § (2), (3) és (5) bekezdése, 55. § (3) bekezdése, 57. § (1)–(1f) és (7) bekezdése, 58. § (1) bekezdése és 60. §-a nem alkalmazható.
- [11] Az alkotmányjogi panaszra az idézett szabályok értelmében – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók. Vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási bíráskodásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó rendes bíróság döntését követően.
- [12] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [13] 5. Az alkotmányjogi panaszról és az annak alapjául szolgáló iratokból kitűnik, hogy jelen ügyben az indítványozó a közérdekű adat megismerésére vonatkozó igény teljesítésére nyitva álló határidő eredménytelen eltelte miatt fordult a Kúriához a Ve. 242. § (2) bekezdésére hivatkozva.
- [14] A Ve. 2. § (3) bekezdése szerint a választás kitűzése és a választás eredményének jogerőre emelkedése közötti időszakban az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban Infotv.) rendelkezéseit a választási szervek azzal az eltéréssel alkalmazzák, hogy a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismerése iránti igénynek haladéktalanul, legfeljebb 5 napon belül tesznek eleget.
- [15] Az adatigénylesnek a választási szervek általi elutasítása vagy nem teljesítése esetén tehát az Infotv. által előírt jogorvoslatot veheti igénybe az adatigénylő.
- [16] Ezt a jogorvoslati lehetőséget az Infotv. 31. §-a szabályozza, amely szerint az adatigénylő a közérdekű adat megismerésére vonatkozó igény elutasítása vagy a teljesítésre nyitva álló határidő eredménytelen eltelte esetén bírósághoz (jelen ügyben a Fővárosi Törvényszékhez) fordulhat.
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Ve. 242. §-ban szabályozott, a választási szerv hallgatása miatti jogorvoslati lehetőség kizárólag arra az esetre vonatkozik, ha a választási szerv eljárási kötelességének határidőn belül nem tesz eleget. Ennek következtében az adatigényles elutasítása vagy teljesítésének elmulasztása esetén az adatigénylő nem a Ve. 242. §-a, hanem az Infotv. 31. §-a szerinti jogorvoslati lehetőséggel élhet.
- [18] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó nem merítette ki a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőséget, ezért az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 26–27. §-okban írt törvényi feltételeknek.

- [19] Az Alkotmánybíróság ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés e) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. április 16.

Dr. Balogh Elemér s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/797/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3132/2014. (IV. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.II.37.444/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó mint választási eljárásban kérelmező 2014. április 12-én alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúriához, amely az Alkotmánybírósághoz 2014. április 14-én érkezett meg.
- [2] A Kúria Kvk.II.37.444/2014/2. számú, 2014. április 4-én kelt végzésével a személyesen eljáró kérelmezőnek a választási szerv hallgatása miatt, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (továbbiakban: Ve.) 242. § (2) bekezdése alapján benyújtott kifogását – a kötelező ügyvédi képviselő hiánya miatt – érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A végzést a kérelmező 2014. április 9-én vette át.
- [3] 1.1. Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a kérelmező 2014. március 12-én kifogással fordult a Nemzeti Választási Bizottsághoz (NVB). Kifogásolta, hogy nem található meg az NVB faxszáma és címe a választások hivatalos oldalán, ezzel a Ve. 2. § (1) bekezdés a)–b) és e) pontjai, valamint a 212. § (1) bekezdése sérültek. Előadta továbbá, hogy az Alaptörvény számos belső ellentmondása miatt az egyenlő választójog sérül. Hiányolta továbbá a választási eljárási törvényből azt a szabályozást, amikor a külképviseleti szavazás esetén a fogadó állam ellenzi azt. A kifogást tevő hiányolta továbbá a honlapról az aktuális statisztikai adatokat. Előadta azt is, hogy a külképviseleti névjegyzéken szereplőket hátrányos megkülönböztetés éri a Magyarországon átjelentkezőkhöz és a külföldi választópolgárokhoz képest. Kifogásolta továbbá a külképviselet fogalmára vonatkozó értelmező rendelkezések be nem tartását, a bírói út igénybe vételének hiányát, az elbíráló bírák függetlenségét valamint hogy a Köztársasági Elnök az országgyűlési képviselők választását elhamarkodottan tűzte ki. Fentiekben túl sérelmezte a Magyar Állam, az Országgyűlés, a Köztársasági Elnök, a Kormány, a Nemzeti Választási Bizottság és a Nemzeti Választási Iroda által elkövetett választási csalást is.
- [4] A kifogást az NVB a 2014. március 18-án kelt, 840/2014. számú határozatával érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Az NVB határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet a Kúria a Kvk.II.37.372/2014/2. számú végzésével, a jogi képviselő hiánya miatt elutasította.

- [5] A kérelmező 2014. március 24-én, 25-én és 26-án újabb kifogást nyújtott be az NVB-hez, a fentivel egyező tartalommal, arra hivatkozva, hogy az „NVB a 840/2014. számú határozatában a 2014. 03. 12-i állapotot bírálta el.”
- [6] Az NVB 2014. március 27-én a 892/2014. számú határozatával érdemben utasította el az indítványozó azon kifogását, amely az NVB faxeszámának és címének a választások hivatalos oldalán való feltüntetését érintette. A 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902 és 903/2014. számú határozataiban pedig hatáskörének hiányára hivatkozva utasította el az NVB az indítványozó fent felsorolt további kifogásait, mivel azok jogszabály-módosításra irányultak.
- [7] 1.2. A kérelmező ezt követően, 2014. március 30-án ismételt, a fentivel egyező tartalmú kifogást nyújtott be az NVB-hez azzal, hogy a 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902 és 903/2014. számú határozatai csak „látszat elbírálások” voltak és „egyetlen problémát sem oldottak meg.”
- [8] A kérelmező 2014. április 4-én a Kúriához fordult, és kérte, hogy a Kúria a Ve. 242. § (2) bekezdése alapján – mivel a 2014. március 30-án benyújtott kifogásai tárgyában az NVB nem döntött – állapítsa meg a jogszabálysértés tényét, és utasítsa az NVB-t az eljárás soron kívüli lefolytatására.
- [9] A Kúria a kifogást Kvk.II.37.444/2014/2. számú végzésével a kötelező jogi képviselet hiánya miatt elutasította.
- [10] 2. Az indítványozó ezt követően az Alkotmánybírósághoz fordult. Az alkotmányjogi panasz szerint a végzés sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt állam általános alapjogvédelmi kötelezettségét, valamint annak (3) bekezdését, a XV. cikkének (1) bekezdésében biztosított törvény előtti egyenlőséghez fűződő alapjogát, a (2) bekezdésében biztosított diszkrimináció tilalmához fűződő alapjogát, a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójogot, a XXVIII. cikkének (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jogát és tisztességes eljáráshoz való jogát, továbbá a XXIV. cikk (7) bekezdése szerinti ésszerű időn belüli eljárást is sérelmezte.
- [11] Az indítványozó szerint a fentiekén túl a Kúria által alkalmazott jogszabály, a Ve. 224. § (5) bekezdése is alaptörvény-ellenes, mert állítása szerint az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdésébe, a XV. cikk (1) és (2) bekezdésébe, a XXIII. cikk (1) bekezdésébe, továbbá a XXVIII. cikk (7) bekezdésébe ütközik.
- [12] 3. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz.
- [13] A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban Abtv.) 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [14] A (3) bekezdés úgy szól, hogy az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasszal kapcsolatos eljárás során az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 30. § (2), (3) és (5) bekezdése, 55. § (3) bekezdése, 57. § (1)–(1f) és (7) bekezdése, 58. § (1) bekezdése és 60. §-a nem alkalmazható.
- [15] Az alkotmányjogi panaszra az idézett szabályok értelmében – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók. Vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási bíráskodásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó rendes bíróság döntését követően.
- [16] 4. Az alkotmányjogi panaszról kitűnik, hogy jelen ügyben az indítványozó – akárcsak a Kúria előtt – azt kifogásolja, hogy az NVB nem hozott újabb döntéseket az általa 2014. március 30-án benyújtott, a korábbival egyező tartalmú kifogásai tárgyában.
- [17] 5. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, így egyebek mellett az Abtv. 26–27. §-ok által megkövetelt, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének fennállását.
- [18] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy jelen ügyben – figyelemmel az NVB 2014. március 27-én meghozott határozataira – az indítványozónak a Kúria előtt az NVB hallgatását állító kifogásai már benyújtásuk pillanatában oka fogyottak voltak.

- [19] Ebből következően a Kúria sérelmezett végzése sem okozhatta az indítványozónak az általa állított alaptörvény-ellenességet. Az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének hiánya miatt az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 26–27. §-okban írt törvényi feltételeknek.
- [20] Az Alkotmánybíróság ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. április 16.

Dr. Balogh Elemér s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/798/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3133/2014. (IV. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.IV.37.403/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó mint választási eljárásban kérelmező 2014. április hó 12. napján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúriához, mely az Alkotmánybírósághoz 2014. április hó 14-én érkezett meg.
- [2] A Kúria Kvk.IV.37.403/2014/2. számú, 2014. április 3-án kelt végzése a személyesen eljáró kérelmezőnek a Nemzeti Választási Bizottság (továbbiakban NVB) 895/2014. számú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelmét – a kötelező ügyvédi képviselő hiánya miatt – érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A végzést a kérelmező 2014. április 9-én vette át.
- [3] Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a kérelmező 2014. március 24-én, március 25-én és március 26-án elektronikus levélben az NVB-nél azonos tartalmú kifogásokat terjesztett elő, melyet a NVB hatáskörének hiányára figyelemmel elutasított. A kérelmező a NVB határozata ellen bírósági felülvizsgálati kérelmet, valamint költségmentesség engedélyezése és pártfogó ügyvéd kirendelése iránti kérelmet nyújtott be. A Kúria az alkotmányjogi panasszal megtámadott végzésében arra hivatkozott, hogy a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (továbbiakban: Ve.) 224. § (5) bekezdése értelmében a bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselő kötelező. A Ve. 228. § (2) bekezdése arról rendelkezik, hogy a bírósági felülvizsgálati kérelemről a bíróság legkésőbb a beérkezésétől számított három napon belül dönt. A végzés szerint a Ve. 228. § (2) bekezdése és 229. § (2) bekezdései alapján a nemperes eljárásban a 105/1952. (XII. 28.) MT rendelet (a továbbiakban: MT r.) 13. §-a alapján a Pp. szabályai csak akkor alkalmazhatók, amennyiben azok a Ve. szabályaival – annak jellege miatt – összhangban állnak. A Kúria megállapította, hogy a pártfogó ügyvéd kirendelése iránti eljárás lefolytatására a Ve. rövid, de kötelező eljárási határidőket megállapító szabályai következtében nincs lehetőség. Megállapította azt is, hogy a pártfogó ügyvédi képviselő iránti kérelemről a Kúria egyébként sem jogosult dönten, a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényben (továbbiakban Jstv.) foglalt feltételek fennállása esetén

arról a kormányhivatalok szakigazgatási szerveként működő Jogi Segítségnyújtó Szolgálat határoz, a kérelem előterjesztésének formájától függően 5 vagy 15 napon belül.

- [4] Az Kúria végzéséből kitűnik, hogy az indítványozónak az NVB-hez benyújtott kifogása annak megállapítására irányult, hogy a <http://www.valasztas.hu/dyn/pv14/vertaj/hu/v1.html> web címen „A külképviseleti névjegyzékben szereplők aktuális száma:” adatnál hiányzik az a dátum, amelyre az aktuális adat vonatkozik. Más WEB oldalakon az aktuális adatoknál a Nemzeti Választási Iroda feltüntette a dátumot.
- [5] 2. Az indítványozónak az Alkotmánybírósághoz 2014. április 14-én érkezett alkotmányjogi panasza szerint a végzés sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt állam általános alapjogvédelmi kötelezettségét, valamint annak (3) bekezdését, a XV. cikkének (1) bekezdésében biztosított törvény előtti egyenlőséghez fűződő alapjogát, a (2) bekezdésében biztosított diszkrimináció tilalmához fűződő alapjogát, a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójogot, valamint a XXVIII. cikkének (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való alapjogát.
- [6] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy sérelmezi a Kúria végzésében kifejtett azon álláspontot, miszerint, hogyha a bíróság nemperes eljárás esetén a beadványt érdemi vizsgálat nélkül elutasítja, akkor nem engedélyezhető költségmentesség. Jelen esetben a költségmentesség engedélyezéséhez pártfogó ügyvédi képviselőre van szükség, így nem fordulhat a Jogi Segítségnyújtó Szolgálatához. Kifogásolja továbbá azt is, hogy a Kúria elhallgatja azt, hogy a Jstv. 23. § (1) bekezdésében az 5 illetve 15 napos határidő mellett szerepel az azonnali döntés lehetősége a kérelem személyes benyújtása esetén.
- [7] További érvelésének lényege az, hogy egyenlőtlenség áll fenn azon személyek között, akik bírósági felülvizsgálati eljárásban vesznek részt és azok között, akik olyan, más eljárásban vesznek részt, ahol az ügyvédi képviselőt szintén kötelező. Ezt azzal indokolja, hogy az első csoportba tartozók igénybe vehetnek költségmentességet és pártfogó ügyvédi képviselőt, a második csoportba tartozók azonban nem.
- [8] A panaszos kifejti azt is, hogy a jelen esetben vagyoni helyzet szerinti megkülönböztetés is fennáll, mert az ügyvédkényszer másként érinti azokat, akik az ügyvédi munkadíj megfizetésére képesek, mint akik erre nem képesek. A Kúria végzése nyomán az indítványozó nem tud bírósághoz fordulni, mert anyagi lehetőségei ezt nem teremtik meg.
- [9] A panaszos a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójog sérelmét látja abban, hogy a választópolgárokat elzárják a választási eljárás során a jogorvoslati jogtól.
- [10] Álláspontja szerint továbbá a költségmentességi és pártfogó ügyvéd kirendelési lehetőségének mellőzése megakadályozza a jogorvoslati eljárás lefolytatását és a jogorvoslati kérelemben foglaltak érdemi vizsgálatát, amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését sérti.
- [11] 3. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz.
- [12] A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban Abtv.) 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [13] A (3) bekezdés úgy szól, hogy az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasszal kapcsolatos eljárás során az Abtv. 30. § (2), (3) és (5) bekezdése, 55. § (3) bekezdése, 57. § (1)–(1f) és (7) bekezdése, 58. § (1) bekezdése és 60. §-a nem alkalmazható.
- [14] Az ügyvédi képviselő a bírósági felülvizsgálati eljárásban a választási eljárást illetően 2005. július 16-tól kötelező.
- [15] A jelen ügyben az alkotmányjogi panasz az NVB határozata ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító végzést támadja. Az alkotmányjogi panaszra az idézett szabályok értelmében – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók. Vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási bíráskodásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó rendes bíróság döntését követően.
- [16] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek megfelel. Habár a felülvizsgálatot mint a Ve. szerinti jogorvoslati lehetőséget a jelen ügyben nem merítették

- ki érdemben, a panasz közvetve a felülvizsgálati eljárás szabályaira, ezek alapján közvetlenül a felülvizsgálati döntésben foglalt jogértelmezésre irányul; e döntés ellen jogorvoslatnak nincs helye.
- [17] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz törvényben előírt, tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket.
- [18] Az Abtv. 29. §-a szerint, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadhatja be, azonban az indítványozó alkotmányjogi panasz egyik feltételnek sem felel meg, a következők miatt.
- [19] Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának vizsgálata során az Alkotmánybíróság a bírói döntés mellett figyelemmel volt a Kúria által alkalmazott jogszabályokra is.
- [20] Az Abtv. 27. §-a szerinti panasz érdemben akkor bírálható el, ha az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogai sérelmét állítja. Habár ez az előírás formálisan teljesül a jelen esetben az alkotmányjogi panaszban, tartalmi szempontból, a panasz befogadása körében, vizsgálni kell a hivatkozást abból a szempontból, hogy az az Abtv. 29. §-ának megfelel-e.
- [21] A választási bíráskodás fórumrendszere az Alaptörvényben nem szerepel. Ezt a Ve. határozza meg. A Kúria az indítványra okot adó ügyben a Ve. alapján járt el.
- [22] A Kúriának a jelen esetben az NVB határozata törvényességének felülvizsgálatára van hatásköre. Ez az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés *b*) pontján alapul, és nem az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdésén. A kifogással érintett ügyben nem alanyi jog érvényesítése a vita tárgya, a felülvizsgálati kérelem és az alkotmányjogi panasz közvetlenül nem erre irányul. Ezért nem lehet megállapítani, hogy a jelen esetben és tényállás mellett az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdést vetne fel.
- [23] Az Alkotmánybíróság a fentiekre figyelemmel az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. április 16.

Dr. Balogh Elemér s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/802/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3134/2014. (IV. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.III.37.401/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó mint választási eljárásban kérelmező 2014. április hó 12. napján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúriához, mely az Alkotmánybírósághoz 2014. április hó 14-én érkezett meg.

- [2] A Kúria Kvk.III.37.401/2014/2. számú, 2014. április 2-án kelt végzése a személyesen eljáró kérelmezőnek a Nemzeti Választási Bizottság (továbbiakban NVB) 893/2014. számú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelmét – a kötelező ügyvédi képviselő hiánya miatt – érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A végzést a kérelmező 2014. április 9-én vette át.
- [3] Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a kérelmező 2014. március 24-én, március 25-én és március 26-án elektronikus levélben az NVB-nél azonos tartalmú kifogásokat terjesztett elő, melyet a NVB hatáskörének hiányára figyelemmel elutasított. A kérelmező a NVB határozata ellen bírósági felülvizsgálati kérelmet, valamint költségmentesség engedélyezése és pártfogó ügyvéd kirendelése iránti kérelmet nyújtott be. A Kúria az alkotmányjogi panasszal megtámadott végzésében arra hivatkozott, hogy a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (továbbiakban: Ve.) 224. § (5) bekezdése értelmében a bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselő kötelező. A Ve. 228. § (2) bekezdése arról rendelkezik, hogy a bírósági felülvizsgálati kérelemről a bíróság legkésőbb a beérkezésétől számított három napon belül dönt. A végzés szerint a Ve. 228. § (2) bekezdése és 229. § (2) bekezdései alapján a nemperes eljárásban a 105/1952. (XII. 28.) MT rendelet (a továbbiakban: MT r.) 13. §-a alapján a Pp. szabályai csak akkor alkalmazhatók, amennyiben azok a Ve. szabályaival – annak jellege miatt – összhangban állnak. A Kúria megállapította, hogy a pártfogó ügyvéd kirendelése iránti eljárás lefolytatására a Ve. rövid, de kötelező eljárási határidőket megállapító szabályai következtében nincs lehetőség. Megállapította azt is, hogy a pártfogó ügyvédi képviselő iránti kérelemről a Kúria egyébként sem jogosult dönten, a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényben (továbbiakban Jstv.) foglalt feltételek fennállása esetén arról a kormányhivatalok szakigazgatási szerveként működő Jogi Segítségnyújtó Szolgálat határoz, a kérelem előterjesztésének formájától függően 5 vagy 15 napon belül.
- [4] Az NVB-hez benyújtott kifogás annak megállapítására irányult, hogy jogszabálysértő az a helyzet, hogy a külképviseleti névjegyzékben szereplő választópolgár csak egy másik országban található magyar külképviseleten szavazhat, ha az adott országban nem található magyar külképviselet.
- [5] 2. Az indítványozónak az Alkotmánybírósághoz 2014. április 14-én érkezett alkotmányjogi panasz szerint a végzés sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt állam általános alapjogvédelmi kötelezettségét, valamint annak (3) bekezdését, a XV. cikkének (1) bekezdésében biztosított törvény előtti egyenlőséghez fűződő alapjogát, a (2) bekezdésében biztosított diszkrimináció tilalmához fűződő alapjogát, a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójogot, valamint a XXVIII. cikkének (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való alapjogát.
- [6] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy sérelmezi a Kúria végzésében kifejtett azon álláspontot, miszerint, hogyha a bíróság nemperes eljárás esetén a beadványt érdemi vizsgálat nélkül elutasítja, akkor nem engedélyezhető költségmentesség. Jelen esetben a költségmentesség engedélyezéséhez pártfogó ügyvédi képviselőre van szükség, így nem fordulhat a Jogi Segítségnyújtó Szolgálathoz. Kifogásolja továbbá azt is, hogy a Kúria elhallgatja azt, hogy a Jstv. 23. § (1) bekezdésében az 5 illetve 15 napos határidő mellett szerepel az azonnali döntés lehetősége a kérelem személyes benyújtása esetén.
- [7] További érvelésének lényege az, hogy egyenlőtlenség áll fenn azon személyek között, akik bírósági felülvizsgálati eljárásban vesznek részt és azok között, akik olyan, más eljárásban vesznek részt, ahol az ügyvédi képviselő szintén kötelező. Ezt azzal indokolja, hogy az első csoportba tartozók igénybe vehetnek költségmentességet és pártfogó ügyvédi képviselőt, a második csoportba tartozók azonban nem.
- [8] A panaszos kifejti azt is, hogy a jelen esetben vagyoni helyzet szerinti megkülönböztetés is fennáll, mert az ügyvédkényszer másként érinti azokat, akik az ügyvédi munkadíj megfizetésére képesek, mint akik erre nem képesek. A Kúria végzése nyomán az indítványozó nem tud bírósághoz fordulni, mert anyagi lehetőségei ezt nem teremtik meg.
- [9] A panaszos a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójog sérelmét látja abban, hogy a választópolgárokat elzárják a választási eljárás során a jogorvoslati jogtól.
- [10] Álláspontja szerint továbbá a költségmentességi és pártfogó ügyvéd kirendelési lehetőségének mellőzése megakadályozza a jogorvoslati eljárás lefolytatását és a jogorvoslati kérelemben foglaltak érdemi vizsgálatát, amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését sérti.
- [11] 3. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz.

- [12] A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban Abtv.) 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [13] A (3) bekezdés úgy szól, hogy az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasszal kapcsolatos eljárás során az Abtv. 30. § (2), (3) és (5) bekezdése, 55. § (3) bekezdése, 57. § (1)-(1f) és (7) bekezdése, 58. § (1) bekezdése és 60. §-a nem alkalmazható.
- [14] Az ügyvédi képviselet a bírósági felülvizsgálati eljárásban a választási eljárást illetően 2005. július 16-tól kötelező.
- [15] A jelen ügyben az alkotmányjogi panasz az NVB határozata ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító végzést támadja. Az alkotmányjogi panaszra az idézett szabályok értelmében – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók. Vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási bírászkodásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó rendes bíróság döntését követően.
- [16] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek megfelel. Habár a felülvizsgálatot mint a Ve. szerinti jogorvoslati lehetőséget a jelen ügyben nem merítették ki érdemben, a panasz közvetve a felülvizsgálati eljárás szabályaira, ezek alapján közvetlenül a felülvizsgálati döntésben foglalt jogértelmezésre irányul; e döntés ellen jogorvoslatnak nincs helye.
- [17] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz törvényben előírt, tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket.
- [18] Az Abtv. 29. §-a szerint, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadhatja be, azonban az indítványozó alkotmányjogi panasa egyik feltételnek sem felel meg, a következők miatt.
- [19] Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának vizsgálata során az Alkotmánybíróság a bírói döntés mellett figyelemmel volt a Kúria által alkalmazott jogszabályokra is.
- [20] Az Abtv. 27. §-a szerinti panasz érdemben akkor bírálható el, ha az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogai sérelmét állítja. Habár ez az előírás formálisan teljesül a jelen esetben az alkotmányjogi panaszban, tartalmi szempontból, a panasz befogadása körében, vizsgálni kell a hivatkozást abból a szempontból, hogy az az Abtv. 29. §-ának megfelel-e.
- [21] A választási bírászkodás fórumrendszere az Alaptörvényben nem szerepel. Ezt a Ve. határozza meg. A Kúria az indítványra okot adó ügyben a Ve. alapján járt el.
- [22] A Kúriának a jelen esetben az NVB határozata törvényességének felülvizsgálatára van hatásköre. Ez az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés *b)* pontján alapul, és nem az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdésén. A kifogással érintett ügyben nem alanyi jog érvényesítése a vita tárgya, a felülvizsgálati kérelem és az alkotmányjogi panasz közvetlenül nem erre irányul. Ezért nem lehet megállapítani, hogy a jelen esetben és tényállás mellett az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdést vetne fel.
- [23] Az Alkotmánybíróság a fentiekre figyelemmel az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. április 16.

Dr. Balogh Elemér s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/807/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3135/2014. (IV. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.I.37.408/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó mint választási eljárásban kérelmező 2014. április hó 12. napján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúriához, mely az Alkotmánybírósághoz 2014. április hó 14-én érkezett meg.
- [2] A Kúria Kvk.I.37.408/2014/2. számú, 2014. április 2-án kelt végzése a személyesen eljáró kérelmezőnek a Nemzeti Választási Bizottság (továbbiakban NVB) 900/2014. számú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelmét – a kötelező ügyvédi képviselő hiánya miatt – érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A végzést a kérelmező 2014. április 9-én vette át.
- [3] Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a kérelmező 2014. március 24-én, március 25-én és március 26-án elektronikus levélben az NVB-nél azonos tartalmú kifogásokat terjesztett elő, melyet a NVB hatáskörének hiányára figyelemmel elutasított. A kérelmező a NVB határozata ellen bírósági felülvizsgálati kérelmet, valamint költségmentesség engedélyezése és pártfogó ügyvéd kirendelése iránti kérelmet nyújtott be. A Kúria az alkotmányjogi panasszal megtámadott végzésében arra hivatkozott, hogy a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (továbbiakban: Ve.) 224. § (5) bekezdése értelmében a bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselő kötelező. A Ve. 228. § (2) bekezdése arról rendelkezik, hogy a bírósági felülvizsgálati kérelemről a bíróság legkésőbb a beérkezésétől számított három napon belül dönt. A végzés szerint a Ve. 228. § (2) bekezdése és 229. § (2) bekezdései alapján a nemperes eljárásban a 105/1952. (XII. 28.) MT rendelet (a továbbiakban: MT r.) 13. §-a alapján a Pp. szabályai csak akkor alkalmazhatók, amennyiben azok a Ve. szabályaival – annak jellege miatt – összhangban állnak. A Kúria megállapította, hogy a pártfogó ügyvéd kirendelése iránti eljárás lefolytatására a Ve. rövid, de kötelező eljárási határidőket megállapító szabályai következtében nincs lehetőség. Megállapította azt is, hogy a pártfogó ügyvédi képviselő iránti kérelemről a Kúria egyébként sem jogosult dönten, a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényben (továbbiakban Jstv.) foglalt feltételek fennállása esetén arról a kormányhivatalok szakigazgatási szerveként működő Jogi Segítségnyújtó Szolgálat határoz, a kérelem előterjesztésének formájától függően 5 vagy 15 napon belül.
- [4] Az NVB-hez benyújtott kifogás szerint a választási bizottság határozatai elleni bírósági felülvizsgálati eljárásban az elbírálásra rendelkezésre álló 3 napos határidő miatt a pártfogó ügyvéd biztosítására nincs lehetőség.
- [5] 2. Az indítványozónak az Alkotmánybírósághoz 2014. április 14-én érkezett alkotmányjogi panasa szerint a végzés sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt állam általános alapjogvédelmi kötelezettségét, valamint annak (3) bekezdését, a XV. cikkének (1) bekezdésében biztosított törvény előtti egyenlőséghez fűződő alapjogát, a (2) bekezdésében biztosított diszkrimináció tilalmához fűződő alapjogát, a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójogot, valamint a XXVIII. cikkének (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való alapjogát.
- [6] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy sérelmezi a Kúria végzésében kifejtett azon álláspontot, miszerint, hogyha a bíróság nemperes eljárás esetén a beadványt érdemi vizsgálat nélkül elutasítja, akkor nem engedélyezhető költségmentesség. Jelen esetben a költségmentesség engedélyezéséhez pártfogó ügyvédi képviselőre van szükség, így nem fordulhat a Jogi Segítségnyújtó Szolgálathoz. Kifogásolja továbbá azt is, hogy a Kúria elhallgatja azt, hogy a Jstv. 23. § (1) bekezdésében az 5 illetve 15 napos határidő mellett szerepel az azonnali döntés lehetősége a kérelem személyes benyújtása esetén.
- [7] További érvelésének lényege az, hogy egyenlőtlenség áll fenn azon személyek között, akik bírósági felülvizsgálati eljárásban vesznek részt és azok között, akik olyan, más eljárásban vesznek részt, ahol az ügyvédi képviselő

- let szintén kötelező. Ezt azzal indokolja, hogy az első csoportba tartozók igénybe vehetnek költségmentességet és pártfogó ügyvédi képviselést, a második csoportba tartozók azonban nem.
- [8] A panaszos kifejti azt is, hogy a jelen esetben vagyoni helyzet szerinti megkülönböztetés is fennáll, mert az ügyvédkényszer másként érinti azokat, akik az ügyvédi munkadíj megfizetésére képesek, mint akik erre nem képesek. A Kúria végzése nyomán az indítványozó nem tud bírósághoz fordulni, mert anyagi lehetőségei ezt nem teremtik meg.
- [9] A panaszos a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójog sérelmét látja abban, hogy a választópolgárokat elzárják a választási eljárás során a jogorvoslati jogtól.
- [10] Álláspontja szerint továbbá a költségmentességi és pártfogó ügyvéd kirendelési lehetőségének mellőzése megakadályozza a jogorvoslati eljárás lefolytatását és a jogorvoslati kérelemben foglaltak érdemi vizsgálatát, amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését sérti.
- [11] 3. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz.
- [12] A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban Abtv.) 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [13] A (3) bekezdés úgy szól, hogy az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasszal kapcsolatos eljárás során az Abtv. 30. § (2), (3) és (5) bekezdése, 55. § (3) bekezdése, 57. § (1)–(1f) és (7) bekezdése, 58. § (1) bekezdése és 60. §-a nem alkalmazható.
- [14] Az ügyvédi képviselő a bírósági felülvizsgálati eljárásban a választási eljárást illetően 2005. július 16-tól kötelező.
- [15] A jelen ügyben az alkotmányjogi panasz az NVB határozata ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító végzést támadja. Az alkotmányjogi panaszra az idézett szabályok értelmében – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók. Vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási bíráskodásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó rendes bíróság döntését követően.
- [16] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek megfelel. Habár a felülvizsgálatot mint a Ve. szerinti jogorvoslati lehetőséget a jelen ügyben nem merítették ki érdemben, a panasz közvetve a felülvizsgálati eljárás szabályaira, ezek alapján közvetlenül a felülvizsgálati döntésben foglalt jogértelmezésre irányul; e döntés ellen jogorvoslatnak nincs helye.
- [17] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz törvényben előírt, tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket.
- [18] Az Abtv. 29. §-a szerint, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadhatja be, azonban az indítványozó alkotmányjogi panasza egyik feltételnek sem felel meg, a következők miatt.
- [19] Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának vizsgálata során az Alkotmánybíróság a bírói döntés mellett figyelemmel volt a Kúria által alkalmazott jogszabályokra is.
- [20] Az Abtv. 27. §-a szerinti panasz érdemben akkor bírálható el, ha az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogai sérelmét állítja. Habár ez az előírás formálisan teljesül a jelen esetben az alkotmányjogi panaszban, tartalmi szempontból, a panasz befogadása körében, vizsgálni kell a hivatkozást abból a szempontból, hogy az az Abtv. 29. §-ának megfelel-e.
- [21] A választási bíráskodás fórumrendszere az Alaptörvényben nem szerepel. Ezt a Ve. határozza meg. A Kúria az indítványra okot adó ügyben a Ve. alapján járt el.
- [22] A Kúriának a jelen esetben az NVB határozata törvényességének felülvizsgálatára van hatásköre. Ez az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés *b*) pontján alapul, és nem az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdésén. A kifogással érintett ügyben nem alanyi jog érvényesítése a vita tárgya, a felülvizsgálati kérelem és az alkotmányjogi panasz

közvetlenül nem erre irányul. Ezért nem lehet megállapítani, hogy a jelen esetben és tényállás mellett az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdést vetne fel.

- [23] Az Alkotmánybíróság a fentiekre figyelemmel az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. április 16.

Dr. Balogh Elemér s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/809/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3136/2014. (IV. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.IV.37.404/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó mint választási eljárásban kérelmező 2014. április hó 12. napján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúriához, mely az Alkotmánybírósághoz 2014. április hó 14-én érkezett meg.
- [2] A Kúria Kvk.IV.37.404/2014/2. számú, 2014. április 3-án kelt végzése a személyesen eljáró kérelmezőnek a Nemzeti Választási Bizottság (továbbiakban NVB) 900/2014. számú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelmét – a kötelező ügyvédi képviselet hiánya miatt – érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A végzést a kérelmező 2014. április 9-én vette át.
- [3] Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a kérelmező 2014. március 24-én, március 25-én és március 26-án elektronikus levélben az NVB-nél azonos tartalmú kifogásokat terjesztett elő, melyet a NVB hatáskörének hiányára figyelemmel elutasított. A kérelmező a NVB határozata ellen bírósági felülvizsgálati kérelmet, valamint költségmentesség engedélyezése és pártfogó ügyvéd kirendelése iránti kérelmet nyújtott be. A Kúria az alkotmányjogi panasszal megtámadott végzésében arra hivatkozott, hogy a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (továbbiakban: Ve.) 224. § (5) bekezdése értelmében a bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A Ve. 228. § (2) bekezdése arról rendelkezik, hogy a bírósági felülvizsgálati kérelemről a bíróság legkésőbb a beérkezésétől számított három napon belül dönt. A végzés szerint a Ve. 228. § (2) bekezdése és 229. § (2) bekezdései alapján a nemperes eljárásban a 105/1952. (XII. 28.) MT rendelet (a továbbiakban: MT r.) 13. §-a alapján a Pp. szabályai csak akkor alkalmazhatók, amennyiben azok a Ve. szabályaival – annak jellege miatt – összhangban állnak. A Kúria megállapította, hogy a pártfogó ügyvéd kirendelése iránti eljárás lefolytatására a Ve. rövid, de kötelező eljárási határidőket megállapító szabályai következtében nincs lehetőség. Megállapította azt is, hogy a pártfogó ügyvédi képviselet iránti kérelemről a Kúria egyébként sem jogosult dönten, a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényben (továbbiakban Jstv.) foglalt feltételek fennállása esetén

arról a kormányhivatalok szakigazgatási szerveként működő Jogi Segítségnyújtó Szolgálat határoz, a kérelem előterjesztésének formájától függően 5 vagy 15 napon belül.

- [4] Az NVB-hez benyújtott kifogás annak megállapítására irányult, hogy a külképviseleten szavazó választópolgárokat hátrányos megkülönböztetés éri az átjelentkezéssel szavazó választópolgárokhoz képest, mivel az azonos eljárás ellenére az átjelentkezéssel szavazók helyzete megegyezik a lakóhelyükön szavazók helyzetével, a külképviseleten szavazók számára azonban választójoguk gyakorlása további jelentős idő- és költségráfordítást igényel.
- [5] 2. Az indítványozónak az Alkotmánybírósághoz 2014. április 14-én érkezett alkotmányjogi panasza szerint a végzés sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt állam általános alapjogvédelmi kötelezettségét, valamint annak (3) bekezdését, a XV. cikkének (1) bekezdésében biztosított törvény előtti egyenlőséghez fűződő alapjogát, a (2) bekezdésében biztosított diszkrimináció tilalmához fűződő alapjogát, a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójogot, valamint a XXVIII. cikkének (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való alapjogát.
- [6] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy sérelmezi a Kúria végzésében kifejtett azon álláspontot, miszerint, hogyha a bíróság nemperes eljárás esetén a beadványt érdemi vizsgálat nélkül elutasítja, akkor nem engedélyezhető költségmentesség. Jelen esetben a költségmentesség engedélyezéséhez pártfogó ügyvédi képviseletre van szükség, így nem fordulhat a Jogi Segítségnyújtó Szolgálathoz. Kifogásolja továbbá azt is, hogy a Kúria elhallgatja azt, hogy a Jstv. 23. § (1) bekezdésében az 5 illetve 15 napos határidő mellett szerepel az azonnali döntés lehetősége a kérelem személyes benyújtása esetén.
- [7] További érvelésének lényege az, hogy egyenlőtlenség áll fenn azon személyek között, akik bírósági felülvizsgálati eljárásban vesznek részt és azok között, akik olyan, más eljárásban vesznek részt, ahol az ügyvédi képviselet szintén kötelező. Ezt azzal indokolja, hogy az első csoportba tartozók igénybe vehetnek költségmentességet és pártfogó ügyvédi képviseletet, a második csoportba tartozók azonban nem.
- [8] A panaszos kifejti azt is, hogy a jelen esetben vagyoni helyzet szerinti megkülönböztetés is fennáll, mert az ügyvédkényszer másként érinti azokat, akik az ügyvédi munkadíj megfizetésére képesek, mint akik erre nem képesek. A Kúria végzése nyomán az indítványozó nem tud bírósághoz fordulni, mert anyagi lehetőségei ezt nem teremtik meg.
- [9] A panaszos a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójog sérelmét látja abban, hogy a választópolgárokat elzárják a választási eljárás során a jogorvoslati jogtól.
- [10] Álláspontja szerint továbbá a költségmentességi és pártfogó ügyvéd kirendelési lehetőségének mellőzése megakadályozza a jogorvoslati eljárás lefolytatását és a jogorvoslati kérelemben foglaltak érdemi vizsgálatát, amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését sérti.
- [11] 3. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz.
- [12] A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban Abtv.) 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [13] A (3) bekezdés úgy szól, hogy az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasszal kapcsolatos eljárás során az Abtv. 30. § (2), (3) és (5) bekezdése, 55. § (3) bekezdése, 57. § (1)–(1f) és (7) bekezdése, 58. § (1) bekezdése és 60. §-a nem alkalmazható.
- [14] Az ügyvédi képviselet a bírósági felülvizsgálati eljárásban a választási eljárást illetően 2005. július 16-tól kötelező.
- [15] A jelen ügyben az alkotmányjogi panasz az NVB határozata ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító végzést támadja. Az alkotmányjogi panaszra az idézett szabályok értelmében – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók. Vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási bíráskodásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó rendes bíróság döntését követően.

- [16] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek megfelel. Habár a felülvizsgálatot mint a Ve. szerinti jogorvoslati lehetőséget a jelen ügyben nem merítették ki érdemben, a panasz közvetve a felülvizsgálati eljárás szabályaira, ezek alapján közvetlenül a felülvizsgálati döntésben foglalt jogértelmezésre irányul; e döntés ellen jogorvoslatnak nincs helye.
- [17] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz törvényben előírt, tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket.
- [18] Az Abtv. 29. §-a szerint, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadhatja be, azonban az indítványozó alkotmányjogi panasza egyik feltételnek sem felel meg, a következők miatt.
- [19] Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának vizsgálata során az Alkotmánybíróság a bírói döntés mellett figyelemmel volt a Kúria által alkalmazott jogszabályokra is.
- [20] Az Abtv. 27. §-a szerinti panasz érdemben akkor bírálható el, ha az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogai sérelmét állítja. Habár ez az előírás formálisan teljesül a jelen esetben az alkotmányjogi panaszban, tartalmi szempontból, a panasz befogadása körében, vizsgálni kell a hivatkozást abból a szempontból, hogy az az Abtv. 29. §-ának megfelel-e.
- [21] A választási bíráskodás fórumrendszere az Alaptörvényben nem szerepel. Ezt a Ve. határozza meg. A Kúria az indítványra okot adó ügyben a Ve. alapján járt el.
- [22] A Kúriának a jelen esetben az NVB határozata törvényességének felülvizsgálatára van hatásköre. Ez az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés *b*) pontján alapul, és nem az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdésén. A kifogással érintett ügyben nem alanyi jog érvényesítése a vita tárgya, a felülvizsgálati kérelem és az alkotmányjogi panasz közvetlenül nem erre irányul. Ezért nem lehet megállapítani, hogy a jelen esetben és tényállás mellett az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdést vetne fel.
- [23] Az Alkotmánybíróság a fentiekre figyelemmel az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. április 16.

Dr. Balogh Elemér s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/810/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3137/2014. (IV. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény 47/A. § (1) bekezdése, valamint 91. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a rezsicsökkentések végrehajtásáról szóló 2013. évi LIV. törvény 12. §-a, illetve a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Htv.) 91. §-a felülvizsgálatát és megsemmisítését kérte, majd kiegészítő indítványában a megsemmisítés iránti kérelmét pontosítva és kiterjesztve ezt a Htv.-nek a rezsicsökkentések végrehajtásáról szóló 2013. évi LIV. törvény 5., 6., valamint 12. §-ával módosított 47. § (4) bekezdése és 91. §-a vonatkozásában kezdeményezte. (Az indítványozó kft. az Észak-kelet Pest és Nógrád Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelmi Önkormányzati Társulás 100 %-os tulajdonában áll.)
- [2] Az indítvány a Htv. 91. §-ának azon rendelkezését sérelmezi, amely előírja, hogy a természetes személy ingatlantulajdonos részére kiállított számlában meghatározott hulladékgazdálkodási közszolgáltatásért fizetendő, szolgáltatási egységre jutó összeg (beleértve az alapdíjat is) nem haladhatja meg a 2012. április 14. napján alkalmazott díj legfeljebb 4,2 %-kal megemelt összegének 90 %-át. Sérelmesnek tartja továbbá a Htv. – általa 47. § (4) bekezdésként jelölt, helyesen azonban 47/A. § (1) bekezdésében foglalt – azon rendelkezését, amely szerint a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat a Magyar Energia Hivatal javaslatának figyelembe vételével a miniszter rendeletben állapítja meg.
- [3] Álláspontja szerint mindez sérti az önkormányzatoknak az önkormányzati feladatból, illetve tulajdonosi jogaikból eredő rendelkezési jogosultságát, amelynek része a helyi adottságokat figyelembe vevő közszolgáltatási díj megállapítási jog is. Nézete szerint a tulajdonnal való tulajdonosi rendelkezési jogosultság aránytalan korlátozását jelenti az általa 10%-osként megjelölt rezsicsökkentés elrendelése, mivel ez ellehetetleníti a tulajdonos közfeladat végzési kötelezettségét mintegy 106 településen. Érvelése szerint a sérelmezett jogszabály hatályosságából eredően a tulajdonos önkormányzatok elveszíthetik tulajdonukat a veszteségre tekintettel lehetséges felszámolás következtében. Álláspontja szerint mindez a tulajdonjog rendelkezési jogosultságának aránytalan korlátozásaként értékelhető.
- [4] Hivatkozik továbbá az indítványozó arra, hogy közegészségügyi, környezetvédelmi és lakossági ellátási érdekből sorra veszi át azon települések komplex hulladékgazdálkodási ellátását, ahol a kisebb helyi közszolgáltatók beszüntetik tevékenységüket. Ezen cégek az indítványozóétól eltérő díjakat alkalmaztak, így a támadott jogszabály által megjelölt időponthoz kötött díjmeghatározás folytán az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságnak ugyanazon közszolgáltatás esetében az egyes településeken lényegesen eltérő díjakat kellene alkalmaznia, ami a közszolgáltatásokhoz való alkotmányos jog gyakorlásában a lakosok között alkotmányellenes különbségtételre vezetne.
- [5] Előadja még az indítványozó, hogy alapításának célja az volt, hogy az Európai Unió és a Magyar Állam 95%-os támogatásával létrejött, 2002/HU/16/P/PE/014 azonosítási számmal jelölt regionális hulladékgazdálkodási rendszert és a tagönkormányzatok területén egységes hulladékgazdálkodási közszolgáltatást alakítson ki. Érvelése szerint a Htv. 91. §-a „nem biztosítja a vállalt nemzetközi kötelezettségek teljesítését, így az EU jogszabályban megállapított kötelező amortizációs költségek érvényesítését sem.” Felhívja ezért az indítványozó az Alkotmánybíróságot, hogy „vizsgálja meg egyúttal a fent említett nemzetközi szerződésbe (EU bizottsági határozatba) ütköző jogszabályi rendelkezés vizsgálatának lehetőségét”.
- [6] Az indítvány utal arra, hogy a „Zöld Híd” regionális hulladékgazdálkodási rendszer teljes egészében a nemzeti vagyon része, így ha a zöld híd régió projekt – csődhelyzetre tekintettel – kénytelen befejezni tevékenységét, úgy a nemzeti vagyonban jelentős veszteség keletkezik, ami alaptörvény-ellenes helyzetre vezetne. További érvelése szerint ha a jogszabályi változásra tekintettel arra van kényszerítve, hogy a működőképességének fenntartása érdekében környezetvédelmi szempontból nem megfelelő szolgáltatást biztosítson, és az amortizáció biztosításának elmaradása miatt esetén sérüljön a hulladékkezelés fenntarthatóságának követelménye, úgy e tevékenység beleütközik a természeti erőforrások, a nemzeti közös örökség védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzésének követelményébe, és ez a nemzeti vagyon megkárosításához vezet.
- [7] 2. Az indítványozó az alaptörvény-ellenesség tekintetében a P) cikk, a Q) cikk (2) bekezdés, az R) cikk (3) bekezdés, a T) cikk (3) bekezdés, a XIII. cikk, a XV. cikk, a XX. cikk, a XXII. cikk, a 31. [helyesen 32.] cikk (1) bekezdés e) pontja, a 32. cikk (6) bekezdése, valamint a 38. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozik.

- [8] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát mind a Htv.-t módosító, a rezsicsökkentések végrehajtásáról szóló 2013. évi LIV. törvény, mind pedig a Htv. támadott rendelkezései tekintetében terjesztette elő. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján eljárva az elbíráláskor hatályos jogszabályi rendelkezést vizsgálja, így jelen esetben is a Htv. módosított rendelkezéseit kellett figyelembe vennie.
- [9] 4. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az eljárás alapjául szolgáló alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv. által támasztott formai és tartalmi követelményeknek.
- [10] Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság tanácsa mérlegelési jogkörben vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. Az indítvány az Abtv. 52. § (1)–(2) bekezdésében támasztott feltételeknek megfelel. Megjelöli a vizsgálandó törvényi rendelkezést, az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó rendelkezést, az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit és a vélt alaptörvény-ellenesség indokait, továbbá a támadott jogszabályok megsemmisítésére vonatkozóan határozott kérelmet tartalmaz.
- [11] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőben érkezett az Alkotmánybírósághoz. A Htv. 47/A. § (1) bekezdésének szövegét – az indítvány által nem hivatkozott – a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység minősítéséről szóló 2013. évi CXXV. törvény 39. § (2) bekezdése határozta meg, amely rendelkezés 2013. július 12-én lépett hatályba, a Htv. 91. §-ának szövege pedig a rezsicsökkentések végrehajtásáról szóló 2013. évi LIV. törvény 12. §-ával történt módosítása folytán 2013. május 10-én vált hatályossá. Mindezek alapján az Alkotmánybírósághoz 2013. szeptember 13-án érkezett alkotmányjogi panasz határidőben benyújtottnak tekinthető.
- [12] Az indítványozó az Abtv. 26. § (2) bekezdés a) pontja alapján közvetlenül érintettnek tekinthető, mivel az általa alaptörvény-ellenesnek tartott jogszabályi rendelkezés a személyét, konkrét jogviszonyát közvetlenül és ténylegesen, aktuálisan érintő rendelkezéseket állapít meg, és ennek következtében a panaszos alapjogai sérülhetnek. Az indítványozó részéről az állított jogsérelem a jogszabályi rendelkezések hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következhet be, és az esetleges jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás sem áll rendelkezésére.
- [13] 5. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti indítványként terjesztette elő. A jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló közvetlen alkotmányjogi panasz benyújtásának feltétele, hogy az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét eredményezze. Az indítvány ebben a vonatkozásban nem felel meg az alkotmányjogi panaszra az Abtv. által előírt feltételeknek.
- [14] Az Alaptörvény „Alapvetés” címet viselő részében megfogalmazottak, így az indítvány által felhívott P) cikkben, Q) cikk (2) bekezdésében, az R) cikk (2) bekezdésében, valamint a T) cikk (3) bekezdésében foglaltak nem jogokat állapítanak meg, így a bennük foglaltak esetleges sérelme alkotmányjogi panasz benyújtására alapot nem teremt.
- [15] Az Alaptörvénynek a tulajdonhoz való jogot kimondó XIII. cikke a meglévő tulajdont védi, így nem vonható a tulajdoni védelem körébe az esetlegesen deficités gazdálkodás miatti veszteség, illetve az elmaradt haszon. Nem állapítható meg tehát a beadványban írottak alapján az Alaptörvény XIII. cikkének sérelme az indítványozó tekintetében sem, és még kevésbé alapozhatja meg az alkotmányjogi panaszt a beadvány azon érvelése, amely az indítványozó kft. tulajdonosának, az önkormányzati szövetségnek a vagyoni veszteségére hivatkozik. Az alkotmányjogi panasz alapja csak az indítványozó saját, Alaptörvényben biztosított jogának sérelme lehet.
- [16] Hasonló a helyzet az indítvány további alaptörvényi hivatkozásait illetően is. Az Alaptörvény XV. cikkében foglalt diszkrimináció-tilalom, a XX. cikkben írt testi és lelki egészség, illetve a XXII. cikk által említett közszolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében nem az indítványozó jogairól, hanem az általa biztosított szolgáltatást igénybe vevők helyzetéről van szó. Mindez megint csak nem szolgálhat alapjául az indítványozó alkotmányjogi panaszának.
- [17] Az Alaptörvénynek az indítvány által hivatkozott további rendelkezései [32. cikk (1) bekezdés e) pontja és (6) bekezdése, valamint 38. cikk (1) bekezdése] a helyi önkormányzatokra, illetve a közpénzekre vonatkoznak. Következésképp az indítványozó, mint korlátolt felelősségű társaság formájában működő szervezet jogi helyzete ezekkel a rendelkezésekkel semmiképp sem hozható összefüggésbe.

- [18] 6. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány az alkotmányjogi panaszra vonatkozóan az Abtv. 26. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltaknak nem felel meg, ezért azt az Abtv. 56. § (2) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján a rendelkező részben foglaltak szerint visszautasította.

Budapest, 2014. április 17.

Dr. Lenkovich Barnabás s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1374/2013.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3138/2014. (IV. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.III.37.450/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó mint választási eljárásban kérelmező 2014. április 14-én alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúriához, amely az Alkotmánybírósághoz 2014. április 15-én érkezett meg.
- [2] A Kúria Kvk.III.37.450/2014/2. számú, 2014. április 7-én kelt végzésével a személyesen eljáró kérelmezőnek a választási szerv hallgatása miatt, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (továbbiakban: Ve.) 242. § (2) bekezdése alapján benyújtott kifogását – a kötelező ügyvédi képviselő hiánya miatt – érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A végzést a kérelmező 2014. április 11-én vette át.
- [3] 1.1. Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a kérelmező 2014. március 12-én kifogással fordult a Nemzeti Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: NVB). Kifogásolta, hogy nem található meg az NVB faxszáma és címe a választások hivatalos oldalán, ezzel a Ve. 2. § (1) bekezdés *a)–b*) és *e*) pontjai, valamint a 212. § (1) bekezdése sérültek. Előadta továbbá, hogy az Alaptörvény számos belső ellentmondása miatt az egyenlő választójog sérül. Hiányolta továbbá a választási eljárási törvényből azt a szabályozást, amikor a külképviseleti szavazás esetén a fogadó állam ellenzi azt. A kifogást tevő hiányolta továbbá a honlapról az aktuális statisztikai adatokat. Előadta azt is, hogy a külképviseleti névjegyzéken szereplőket hátrányos megkülönböztetés éri a Magyarországon átjelentkezőkhöz és a külföldi választópolgárokhoz képest. Kifogásolta továbbá a külképviselet fogalmára vonatkozó értelmező rendelkezések be nem tartását, a bírói út igénybe vételének hiányát, az elbíráló bírák függetlenségét valamint hogy a köztársasági elnök az országgyűlési képviselők választását elhamarkodottan tűzte

ki. Fentiekén túl sérelmezte a Magyar Állam, az Országgyűlés, a köztársasági elnök, a Kormány, a Nemzeti Választási Bizottság és a Nemzeti Választási Iroda által elkövetett választási csalást is.

- [4] A kifogást az NVB a 2014. március 18-án kelt, 840/2014. számú határozatával érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Az NVB határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet a Kúria a Kvk.II.37.372/2014/2. számú végzésével, a jogi képviselő hiánya miatt elutasította.
- [5] 1.2. A kérelmező 2014. április 2-án újabb kifogást nyújtott be az NVB-hez, a fentivel egyező tartalommal, arra hivatkozva, hogy az „NVB a 840/2014. számú határozatában a 2014. 03. 12-i állapotot bírálta el, [...] jelen kifogások pedig a 2014. 04. 02-i állapotra vonatkoznak.”
- [6] A kérelmező 2014. április 6-án a Kúriához fordult, és kérte, hogy a Kúria a Ve. 242. § (2) bekezdése alapján – mivel a 2014. április 2-án benyújtott kifogásai tárgyában az NVB nem döntött – állapítsa meg a jogszabály-sértés tényét, és utasítsa az NVB-t az eljárás során kívüli lefolytatására.
- [7] A Kúria a kifogást Kvk.III.37.450/2014/2. számú végzésével a kötelező jogi képviselő hiánya miatt elutasította.
- [8] 2. Az indítványozó ezt követően az Alkotmánybírósághoz fordult. Az alkotmányjogi panasz szerint a végzés sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt, az állam általános alapjogvédelmi kötelezettségét, valamint annak (3) bekezdését, a XV. cikkének (1) bekezdésében biztosított törvény előtti egyenlőséghez fűződő alapjogát, a (2) bekezdésében biztosított diszkrimináció tilalmához fűződő alapjogát, a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójogot, a XXVIII. cikkének (7) bekezdésében biztosított jogorvoslati jogát és tisztességes eljárásból való jogát, továbbá a XXIV. cikk (7) bekezdése szerinti ésszerű időn belüli eljárást is sérelmezte.
- [9] Az indítványozó szerint a fentiekén túl a Kúria által alkalmazott jogszabály, a Ve. 224. § (5) bekezdése is alaptörvény-ellenes, mert állítása szerint az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdésébe, a XV. cikk (1) és (2) bekezdésébe, a XXIII. cikk (1) bekezdésébe, továbbá a XXVIII. cikk (7) bekezdésébe ütközik.
- [10] 3. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz.
- [11] A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban Abtv.) 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [12] A (3) bekezdés úgy szól, hogy az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasszal kapcsolatos eljárás során az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 30. § (2), (3) és (5) bekezdése, 55. § (3) bekezdése, 57. § (1)–(1f) és (7) bekezdése, 58. § (1) bekezdése és 60. §-a nem alkalmazható.
- [13] Az alkotmányjogi panaszra az idézett szabályok értelmében – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók. Vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási bíróságnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó, rendes bíróság döntését követően.
- [14] 4. Az alkotmányjogi panaszból kitűnik, hogy jelen ügyben az indítványozó – akárcsak a Kúria előtt – azt kifogásolja, hogy az NVB nem hozott újabb döntést az általa 2014. április 2-án benyújtott, a korábbival egyező tartalmú kifogás tárgyában.
- [15] Az Alkotmánybíróság hivatalból észlelte, hogy az NVB 2014. március 27-én – még mielőtt az indítványozó a Kúriához fordult – a 892/2014. számú határozatával érdemben utasította el az indítványozó azon (2014. március 24-én, 25-én és 26-án azonos tartalommal ismételt benyújtott) kifogását, amely az NVB faxszámának és címének a választások hivatalos oldalán való feltüntetését érintette. A 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902 és 903/2014. számú határozataiban pedig hatáskörének hiányára hivatkozva utasította el az NVB az indítványozó fent felsorolt (2014. március 24-én, 25-én és 26-án azonos tartalommal ismételt benyújtott) további kifogásait, mivel azok jogszabály-módosításra irányultak. Az indítványozó az NVB 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902 és 903/2014. számú határozatai ellen minden esetben benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet.

- [16] 5. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, így egyebek mellett az Abtv. 26–27. §-ok által megkövetelt, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének fennállását.
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy jelen ügyben – figyelemmel az NVB 2014. március 27-én meghozott határozataira – az indítványozónak a Kúria előtt az NVB hallgatását állító kifogásai már benyújtásuk pillanatában okafoyottak voltak.
- [18] Ebből következően a Kúria sérelmezett végzése sem okozhatta az indítványozónak az általa állított alaptörvény-ellenességet. Az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének hiánya miatt az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 26–27. §-okban írt törvényi feltételeknek.
- [19] Az Alkotmánybíróság ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. április 17.

Dr. Lenkovic Barnabás s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/826/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3139/2014. (IV. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.II.37.445/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó mint választási eljárásban kérelmező 2014. április 14-én alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúriához, amely az Alkotmánybírósághoz 2014. április 15-én érkezett meg.
- [2] A Kúria Kvk.II.37.445/2014/2. számú, 2014. április 7-én kelt végzésével a személyesen eljáró kérelmezőnek a választási szerv hallgatása miatt, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (továbbiakban: Ve.) 242. § (2) bekezdése alapján benyújtott kifogását – a kötelező ügyvédi képviselő hiánya miatt – érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A végzést a kérelmező 2014. április 11-én vette át.
- [3] 1.1. Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a kérelmező 2014. március 12-én kifogással fordult a Nemzeti Választási Bizottsághoz (NVB). Kifogásolta, hogy nem található meg az NVB faxszáma és címe a választások hivatalos oldalán, ezzel a Ve. 2. § (1) bekezdés *a)–b)* és *e)* pontjai, valamint a 212. § (1) bekezdése sérültek. Előadta továbbá, hogy az Alaptörvény számos belső ellentmondása miatt az egyenlő választójog sérül. Hiányolta tovább-

bá a választási eljárási törvényből azt a szabályozást, amikor a külképviseleti szavazás esetén a fogadó állam ellenzi azt. A kifogást tevő hiányolta továbbá a honlapról az aktuális statisztikai adatokat. Előadta azt is, hogy a külképviseleti névjegyzéken szereplőket hátrányos megkülönböztetés éri a Magyarországon átjelentkezőkhöz és a külföldi választópolgárokhoz képest. Kifogásolta továbbá a külképviselet fogalmára vonatkozó értelmező rendelkezések be nem tartását, a bírói út igénybe vételének hiányát, az elbíráló bírák függetlenségét valamint hogy a Köztársasági Elnök az országgyűlési képviselők választását elhamarkodottan tűzte ki. Fentiekben túl sérelmezte a Magyar Állam, az Országgyűlés, a Köztársasági Elnök, a Kormány, a Nemzeti Választási Bizottság és a Nemzeti Választási Iroda által elkövetett választási csalást is.

- [4] A kifogást az NVB a 2014. március 18-án kelt, 840/2014. számú határozatával érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Az NVB határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet a Kúria a Kvk.II.37.372/2014/2. számú végzésével, a jogi képviselet hiánya miatt elutasította.
- [5] 1.2. A kérelmező 2014. március 31-én újabb kifogást nyújtott be az NVB-hez, a fentivel egyező tartalommal, arra hivatkozva, hogy „az NVB a 840/2014. számú határozatában a 2014. 03. 12-i állapotot bírálta el [...], jelen kifogások pedig a 2014. 03. 31-i állapotra vonatkoznak”.
- [6] A kérelmező 2014. április 4-én a Kúriához fordult, és kérte, hogy a Kúria a Ve. 242. § (2) bekezdése alapján – mivel a 2014. március 31-én benyújtott kifogásai tárgyában az NVB nem döntött – állapítsa meg a jogszabálysértés tényét, és utasítsa az NVB-t az eljárás soron kívüli lefolytatására.
- [7] A Kúria a kifogást Kvk.II.37.445/2014/2. számú végzésével a kötelező jogi képviselet hiánya miatt elutasította.
- [8] 2. Az indítványozó ezt követően az Alkotmánybírósághoz fordult. Az alkotmányjogi panasz szerint a végzés sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt, az állam általános alapjogvédelmi kötelezettségét, valamint annak (3) bekezdését, a XV. cikkének (1) bekezdésében biztosított törvény előtti egyenlőséghez fűződő alapjogát, a (2) bekezdésében biztosított diszkrimináció tilalmához fűződő alapjogát, a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójogot, a XXVIII. cikkének (7) bekezdésében biztosított jogorvoslati jogát és tisztességes eljáráshoz való jogát, továbbá a XXIV. cikk (7) bekezdése szerinti ésszerű időn belüli eljárást is sérelmezte.
- [9] Az indítványozó szerint a fentiekben túl a Kúria által alkalmazott jogszabály, a Ve. 224. § (5) bekezdése is alaptörvény-ellenes, mert állítása szerint az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdésébe, a XV. cikk (1) és (2) bekezdésébe, a XXIII. cikk (1) bekezdésébe, továbbá a XXVIII. cikk (7) bekezdésébe ütközik.
- [10] 3. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz.
- [11] A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban Abtv.) 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [12] A (3) bekezdés úgy szól, hogy az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasszal kapcsolatos eljárás során az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 30. § (2), (3) és (5) bekezdése, 55. § (3) bekezdése, 57. § (1)–(1f) és (7) bekezdése, 58. § (1) bekezdése és 60. §-a nem alkalmazható.
- [13] Az alkotmányjogi panaszra az idézett szabályok értelmében – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók. Vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási bíráskodásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó rendes bíróság döntését követően.
- [14] 4. Az alkotmányjogi panaszról kitűnik, hogy jelen ügyben az indítványozó – akárcsak a Kúria előtt – azt kifogásolja, hogy az NVB nem hozott újabb döntést az általa 2014. március 31-én benyújtott, a korábbival egyező tartalmú kifogás tárgyában.
- [15] Az Alkotmánybíróság hivatalból észlelte, hogy az NVB 2014. március 27-én – még mielőtt az indítványozó a Kúriához fordult –, a 892/2014. számú határozatával érdemben utasította el az indítványozó azon (2014. március 24-én, 25-én és 26-án azonos tartalommal ismételt benyújtott) kifogását, amely az NVB faxszámának és címének a választások hivatalos oldalán való feltüntetését érintette. A 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902 és 903/2014. számú határozataiban pedig hatáskörének hiányára hivatkozva utasította el az NVB az

indítványozó fent felsorolt (2014. március 24-én, 25-én és 26-án azonos tartalommal ismételt benyújtott) további kifogásait, mivel azok jogszabály-módosításra irányultak. Az indítványozó az NVB 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902 és 903/2014. számú határozatai ellen minden esetben benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet.

- [16] 5. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, így egyebek mellett az Abtv. 26–27. §-ok által megkövetelt, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének fennállását.
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy jelen ügyben – figyelemmel az NVB 2014. március 27-én meghozott határozataira – az indítványozónak a Kúria előtt az NVB hallgatását állító kifogásai már benyújtásuk pillanatában okafogyottak voltak.
- [18] Ebből következően a Kúria sérelmezett végzése sem okozhatta az indítványozónak az általa állított alaptörvény-ellenességet. Az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének hiánya miatt az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 26–27. §-okban írt törvényi feltételeknek.
- [19] Az Alkotmánybíróság ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. április 17.

Dr. Lenkovich Barnabás s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/827/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3140/2014. (IV. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.III.37.449/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó mint választási eljárásban kérelmező 2014. április 14-én alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúriához, amely az Alkotmánybírósághoz 2014. április 15-én érkezett meg.
- [2] A Kúria Kvk.III.37.449/2014/2. számú, 2014. április 7-én kelt végzésével a személyesen eljáró kérelmezőnek a választási szerv hallgatása miatt, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (továbbiakban: Ve.) 242. § (2) bekezdése alapján benyújtott kifogását – a kötelező ügyvédi képviselő hiánya miatt – érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A végzést a kérelmező 2014. április 11-én vette át.

- [3] 1.1. Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a kérelmező 2014. március 12-én kifogással fordult a Nemzeti Választási Bizottsághoz (NVB). Kifogásolta, hogy nem található meg az NVB faxszáma és címe a választások hivatalos oldalán, ezzel a Ve. 2. § (1) bekezdés a)–b) és e) pontjai, valamint a 212. § (1) bekezdése sérültek. Előadta továbbá, hogy az Alaptörvény számos belső ellentmondása miatt az egyenlő választójog sérül. Hiányolta továbbá a választási eljárási törvényből azt a szabályozást, amikor a külképviseleti szavazás esetén a fogadó állam ellenzi azt. Kifogást tevő hiányolta továbbá a honlapról az aktuális statisztikai adatokat. Előadta azt is, hogy a külképviseleti névjegyzéken szereplőket hátrányos megkülönböztetés éri a Magyarországon átjelentkezőkhöz és a külföldi választópolgárokhoz képest. Kifogásolta továbbá a külképviselet fogalmára vonatkozó értelmező rendelkezések be nem tartását, a bírói út igénybe vételének hiányát, az elbíráló bírák függetlenségét valamint hogy a köztársasági elnök az országgyűlési képviselők választását elhamarkodottan tűzte ki. Fentiekben túl sérelmezte a Magyar Állam, az Országgyűlés, a köztársasági elnök, a Kormány, a Nemzeti Választási Bizottság és a Nemzeti Választási Iroda által elkövetett választási csalást is.
- [4] A kifogást az NVB a 2014. március 18-án kelt, 840/2014. számú határozatával érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Az NVB határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet a Kúria a Kvk.II.37.372/2014/2. számú végzésével, a jogi képviselet hiánya miatt elutasította.
- [5] 1.2. A kérelmező 2014. április 1-jén újabb kifogást nyújtott be az NVB-hez, a fentivel egyező tartalommal, arra hivatkozva, hogy „az NVB a 840/2014. számú határozatában a 2014. 03. 12-i állapotot bírálta el [...], jelen kifogások pedig a 2014. 04. 01-i állapotra vonatkoznak”.
- [6] A kérelmező 2014. április 5-én a Kúriához fordult, és kérte, hogy a Kúria a Ve. 242. § (2) bekezdése alapján – mivel a 2014. április 1-jén benyújtott kifogásai tárgyában az NVB nem döntött – állapítsa meg a jogszabálysértés tényét, és utasítsa az NVB-t az eljárás soron kívüli lefolytatására.
- [7] A Kúria a kifogást Kvk.III.37.449/2014/2. számú végzésével a kötelező jogi képviselet hiánya miatt elutasította.
- [8] 2. Az indítványozó ezt követően az Alkotmánybírósághoz fordult. Az alkotmányjogi panasz szerint a végzés sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt, az állam általános alapjogvédelmi kötelezettségét, valamint annak (3) bekezdését, a XV. cikkének (1) bekezdésében biztosított törvény előtti egyenlőséghez fűződő alapjogát, a (2) bekezdésében biztosított diszkrimináció tilalmához fűződő alapjogát, a XXIII. cikk (1) bekezdésében foglalt választójogot, a XXVIII. cikkének (7) bekezdésében biztosított jogorvoslatihoz való jogát és tisztességes eljáráshoz való jogát, továbbá a XXIV. cikk (7) bekezdése szerinti ésszerű időn belüli eljárást is sérelmezte.
- [9] Az indítványozó szerint a fentiekben túl a Kúria által alkalmazott jogszabály, a Ve. 224. § (5) bekezdése is alaptörvény-ellenes, mert állítása szerint az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdésébe, a XV. cikk (1) és (2) bekezdésébe, a XXIII. cikk (1) bekezdésébe, továbbá a XXVIII. cikk (7) bekezdésébe ütközik.
- [10] 3. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz.
- [11] A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban Abtv.) 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [12] A (3) bekezdés úgy szól, hogy az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasszal kapcsolatos eljárás során az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 30. § (2), (3) és (5) bekezdése, 55. § (3) bekezdése, 57. § (1)–(1f) és (7) bekezdése, 58. § (1) bekezdése és 60. §-a nem alkalmazható.
- [13] Az alkotmányjogi panaszra az idézett szabályok értelmében – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók. Vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási bíráskodásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó rendes bíróság döntését követően.
- [14] 4. Az alkotmányjogi panaszból kitűnik, hogy jelen ügyben az indítványozó – akárcsak a Kúria előtt – azt kifogásolja, hogy az NVB nem hozott újabb döntést az általa 2014. április 1-jén benyújtott, a korábbival egyező tartalmú kifogás tárgyában.

- [15] Az Alkotmánybíróság hivatalból észlelte, hogy az NVB 2014. március 27-én – még mielőtt az indítványozó a Kúriához fordult –, a 892/2014. számú határozatával érdemben utasította el az indítványozó azon (2014. március 24-én, 25-én és 26-án azonos tartalommal ismételt benyújtott) kifogását, amely az NVB faxszámának és címének a választások hivatalos oldalán való feltüntetését érintette. A 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902 és 903/2014. számú határozataiban pedig hatáskörének hiányára hivatkozva utasította el az NVB az indítványozó fent felsorolt (2014. március 24-én, 25-én és 26-án azonos tartalommal ismételt benyújtott) további kifogásait, mivel azok jogszabály-módosításra irányultak. Az indítványozó az NVB 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902 és 903/2014. számú határozatai ellen minden esetben benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet.
- [16] 5. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, így egyebek mellett az Abtv. 26–27. §-ok által megkövetelt, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének fennállását.
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy jelen ügyben – figyelemmel az NVB 2014. március 27-én meghozott határozataira – az indítványozónak a Kúria előtt az NVB hallgatását állító kifogásai már benyújtásuk pillanatában okafogyottak voltak.
- [18] Ebből következően a Kúria sérelmezett végzése sem okozhatta az indítványozónak az általa állított alaptörvény-ellenességet. Az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének hiánya miatt az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 26–27. §-okban írt törvényi feltételeknek.
- [19] Az Alkotmánybíróság ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. április 17.

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/828/2014.

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg. A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza. Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtítkára
layout: www.estercom.hu

Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Majláth Zsolt László ügyvezető
HU ISSN 2062–9273